

Montyho utajené vítězství

MILITARY

Leo Kessler

Přeložil:
LADISLAV VALÍK

Leo Kessler: Montyho utajené vítězství

Vydání první

Copyright © 2006 by Leo Kessler

Published by arrangement with Severn House Publishers Ltd. All rights reserved

Vydalo nakladatelství Baronet a.s., Izraelská 6, Praha 10,

v roce 2008 jako svou 1374. publikaci

Přeloženo z anglického originálu Monty's Fight for Victory vydaného nakladatelstvím Severn House Publishers Ltd., Surrey v roce 2006

Český překlad © 2008 Ladislav Valík

Přebal a vazba © 2008 Ricardo a Baronet

Ilustrace na přebalu © 2008 Martin Vančát

Odpovědný redaktor Josef Frajs

Sazba a grafická úprava Ricardo, Přemyslovská 38, Praha 3

Tisk a vazba: *FINIDR*, s.r.o., Český Těšín

ISBN 978-80-7384-150-8

BARONET Praha 2008

Leo Kessler

MONTYHO
UTAJENÉ
VÍTĚZSTVÍ

BARONET

*Mé drahé Gill, bez jejíž neustálé pomoci
a podpory i v těch nejtěžších dobách by nic
z tohoto nebylo možné.*

„Nevím, zda bychom to byli bez Montyho dokázali.
Takhle on bojoval. Ať už se o něm povídá cokoliv, to on nás
tam dostal.“

*Generál Bedell-Smith,
Eisenhowerův náčelník štábu*

„Poražená armáda, která ještě přednedávnem ovládala celou Ev-
ropu, utíká před svými pronásledovateli.
Úkol snadný pro ty, kteří došli tak daleko a bojovali pod hrdým
a oddaným velením.
Kupředu na plamenných perutích vstříc konečnému vítězství!“

Churchill ke svým vojákům u Rýna, Německo, březen 1945

KNIHA PRVNÍ

PORÁŽKA

KAPITOLA 1

Nejvyšší velitel se otrásl zimou. Bývalá francouzská univerzita v Remeši, která se stala místem jeho velitelství, používala parní vytápění. I tohoto šedivého březnového dne mu ale byla zatracená zima. Uvažoval, zda s tím vším nemá náhodou něco společného zdrcující problém, jemuž toho dne čelil. Pracoval na něm od okamžiku, kdy na jeho stole přistály ve tři čtvrtě na osm dva kabelogramy. Zatím ho ještě žádné řešení nenapadlo. Zvedl se od stolu, jemuž američtí vojáci říkali „Ikeova školka“ a zapálil si další ze šedesátky camelů, které každý den vykouřil. V žilách na pravém spánku mu začala prudce tepat krev. Nevypadal, že by si toho vůbec všímal. Ve stanici naproti pobářovaly staříčké francouzské lokomotivy. Nákladáky Red Ball Expressu šoférované černochoy rachotily v jedné nekonečné šňůře klikatící se až k německé frontě. Nejvyšší velitel ve středním věku a s postupující pleší ale lokomotivy ani nákladáky nevnímal. Jeho mysl byla pevně zaměřená na dvojici přísně tajných kabelogramů, které ležely na jeho stole hned vedle smotaných „Hvězd a pruhů“. Ty zatracené kabelogramy po něm chtěly rozhodnutí, zásadní rozhodnutí, možná to vůbec nejdůležitější, jaké kdy musel za těch pár měsíců, kdy zastával pozici velitele angloamerické armády, udělat.

První kabelogram, který obdržel, přišel od jeho nadřízeného ve Washingtonu generála Marshalla. Marshall, který z něj udělal to, čím byl, chtěl vědět, jaké jsou jeho plány teď, když bylo Německo prakticky poraženo. Zajímalo ho, zda má generál Eisenhower v plánu poslat svá vojska do Berchtesgadenu v bavorsko-rakouských Alpách, kde nechal Hitler zbudovat své horské sídlo. Rozvědka hlásila, že se tam nacisté pokouší se svými nejoddanějšími a nejlépe vycvičenými jednotkami o poslední zoufalé obranné akce. Ve vysokých horách pod příkrovem sněhu by se Němci dokázali bránit celé roky, ale Amerika už měla války v Evropě plné zuby. Už počátkem roku 1945

zaznívaly v americkém tisku slova volající po návratu „chlapců“ zpátky domů.

Druhý kabelogram přišel od velitele 21. skupiny armád, „Vítěze od El Alameinu“. Nemluvil s tím protivným malým Britem, polním maršálem Montgomerym, už dobrých šest týdnů, doted' mu neodpusťil porušení subordinace. A nyní měl „Monty“ tu drzost vznést nikoliv *dotaz*, ale rovnou *požadavek*. Chtěl vyrazit se svými vlastními armádami a americkou devátou armádou z Rýna přímou čarou do německého hlavního města Berlína.

Eisenhower sklesle usedl zpět za stůl, který ještě ani ne před měsícem patřil nějakému bezejmennému francouzskému učiteli. Hlavou zahalenou do cigaretového kouře se mu honily myšlenky na to, co má dělat.

Za poslední dva roky, co ho poslali do Londýna jako nezkušeného, čerstvě povýšeného generála, musel udělat řadu těžkých rozhodnutí. Týden po týdnu, měsíc po měsíci, jedno rozhodnutí za druhým. Pomohli mu dospět, zocelit se vůči šířící kritice vedené ze strany závistivých, impotentních a méněcenných lidí, zvláště pak ale ze strany Britů, kteří byli nejnovějším přírůstkem velké angloamerické koalice. Jak tu ale nyní tohoto mrazivého březnového dne seděl a zamyšleně pokuřoval, byl si plně vědom skutečnosti, že rozhodnutí, které co nevidět udělá, snese na jeho hlavu zatím vůbec největší vlnu kritiky, jaké kdy musel čelit, zvláště pokud posvěť plán, s nímž přišel Marshall. Britové vedení Montgomerym a ministerským předsedou Churchillem by se na něj sesypali jako hromada cihel. Eisenhower si uvědomoval, že zásoby a vojska, která měl k dispozici, stačí pouze na jeden velký úder. Takže buď Bavorsko, nebo Berlín. Kdyby dal Monty zelenou a dovolil mu vyrazit na tu zapeklitou cestu do Berlína, Angličan by získal všechny zásluhy za konečné vítězství nad Německem. To by se tomu malému pacholkovi určitě náramně líbilo, pomyslel si...

Při tom pomýšlení se musel nejvyšší velitel ošít. Takové rozhodnutí by přirozeně dohnalo k zuřivosti jeho americké velitele jako byli Bradley, Patton a další. To oni povedou případné tažení do Bavorska. Kdyby totiž upřednostnil Montyho útok na Berlín, byla by to z jeho strany vůči americké armádě téměř vzpoura. Zvláště Patton by

asi vybuchl jako sud střelného prachu. Jenže kdyby pustil do boje naopak Bradleyho a Pattona, v Londýně by asi vypuklo peklo na zemi. Britský tisk zastával už nyní aktivní protiamerický přístup. Přesně na to by čekali. Churchill by musel zaútočit, a stavět se do cesty našťvanému Churchillovi, polovičnímu Američanovi*, by rozhodně nebyl žádný čajový dýhánek.

Eisenhower vyfoukl kouř z plic a začal přemýšlet, proč vlastně přijal pozici nejvyššího velitele. K čertu s tím, v roce 1941, kdy byl podplukovníkem, by byl vděčný i za místo velitele pluku. Nyní byl čtyřhvězdičkový generál s nadějí na pátou hvězdu, jediný americký pěťhvězdičkový generál, který byl dosud v činné službě. Byl ale šťastný? Kručí! Od vyhasínajícího nedopalku v přetékajícím popelníku si připálil další camelku. Znovu se zahleděl do svého prvního návrhu, ale o moc dál se zatím neposunul. Ode dveří jeho kanceláře zaznělo zdvořilé zaklepání, načež bez čekání na odpověď vstoupila dovnitř poručík Kay Summersbyová s tradičním ranním hrnkem kávy na podnosu.

„Vaše káva, pane,“ oznámila a zamrkala na něj.

Sebral v sobě sílu jí zamrknání oplatit. Ač šťastně ženatý, byl to přece jen stárnoucí muž s řídnoucími vlasy, jehož zbožňovala bývalá, o polovinu let mladší modelka se zelenýma očima a hustou hřívou rudých vlasů.

„Díky, Kay,“ řekl a když přecházela místnost s neodolatelnou ladností někdejší modelky a pokládala hrnek vařící kávy na stůl, pokusil se o úsměv od ucha k uchu, který se stal slavný v celém svobodném světě.

Oplatila mu jeho pohled zářivým úsměvem a dodala staré americké vojenské úsloví: „Pro chlapce ve službě není nic dost dobré, pane.“

„Vynech toho pana, Kay,“ řekl a úsměv se mu z tváře vytratil.

Podívala se do jeho unavené zamračené tváře a všimla si, jak mu holé čelo brázdí vrásky starostí. „Těžký ráno, Iku?“ zeptala se ho starostlivě jako muže, který jí už slíbil, že se rozvede se svou „Ma-

* Churchillova matka byla Američanka

mií“, tou věčně komandující ženskou, kterou nechal ve Státech, a při nejbližší příležitosti se s Kay ožení.

„Jo,“ přikývl a opatrně usrkl trochu horké kávy. „Takovej ten den pod psa, jestli víš co myslím, Kay.“

Lehce se dotkla jeho ruky, zažloutlé od nikotinu. „Chceš mi o tom něco říct, Iku?“

„Kruci, Kay, sama víš, že před tebou nemám žádná tajemství. Za celé ty roky jsi viděla víc přísně tajných informací než většina mých nejlepších velitelů.“ Poklepal rukou na kabelogram od Montgomeryho, na nějž ten zpropadený Angličan vlastnoručně dopsal: „Do Ikeových rukou“, a vylíčil jí své dilemma. „Takže jak vidíš, Kay, dnes musím udělat rozhodnutí, které poškodí někoho nahoře, ať udělám, co udělám.“ Potřásl smutně hlavou. „Kay, povím ti, že tohle mi byl čert dlužen.“

Prochladlou kanceláří zavládlo na chvíli ticho, jak se oba pokusili nad problémem zamyslet. Řev nákladňáků Red Ball Expressu venku ustal. Možná zase nějaká nehoda. Všichni věděli, že „barevní“, jak Eisenhower označoval své černé vojáky, byli mizerní řidiči. Z chodby se ozýval podrážděný hlas: „Nechápu, co do těch raplů na štábu vjelo. Chci říct, k čemu tady probůh potřebujou francouzskou služebnou? Do háje, a důstojníci jako jsme my, jsou všem ukradený.“

Kdosi se zasmál. „Ale, kapitáne! Vojáci k uklízení svých kvartýrů žádnou služebnou nepotřebujou, nemám pravdu?“

Eisenhower se zamračil. Ta malá výměna názorů na chodbě mu připomněla jeho starosti na tomto nově zbudovaném francouzském velitelství. Celý personál čítal přes 5 000 vojáků, což bylo víc než pár pěších regimentů. Všichni od posledního poslíčka po samotného generála byli ubytovaní v luxusních zámcích remešských magnátů podnikajících se šampaňským, a jim podobných. Kdyby se někdy dozvěděl tisk, jak si tady lidé z jeho štábu žijí s místními paničkami, pochutnávají si na delikatesách a hrají si s jejich pitomými pudly, zatímco se řadoví vojáci lopotí v zákopech a boří nosy do studených armádních přidělů, nezůstal by kámen na kameni. Marshall ve Washingtonu by ve svém puritánství volal po tom, aby začaly padat hlavy – a jedna z nich by určitě patřila i Dwightovi D. Eisenhowerovi.

Kay, která seděla na kraji stolu a kývala ze strany na stranu nohou v nylonové punčoše, konečně prolomila mlčení: „Hele, Iku, ty seš Američan, nebo snad ne?“

Přikývl.

„Jestli seš Američan, musíš udělat rozhodnutí, které bude přijatelné pro Američany. A kromě toho – až vyhrajeme tuhle válku, budeš moci pomýšlet na nejvyšší úřad v zemi.“

Eisenhower trhl hlavou a zbystřil pozornost. „O čem to mluvíš, Kay?“

„Politika – prezidentský úřad.“

Podíval se na svou půvabnou irskou přítelkyni, jako by se snad zbláznila.

„Politika... prezidentský úřad,“ opakoval přihloupale.

„Ale nedělej se, Iku! Měl bys to vědět líp než já. Po každé úspěšné válce, kterou USA vybojovaly, byli ti největší američtí generálové vždycky navrženi na kandidáty do nejvyššího úřadu. Podívej se na Washingtona... podívej se na Granta!“

Eisenhower se cítil polichocen, přesto se snažil chovat zdrženlivě. „O tom teda nic nevím, Kay,“ začal opatrně.

Nahnula se k němu – oči mu přitom zabloudily na hladká bílá stehna lemovaná horním okrajem punčoch – a stiskla mu ruku. „Iku, jsem přesvědčená, že jednoho dne budeš prezidentem Spojených států. A právě kvůli tomu to dnes musíš všechno zahrát hodně opatrně.“

„A jak, Kay?“

„Takhle. Tvou osobní prioritou není vítězství nad Německem. Rýn jsme už překročili a teď už je jenom otázkou několika týdnů, možná dokonce dní, než skopčáci hodí do ringu ručník. Teď musíš, Iku, myslet na sebe. Musíš se teď snažit získat pro sebe ve Státech co největší popularitu, dokud tě má veřejnost na mušce. Až tady bude po všem, lidi tam u vás budou mít na starosti jiný věci, než nějakou válku v Evropě...“

„Já to chápu, Kay,“ skočil jí do řeči. Nákladáky směřující na frontu se venku daly opět do pohybu a ten zvuk mu připomněl, že dnes musí udělat důležité rozhodnutí. „Jak to ale ovlivní mou – ehm – politickou kariéru, Kay?“

„Podívej, musíš dát všem, zvláště ale lidem ve Státech, najevo, že to byli *Američané*, kdo vybojoval konečné vítězství nad skopčkama. A když na to přijde, USA mají v Evropě pod tvým velením třikrát víc vojáků než Britové. Koho zajímá Churchill, Montgomery a vůbec všichni ti nafoukanci v Londýně? Britové si už užili své slávy dost. Dříve nebo později se to jejich impérium složí a najednou nebudou nikdo, jen malej ostrůvek u pobřeží Evropy.“ Na chvíli se odmlčela, aby se nadechla, a v tváři se jí zračila naléhavost právě vyřčených slov.

Čekal a probíral v duchu to, co zrovna řekla. Měla samozřejmě pravdu, ale rozhodně to nebylo tak jednoduché, jak si představovala. Přesto její slova dávala smysl, a to by mu mohlo nadcházející rozhodování trochu ulehčit.

„Přiznej si to, Iku,“ pokračovala. „Nemáš přece toho Montgomeryho rád, že ne?“

Opatrně přikývl.

„Jsou to už skoro dva roky, co vyhrál bitvu u El Alameinu. Ale co od té doby dokázal?“ pokrčila výmluvně rameny. „Nic, jenom se tě snažil shazovat, zlato, a otravovat ti život.“ V jejích zelených očích se zablesklo a její rysy ztuhly. Ikeovi proběhlo hlavou, že Kay Summersbyová, kdysi jeho řidička, dnes asi nejdůležitější žena v celém SHAEF*, je pořádný oříšek. „Nic mu nedlužíš. Tak proč se vůbec zabývat tím, co Monty chce? Jediné rozhodnutí, které dnes můžeš udělat, je posvětit plán pro vaše americké velitele. Pošli Pattona do Bavorska a zapomeň na Berlín.“

„Ale co si pak počnu s Montgomerym? Má přece jenom pod svým velením skoro milion mužů, Kay.“

„Tak ať si hraje na vojáka někde jinde. Vždyť víš, jak pomalu Montgomery vždycky postupuje. Než si tvoje rozhodnutí dobře promyslí, bude po válce.“

„Jenže Berlín, Kay...“

„Zapomeň na Berlín,“ utála ho rázně. „Je to jen jedno zpropané jméno na mapě. Ať si ho vezmou třeba Rusové, když budou chtít. I tak ho budou mít dřív, než Montgomery vůbec vyrazí na ces-

* Nejvyšší spojenecké velení v Evropě

tu. Pošli Pattonovi zprávu, ať vyrazí do Bavorska. Sám víš, co je starší Patton zač. Věřím, že už teď nedočkavě přešlapuje na fleku. Jen co mu zavelíš do boje, v tu ránu bude pryč. A určitě se na něj můžeš spolehnout, že odvede svou práci dobře. Takhle se on i celá americká armáda – a co je důležitější, ty – dostanete do titulků v novinách, který vám pomůžou v budoucí politické kariéře.“ Rozhodila rukama s rudě nalakovanými nehty, které vypadaly, jako by je namáčela v krvi. Představ si ty titulky, Iku! „*Ike, přemožitel nacistického Německa!*“ Tohle samo by ti ve volbách vyneslo hezkých pár milionů hlasů.“

„Myslíš, Kay?“ zeptal se Eisenhower, na nějž toho všeho bylo trochu moc.

„Já to zatraceně dobře vím, Iku.“

Opět se naklonila přes jeho stůl a dala mu zahlédnout víc ze svých ledabyle odhalených stehů. Přisunula mu žlutý poznámkový blok. Rozkazovala muži, který rozhodoval o osudu, životě a smrti pěti milionů mladých mužů. „Do toho, neztrácej zbytečně čas! Jdi do toho.“

„Do čeho?“

Škodolibě se na něj zazubila. „Napiš tomu záprtkovi Montgomerymu, jak mu Patton říká, že je mimo hru. Že se už letos do Berlína nepodívá, ani nikdy potom.“

Náhle se Ikeova tvář rozjasnila a generál napodobil její škodolibý úsměv. „Samozřejmě, máš pravdu, Kay!“

„To já vždycky – nebo skoro vždycky.“ Ike se chopil pera a začal psát:

„Jakmile se setkáte s Bradleyem, 9. americká armáda přejde zpět pod jeho velení. Bradley bude zodpovědný za konečný úklid.“*

Kay Summersbyová, která se Eisenhowerovi nakláněla přes rameno, s nadšením kvitovala jeho rozhodnutí. „Tak je to správně, Iku, zlato... Jen dej Montgomerymu ten jeho Berlín hezky sežrat... dej mu co proto! Vzpomeň si, jak se k tobě choval v minulosti, Iku.“

* Generál Omar Nelson Bradley byl velitelem americké 12. skupiny armád

„Jasně,“ souhlasil Ike, aniž by zvedl zrak od žlutého poznámkového bloku. „Když jsem ho tehdy v poušti viděl poprvé jako brigádní generál, řekl mi, abych v jeho milostivé blízkosti nekouřil, choval se ke mně jako k nějakému poručíkovi.“

Přikývla a dodala spíše pro sebe: „Jak vždycky říkávala moje babička, „čert ho vem, lumpa!“ To, co se dnes dozví, si z celého srdce zaslouží.“

Venku zatím nákladáky naložené rychlou smrtí ukusovaly metr po metru vzdálenost dělící je od německé fronty.

KAPITOLA 2

Všude panoval zmatek, hluk a krvavé peklo. Rudé plameny protínaly ranní tmu před rozbřeskem prodchnutou unášeným hnědým kouřem, který značil bitvu zuřící v jedné středověké německé vesničce. Navzdory společenskému taktu zazněla říhnutí minometů. Těžký kulomet se rozštěkal krajinou jako zuřivý datel. Planoucí nebe ozařovaly bílé, zelené a rudé světlice. Tváře mužů obrácené k obloze se barvily do neskutečných, nadpřirozených odstínů. Plačtivé nářky zraněných, Britů i Němců, které zaznívaly na obou stranách bojiště, bědovaly, proklínaly a žádaly o pomoc: „*Sanitater... Nosítka!*“ Občas protkal hluk bitvy panický výkřik: „Bože, pomozte mi někdo, kamarádi, nic nevidím!“

Major Savage zaklel. Už týden putoval spolu s těmi nejlepšími z průzkumné jednotky britské 6. výsadkové divize od místa seskoku k nepřátelskému břehu Rýna, aniž by narazili na větší potíže či sebevražedné děti v uniformě Hitlerovy mládeže. Počet obětí na své straně by mohl spočítat na prstech obou rukou. Jak prohlásil seržant Meek, který seděl vedle něj a řídil opancéřovaný džíp: „Prokřista, majore, po Normandii je tohle všechno procházka růžovou zahradou, pitomou růžovou zahradou!“

A teď napochodovali přímo do pastí. Dva oddíly německých důstojnických kadetů, veteránů z půlročního pobytu na východní frontě wehrmachtu, fanatičtí náckové, tvrdší, lepší a především oddanější

než samotní příslušníci Zbraní SS. Savage znovu zaklel. Byla to všechno jeho vina.

Jeho muži vepředu umírali, protože nenařídil důkladný průzkum vesnice. Dal rozkaz pokračovat dál, neboť předpokládal, že vesnici jen projdou.

Savage se přikrčil, zrovna když dávka výstřelů vyryla do zdi ubíhající vedle džípu rovnou čáru. Savageův kulometník pohotově zmáčkl kohoutek browningu před sebou. Nad ulicí zasyčela zlověstně světlice. Zazněl pronikavý výkřik. Z horního okna hrázděného domu naproti se vyřítíl Němec. Dopadl na chodník jako pytel mokrého cementu. „Dobrá práce, Hawkinsi!“ začal Savage.

Větu ale nedokončil. Kouřem prolétl ruční granát. Meek, jehož tvář byla navzdory chladnému ránu celá zpocená, pohotově strhl volant napravo. Právě včas. Pouhou stopu vedle vybuchl v ohnivém oblaku německý granát. Žhnoucí šrapnely ostré jako břitva se rozletěly na všechny strany. Savage a Meek vepředu se stačili přikrčit, takže vražedné úlomky prosvíštěly kolem džípu. Seržant za nimi odlétl od dvouhlavňového browningu a jeho rozdrásaná tvář se ztrácela jako rozehrátý rudý vosk.

To Savageovi stačilo. Stoupl si a přiložil zašpiněné ruce k ústům. „Pozor všichni!“ snažil se překřičet vražedný rachot protkaný výkřiky, voláním a agonií parašutistů a německých kadetů, kteří v této hořící německé vesničce bojovali a umírali. „Pokropte je všechny... Jděte na druhou stranu ulice... Stahujeme se... Stahujeme se... Nenechávejte tu raněné... STÁHNĚTE SE!“

Veteráni z Normandie, bitvy v Ardenách a od Rýna zůstali stát na svých místech. Výsadkáři poznali, kdy dostávají na frak, a oceňovali, že to jejich velící důstojník věděl také. Kdyby to byl nějaký mladý hřebeček rovnou z ostrova, určitě by pokračoval v boji, dokud by nikdo nezůstal naživu. Ne však mnoha boji protřelý major Savage, který už něco zažil. Navzdory svému mládí věděl „Starouš“, jak mu vojáci říkali, že nadešel čas stáhnout se a zaútočit jinudy.

Konečně se začali stahovat i vojáci se samopaly. Vyhodili do vzduchu domy, ze kterých na ně Němci útočili, a souvislými dávkami střel zasypávali okna, za nimiž se krčili Němci, aby svým kamarádům poskytl čas se stáhnout zpátky a odtáhnout raněné.

Savageův džíp dostal zásah. Jeden z kadetů se vyplížil zpoza hořícího obchodu a schován za cedulí „*Rosenblum-Pferdeschlachter*“^{*} spolu s varováním „*Juden Unerwünscht*“^{**} vyslal ze svého panzerfaustu raketu přímo na drobné armádní vozidlo. Přední pneumatiky explodovaly. Z roztrženého motoru se začal valit hustý kouř. Kulometník na zádi se sesunul na své zbraně, takže pak s rozhozenýma rukama a krvavým pruhem okolo hlavy vypadal jako novodobý Kristus na kříži.

Savage zoufale zavrtěl hlavou. Vyškrábali se z kouřícího džípu, který hrozil, že každou chvíli vybuchne, a Meek se na něj podíval. „Není to vaše vina, pane... Tohle se prostě stává.“

Savage se kousl do spodního rtu. „To se nemělo stát... To je strašlivá řež, seržante. Já...“ Větu ale nestačil dokončit. Meek, který byl po výbuchu pancéřové pěsti ještě trochu omráčený, si všiml plíživího kadeta, který se chystal zmáčknout kohoutek samopalů. Meek udeřil první. S rukou u pravého boku na něj ze své zbraně poslal nemilosrdnou dávku. Na takovou vzdálenost nemohl minout. Němec rozhodil ruce v zuřivém projevu zoufalství. Blesková čára krvavých knoflíkových dírek se mu rozprostřela napříč hrudi. Dopadl na dno kráteru po výbuchu a kulky z jeho schmeisseru vyletěly nesmyslně do vzduchu nad ním.

Důstojníci se seržantem se začali stahovat zpět. Za doprovodné střelby všemi směry pobízeli raněné k rychlejšímu ústupu, neboť jejich pokus o únik z vesnice ještě více podnítil německé kadety.

„*Alles für Deutschland. Heil Hitler... Alles für Deutschland!*“ Kadeti, kteří ignorovali palbu ze samopalů, jež měly krýt ústup paráštistů, se hrnuli vpřed a vyvolávali své válečné pokřiky.

Vratký most, přes nějž před necelými dvěma hodinami Savageovi muži přecházeli s takovou sebedůvěrou, se postupně vynořoval z válečné vřavy. Zemi pokrývala hromada mrtvých těl, německých i britských. Všichni padli v boji muže proti muži a nyní leželi zakles-

^{*} Koňský výsek

^{**} Židé nejsou vítáni

nutí do sebe jako milenci, kteří naposledy vydechli ve společném objetí. Savage odvrátil pohled. To on mohl za jejich smrt. Na okamžik si přál, aby mohl ležet mezi nimi a odčinit tak svou předchozí lehkomyšlnost a přehnaný optimismus. Pak se ale sebral. „Musíme udržet tuhle stranu kanálu... Na hvízdnutí spustí kulometry... Zahajte krycí palbu, seržante!“

„Pane!“ odvětil Meek. Viděl, jak se Starouš trápí.

Společně překonali nahromaděná těla s tvářemi svráštěnými při pomýšlení, že tu šplhají po tělech svých druhů ve zbrani, oněch mladíků, kteří byli na vrcholu svých sil, kteří vtipkovali a smáli se, když si přihrýbali z čutor a hltali porce lančmítu a švestkové marmelády; těch mladíků, kteří vždycky říkali: „Bude to stejně jednoduchý, jako spadnout z klády, kámo.“ A teď byli mrtví.

Přes most se za nimi hnal kadet, který pokřikoval „*Alles für Deutschland!*“ jako by byl opilý nebo zdrogovaný, anebo možná obojí. Meek na něj poslal od boku dávku, aniž by se obtěžoval s mířením. Němec se ještě několik kroků potácel jako ve zpomaleném filmu. Nohy ho ale začaly zrazovat. Z bezvládných prstů mu vyklouzl ruční granát. Náhle se zastavil a chytil se mostu. Sledoval granát, který mu ležel u nehybných nohou, aniž by se pokusil utéct, dokud mohl. Granát vybuchl – kadet neměl na takovou vzdálenost nejmenší šanci. Výbuch ho katapultoval přes zábradlí. S elegancí profesionálního skokana do vody, který se chystá skočit dvojité salto, zmizel pod hladinou. Zpátky už nevyplaval.

Poslední džíp se rychle blížil. Křižoval divoce cestu zleva doprava a uhýbal vzteklé německé palbě. Zranění, kteří na něm byli naložení, sténali a křičeli strachy.

„Proboha!“ zařval Meek. „Copak neviděj ty červený kříže, do háje?!“

Savage mlčel. V téhle válce šlo o všechno. Němci už na červené kříže kašlali; na straně výsadkářů byla v dané chvíli situace obdobná.

„Dělej, Simsi!“ zařval na řidiče. Z jeho rudého baretu pomalu stékala krev. „Dostaň ty chudáky pryč, dokud můžeš.“ Zapomněl na raněné. Musel se pokusit zachránit zbytek. „Rozptylte se, chlapi!“ zavelel, sotva vyrazili Němci proti nim v přesvědčení, že dostihnou Brity na útěku.

Výsadkáři nepotřebovali dvakrát pobízet, nyní byl mezi nimi a Němci jen vodní kanál. Věděli, o co Staroušovi jde. On to věděl taky. Popadl kvapně sluchátko a požádal o dělostřeleckou podporu.

Dostal ji téměř okamžitě. Nic se nedokázalo vyrovnat Montgomeryho artilerii. Za doprovodného svistotu se o zhruba o půl míle dál rozeznělo pětadvacet hlavních. Svět jako by se rázem zbláznil. Nebe křížovala jedna střela vedle druhé. Výsadkáři, jak později vypověděli, doslova cítili, jak jim rakety létají nad hlavami.

Útočící Němci zaváhali. Ne však nadlouho. Sotva se kolem nich začaly jako obrovské krtince objevovat krátery po dopadu střel, zahlehli k zemi. Veteráni jako oni věděli, co přijde. Vymezují si střelecké pole. Nejdříve vyšlou salvu na hrot útoku, druhá dávka půjde na jeho zadní část. Třetí pak půjde přímo do černého. S rukama roztaženými jako vášniví milenci na sebe němečtí vojáci freneticky házeli nánosy vlhké březnové půdy ve snaze schovat se, než se zlost britské artilerie rozezní naplno. Na druhé straně kanálu si Savage mohutně oddechl a uklidnil se. Tlak polevil. Zatím byli zachráněni. Královská artilerie 12. armády jim poskytla krycí palbu, kterou potřebovali, alespoň do okamžiku, než německé dělostřelectvo zahájí protiútok na britské jednotky. Tou dobou by už ale měl zavelet ke konečnému ústupu – protože přesně o to ve skutečnosti šlo. Při plnění svého úkolu selhal. Neměl pro to žádné jiné slovo: byli na útěku, až se jim za patami prášilo.

Savage si otřel pot a špínu z čela pod rudým výsadkářským baretem se špinavým stříbrným křídlem. „Meeku,“ řekl a zvýšil hlas, aby překřičel randál, který britské dělostřelectvo dělalo. „Jaké jsou ztráty?“

Meek, který měřil dobře přes šest stop, měl daleko ke klidu, zvláště nyní, kdy čekal, zda se najde nějaký německý kadet, který by byl dostatečně hloupý na to, aby se ukázal. Když odpovídal, jeho hrubá tvář byla stažená vztekem: „Krvavé, pane... velmi krvavé...“ Když viděl, s jakým škubnutím Savage zprávu přijal, změnil výraz v tváři na ustaraný. „Řekl bych, že nejvíc to schytala rota A, pane. Ale,“ dodal spěšně, „někteří z našich možná padli do zajetí. Němci nás na začátku hodně překvapili...“ Jeho hlas se vytratil. Savage už neposlouchal, byl příliš šokovaný zprávou, že jeho milovaná rota A,

k níž náležel od roku 1943, kdy ho do ní v Severní Africe zařadili, utrpěla tak tragické ztráty, za něž teď vinil sám sebe.

„To se prostě nemělo stát, seržante,“ vypravil ze sebe ve stejném okamžiku, kdy se na opačné straně ozvaly první německé 88milimetrové kanony. Krajinou se rozléhaly pronikavé vysoké zvuky, jako by někdo trhal plátno na kusy. O chvíli později jim nad hlavami zasvištěly německé granáty, které měly za cíl britské dělostřelecké pozice půl míle za místem, kde právě leželi.

Meek v marné snaze prolomit napětí spráskl své dvě tlapy k sobě a hlasem, který připomínal jejich polního kněze, začal: „Poděkujeme Pánu za vše, čeho se nám jeho prostřednictvím dostává...“

Savage zavrtěl hlavou jako člověk, který se snaží probrat ze zlého snu. Pak už to byl zase on, velitel výsadkové jednotky, který získal svůj první Válečný kříž v pouhých devatenácti letech. „Dobrá, seržante Meeku, dostaneme ty kluky zpátky. Nezranění budou krýt ústup pro zraněné... Já si to vezmu na starost tady.“

Meek zaváhal.

Savage mu nedal šanci cokoliv namítnout a zaburácel navzdory hluku další obávané osmaosmdesátky, která se přidala k protiútok. „Hejbněte sebou, seržante... Hned!“

Seržant Meek se rychle odplazil.

Brigádní generál Poett sledoval muže, kteří kolem jeho velitelství klopýtali k ošetřovně, kde už na ně čekali armádní doktoři a sanitaři v zástěrách potřísněných krvavou mozaikou. Jeho protáhlá a pohublá tvář, skrytá pod výsadkářskou přilbou bez okrajů, díky níž vypadal jako křížácký rytíř, nedávala při pohledu na zraněné navenek žádné stopy emocí. Někteří se mu pokusili salutovat, jiní, podepíraní svými druhy ve zbrani, byli příliš vážně zranění na to, aby se o salutování vůbec pokusili. Pár z nich, otřesených akcí, jež skončila jako masakr, šátralo slepě rukou před sebou a v záplavě nesmyslných slov, která mumlali, se snažili najít doktora.

Poett se zachmuřil. Tohle viděl už mockrát. Nebyl to hezký pohled. Byli to zlomení muži, zranění ne na těle, ale na duši. Pro něj nebo pro výsadkářský útvar, na něž byl kdysi tak hrdý, neměli žádné uplatnění. Přestal na ně myslet a obrátil pozornost na mladého Savage, který ústupu velel a nyní se jako jeden z posledních vracel s

hrstkou nezraněných mužů roty A. Savage vypadal ztrhaně a bídě. Poett mohl jen hádat, proč tomu tak je. V případě většiny důstojníků, kteří podléhali jeho velení, by si asi tolik vrásek nedělal – nechal by je přenést se přes ten šok, přes to ponížení z porážky, samotné. U Savageho to bylo jiné. Byl pro něj příliš cenným důstojníkem. Konec konců, kolik důstojníků 6. výsadkové divize získalo Válečný kříž před dovršením jednadvaceti let hned dvakrát? Důstojníky, jako byl on, bylo třeba hýčkat.

Savage se postavil do pozoru a vyčerpaně mu zasalutoval. Jeho tvář posetá jizvami vypadala velmi sklíčeně. Poett mu nedal příležitost podat hlášení. Rovnou prohlásil: „Zatracenej pech, John! Málem bych zapomněl, jak jsou ti hajzlíci krvelační, když můžou nasadit své nejlepší vojáky.“

„Rota A se vůbec neměla do takové pasti dostat, pane. Byl jsem blázen, že jsem si to neuvědomil předem. Za tohle si zasloužím válečný soud. Rota A je na odpis.“

Poett předstíral, že nic neslyšel. Pokračoval: „Jděte za svými chlapci, John! A pak se vraťte a dáme si spolu skotskou. Vypadáte, že by vám bodla. Musím vám pak taky něco říct.“ Poett si všiml změny pohledu na Savageově tváři a spěšně dodal: „Ne, John, nic takového. Převelím vás a zbytek vašich chlapů, kteří jsou v pořádku, někam jinam. Půjdete do týlu.“

„Jen ne *do týlu*, pane!“ vyhrkl ze sebe mladý důstojník, zatímco opodál stojící seržant Meek, který rozhovor z povzdálí poslouchal, prohlásil: „U čerta starýho! Já do žádný pitomý zálohy nepůjdu!“

Poett se zakuckal smíchy, přestože to mezi všemi těmi zraněnými výsadkáři, kteří naříkali podél cesty, působilo poněkud nepatříčně. „Nebojte se, John! Nemám na mysli žádnou zálohu, ani nějakou kancelářskou práci na štábu. Jak to tak můžu posoudit, řekl bych, že svět ve vás vidí víc, než jen pouhého majora.“

„Pane?“

„Na moje doporučení se budete hlásit na velitelství druhé armády.“

„Velitelství druhé armády, pane?“ zopakoval Savage přihloupě.

„Ano, setkáte se s Mistrem osobně.“

Poett zahlédl v Savageově mladé tváři rostoucí zmatek. „Ano, slyšel jste správně, setkáte se s *Mistrem*. S nikým jiným než se samotným polním maršálem Bernardem Montgomerym osobně.“

Opodál stojící Meek hvízdal přes chybějící přední zuby. „Bože na nebi,“ začal svým yorkshirským přízvukem. „Tak já už asi půjdu!“

KAPITOLA 3

Drobný polní maršál se zrovna vracel se sklenkou teplého mléka zpět do svého karavanu, který získal před několika lety v poušti od jednoho italského generála jako válečnou kořist, když z hlavního štábu vyběhl radista a volal: „Pane, pane, naléhavá zpráva od nejvyššího velitele!“

Montgomery se zamračil. Byl velice nerad, když ho po večeři někdo vyrušoval. Večeře obvykle trávil v důstojnické jídelně ve společnosti mladých spojeneckých důstojníků, svých „očí a uší“, jak jim říkal, kteří pro něj každé ráno vyraželi na frontu zjistit skutečný stav událostí. V tuto noční dobu si nepřál nic jiného, než se uchýlit do svého karavanu, vypít mléko, pomodlit se a propadnout nerušenému spánku. Jako velký vojevůdce si plně uvědomoval, že spánek, který pro sebe dokáže ukořistit, mu pomůže lépe čelit nejrozličnějším problémům, které nadcházející den přinese.

Zatímco mu radista vysvětloval podrobnosti, Montgomery popsal přijetí zprávy. „Nejvyšší priorita, pane... pouze do vlastních rukou.“ Mladý major věděl, že Mistr, jak důstojníci Montgomerymu přezdívali, nesnáší, když mu něco narušuje zaběhaný systém. Povídalo se, že dokonce i při tak důležité bitvě, jako byla řez u El Alameinu, se úderem desáté svalil do postele a okamžitě usnul, nikdy svůj osobní rozvrh neporušil byt' o jedinou minutu.

Montgomery vyštěkl na radistu: „Počkejte na mě před karavánem pro případ, že vás budu potřebovat, majore!“ Poté se odebral do soukromí svého italského přívěsu. Vypil teplé mléko ještě než stačilo vychladnout, nasadil si na špičku svého zobákovitého nosu erární armádní brýle a otevřel Eisenhowerovu zprávu „do vlastních rukou“.

Bleskově proletěl očima úvodní odstavce. Jako asi každý Yankee si i Eisenhower potrpěl na rozvleklost, problesklo mu hlavou. Dobří velitelé, jak sám věřil, by měli být struční a výstižní, jako třeba Churchill se svými jednořádkovými depešemi. *Bradley bude zodpovědný za konečný úklid... a s minimálním prodlením, četl dál, povede hlavní úder na ose Erfurt-Lipsko-Drážďany, kde se připojí k ruským ozbrojeným silám.*

Zamyslel se a sám sobě si položil otázku, jakou strategickou hodnotu může mít útok na danou oblast? A v tom okamžiku si všiml skutečného důvodu, proč tuto zprávu „do vlastních rukou“ dostal: *Z Berlína se stalo, co se mne týká, pouhé místo na mapě, o které jsem se nikdy nezajímal. Mým cílem je zničit nepřátelské síly a zlomit jejich odpor!*

Berlín – a pouhé místo na mapě! Montgomery v šoku div nepustil Eisenhowerovu zprávu na zem. Berlín byl přece hlavním městem Německa, symbolem nacistické moci, hlavou celé hitlerovské bestie. Setněte tu hlavu jediným svižným úderem, a bestie se zhroutlí a zemře. Jakmile ze hry vypadne Berlín, nebude proč bojovat, všechny německé armády po celé Evropě by se vzdaly. O tom Montgomery ani v nejmenším nepochyboval.

Montgomery, který seděl na kraji malé dřevěné armádní židle, zatímco se okolí kempu ukládalo na noc, pohlédl na fotografii německého polního maršála Modela, který nahradil Rommela v roli jeho protivníka, a vydechl. Proč? Proč osa Erfurt-Lipsko-Drážďany? A jakou roli v tom všem má jeho armáda vlastně sehrát? Pokud nepůjdou na Berlín, přestože v to několik posledních měsíců pod velícím generála Eisenhowera věřil, jaký bude vlastně jejich úkol? Určitě nějaká podružná mise. Tak za tohle těch bezmála šest let bojoval? Všechno to úsilí, krvavé oběti mladých mužů na dvou kontinentech, v Africe a Evropě, a ve více než tuctu evropských zemí, a to všechno kvůli tomuhle? Bezradně zatínil zuby a nevědomky mačkal zprávu od nejvyššího velitele.

Navzdory šoku, který několik minut po přečtení zprávy pocítil, znal už Montgomery odpověď na dosud nevyřešené otázky. V okamžiku, kdy už bylo vítězství nad Německem prakticky završeno, byla stanovena nová strategie. Strategie, která zvedne prestiž americ-

ké armády a přikloní veřejné mínění na stranu Spojených států. Svět se musí dozvědět, že to byla americká armáda, kdo vyhrál válku v Evropě, a s Japonskem by to určitě nebylo jinak. Ve zbývajících bojích v Německu *nepůjde* o strategické nebo politické důvody, ve hře je americká prestiž.

Tvář se mu zkřivila, jako by ho trápila skutečná fyzická bolest, a ve vzteku udeřil drobnou pěstí do stolu před sebou, až se otřásl. To jsou přece oslové, ti Yankeeové! Copak si opravdu neuvědomují, že války jsou důsledkem politiky, a životy mladých mužů by neměly být utráceny v bitvě jen tak, není-li jejich nejvyšší oběť v budoucnu vykoupena nějakou politickou výhodou? „Jsou to hloupí a natvrdlí blázni, jeden vedle druhého!“ zaúpěl a obrátil pohled ke stropu svého karavanu, jako by žádal Boha, aby něco udělal.

Bůh neudělal nic.

Montgomeryho mysl zvyklá postupovat za všech okolností logicky a systematicky, pádila jako splašený kuň. Jestliže se měl stát Berlín terčem pro Rusko, což Eisenhower evidentně považoval za správné, mohla by si pak se středním Německem sovětská armáda pod velením diktátora maršála Stalina, jehož Eisenhower zaslepeně nazýval „Strýček Joe“, jako by to byl nějaký milý postarší pán, dělat, co se jí zlíbí. Co by pak zmohly zpustošená Británie, slabá a rozpadající se Francie a poražené, odzbrojené a rozdělené Německo, aby ho dokázaly zastavit, zvláště až se odsud Yankeeové stáhnou, jak budou moci, stejně jako po první světové válce? Čím hlouběji dovolí Eisenhower Rusům proniknout do území Německa po obsazení Berlína, tím dříve se jednoho dne objeví u Kanálu mezi Evropou a Anglií. A měli bychom tu zpátky to proklaté léto 1940 a bitvu u Dunkuerqe, po níž byla Británie vytlačena ze starého kontinentu. Celá válka by pak byla z pohledu Británie marnivě zbytečná.

Jak dlouho tam tak seděl a přemýšlel o závažném, možná dokonce zdrcujícím problému, který pro něj zpráva od Eisenhowera znamenala, si už Montgomery nepamatoval. Zatímco se uklidňoval a začínal vymýšlet alternativní řešení, tábor se mezitím uložil ke spánku. Všude bylo ticho. Jedinými zvuky byl vzdálený štěkot těžké krycí palby na frontě, rytmické pokřupávání kamínků pod botami noční hlídky na šterkové cestě vedoucí k Montgomeryho italskému karava-

nu a občasné potlačované zakašlání radisty, který stále čekal na zprávu, kterou by si Mistr přál odeslat.

V přišetí svého karavanu zvážil Montgomery problém s Rusy ze všech stran. Útok na Berlín již zavrhl. Byl natolik realista, aby věděl, že Američanům jde o něco jiného. Zcela bezúčelně zamíří do Československa a rakousko-bavorských Alp. Berlín už byl mimo hru. Teď, když už Německo prakticky padlo, bylo potřeba se vypořádat s novým nepřítelem, dosavadním spojencem Ruskem.

Z Londýna a vlastních výzvědných zdrojů – jako byla například Ultra* – Montgomery věděl, že Rusové provádějí výsadky daleko za hranicemi v severním Německu. Nejasné a doposud nepotvrzené zprávy hovořily také o výsadcích vojáků Rudé armády dokonce až v Dánsku, které i nadále okupovala německá armáda čítající přes půl milionu mužů. Podle dostupných informací se tam snažili koordinovat úsilí velmi silné a protiněmecky orientované dánské komunistické strany. Co to znamenalo, bylo Montgomerymu nad slunce jasné; k tomu jste nepotřebovali žádnou křišťálovou kouli.

Ani Labe dál na západ by ale Rusy po obsazení Berlína nezastavilo. Překročili by je dříve než západní spojenci a pokračovali na pobřeží Baltského moře.

Pak už by neměl Rudou armádu kdo zastavit. Německo zdecimované válkou a na smrt vyděšené z Rusů, kteří na své cestě napříč téměř poraženou Říší znásilňovali a plenili, by se mohlo postavit pouze na symbolický odpor. Rusové by přes ně snadno přešli a z šlesvicko-holštýnského poloostrova by zamířili přímo do sousedního Dánska. Tam by získali plnou kontrolu nad dopravou z Baltského do Severního moře. Pod tlakem by se možná stáhli, ale Montgomery tomu nevěřil. Ve všech ostatních zemích, které za posledních několik měsíců Rusové okupovali, zřídili bratrskou „lidovou vládu“ podporovanou bajonety Rudé armády. Tyto vlády byly pouhými nástroji kremelské vládní garnitury. Ve zkratce řečeno Balt by pak přešel pod Sovětský svaz a stal se tak přímou hrozbou pro britskou domovinu na opačné straně Severního moře.

* Dešifrování německých depeší v britském Bletchley Parku znamenalo zásadní obrat ve vývoji války

„Tak co s tím mám jenom udělat?“ zeptal se Montgomery nahlas sám sebe, na okamžik zapomínaje na hlídku a majora, kteří by ho mohli slyšet. Zachmužil se. Nechtěl, aby se po ubikacích začaly vyprávět drby o tom, jak Mistr začíná podléhat senilitě a „povídá si sám se sebou“. Velcí vojevůdci by neměli před svými podřízenými dávat najevo žádné projevy slabosti. Hleděl do cynické Modelovy tváře na protější stěně. Model mu jeho upřený pohled přes svůj monokl opětoval, jako by v tom okamžiku se svým protivníkem soucítit. Modela čeká během několika málo týdnů porážka. Možná ale, že i sám Montgomery má namířeno stejným směrem.

Montgomery vytěsnil Modela spěšně z hlavy. Nejvyšší německý velitel patřil dnes už téměř do historie. Musel myslet na budoucnost, ale nejen na osud své země, ale také na svůj vlastní. Po letech dlážděných porážkami přinesl Británii první skutečné vítězství v bitvě u El Alameinu a o několik měsíců později vyhnal nacisty z Afriky docela. Nyní patřil k nejoslavovanějším britským hrdinům. Bylo snad souzeno tomu, kdo přispěl takovou měrou k porážce nacismu a vojenské slávě své rodné země, aby se vrátil zpět do neznáma, odkud v roce 1940 vzešel?

Mnoho lidí doma ho nemělo rádo. Král však ano. Churchill by se za něj postavil, dokud by vítězil. V Londýně ale byla řada vojenských klik, kterým v uplynulých letech překřížil cestu a jež by se z jeho pádu nepochybně těšily. Až do překročení Rýna v posledním březnovém týdnu roku 1945 byl pro Británii válečným hrdinou. Co by se stalo s jeho pověstí, kdyby si teď sedl a nečinně přihlížel tomu, jak Američané sklízí ovace za konečné vítězství v Evropě? Rysy jeho pohublé tváře ztvrdly. Bylo na čase vytáhnout z rukávu nějaký trumf – a to sakra brzy.

„Proboha, no samozřejmě!“ vykřikl opět nahlas, aniž by stačil zapřemýšlet, zda ho někdo slyšel či nikoliv. Ve tváři se mu zračilo náhlé pochopení. Přestože byl zpravidla touto dobou velmi unavený, cítil adrenalin a novou vlnu energie, které se šířily celým jeho drobným tělem. Stále ještě bylo co získat pro svou zemi – a samozřejmě i pro sebe – ať už má Eisenhower s Berlínem jakékoliv plány. Vyskočil na nohy a rychle přešel k velké mapě severního Německa se

spoustou červených a modrých značek, které znázorňovaly pozice jak jeho vlastních, tak nepřátelských divizí.

Dlouze se na mapu zahleděl přes obroučky brýlí posazených na špičce nosu a v modrých očích mu problikávalo nové odhodlání. A pak na to přišel. Bylo to něco, k čemu nepotřeboval ničí svolení. Churchill by politicky souhlasil – sám nenáviděl rudé. A co se Eisenhowera a nejvyššího velení ve Francii týkalo, určitě budou jen rádi, že se rozhodl splnit jejich příkazy a zaměřil se na méně důležité úkoly, které pro něj nejvyšší velitel vymyslel. Sundal si rychlým pohybem brýle a vyšel ze dveří.

Radista se opíral o maskovací síť, který ukrývala malé předsunuté velitelství. Byl už unavený, z celého srdce by si nejvíc přál jít na kutě. Neodvážil se však. V žádném případě netoužil po tom, aby ho Mistr poslal na frontu, kde by mu nějaký potřeštěný Němčour ustřelil pár dní před koncem války palici. Snažil se zůstat vzhůru – a zahrát se – myšlenkami na jednu rajcovní drobnou belgickou šlapku, kterou při posledním osmačtyřicetihodinovém „opuštěáku“ v Bruselu poznal v *Bon Marche*. Sotva se objevila v potměných dveřích a zablikala mezi nohama baterkou, aby dala jasně najevo, jaká je její práce, hned si pomyslel, že by si to s ní mohl za pár šupů hned v těch dveřích rozdat „na stojáka“. To se ale zatraceně spletl. Dala mu pořádně zabrat. Kalhotky pryč, francouzské líbání a trocha perverzního sexu, který by ho v Anglii pravděpodobně přivedl do vězení, kdyby ho při něm chytili. Byla o sto procent lepší – a levnější – než všechny ty takzvané dámské společnosti na londýnské Shaftesbury Avenue.

„Majore!“ vytrhl ho Montgomeryho hlas prudce z jeho sexuálního snění. Napřímil se, jako by právě dostal zásah, a cigaretu, kterou zrovna kouřil, pustil na zem.

„Omlouvám se, pane,“ začal. „Nebyl bych kouřil, kdybych věděl, že...“

„To nic, chlapče,“ zasmál se Montgomery zvesela, neboť už věděl, jak se rozhodne. „Za to, že jste zapsal tuhle zprávu a zašifroval mi ji, vám hodlám osobně přenechat jeden Churchillův doutník. Když se před pár dny přijel podívat, jak překračujeme Rýn, nechal mi je tu. A sám víte,“ dodal a zachechtal se, „že já se toho smradlavého hnusu ani nedotknu.“

„Ano, pane, já vím, pane,“ zakoktal se major. Věděl to dobře. Všichni na velitelství žili v neustálých obavách, že je jednoho dne tento zuřivý bojovník proti kouření nachytá s cigaretou v koutku. Při jednom setkání dokonce požádal samotného britského krále, aby nekouřil.

„Pak tedy... pojd'te dovnitř a pustíme se do toho. Nesmíme ztráct ani minutu. Spěšná zpráva pro generála Browninga, zástupce velitele, 18. spojenecká výsadková jednotka...“

KAPITOLA 4

„Zvedejte pořádně kolena nahoru... Pohyb, pohyb... A teď, vy bando flákačů, vpravo v bok a jdeme, jdeme!“ přecházel hlas poddůstojníka pro výcvik do hysterického crescenda. Založil hůlku pod pravou paži a vyrazil do kroku. Bílý prach se zvedal při každém kroku, který vězňové udělali, sotva se spolu s ním dali do pohybu. „Levá, pravá... levá... pohyb, pohyb, vy slečinky!“

Těžké armádní boty dusající sem a tam po starém belgickém cvičišti přešly po náměstí pod orlím zrakem seržanta stojícího hned za velícím důstojníkem a majorem Savagem.

„Přicházejí sem jako váleční zločinci,“ začal velící důstojník vojenské věznice, kapitán s nevýrazným obličejem, jenž se neustále dotýkal svého knírku, který si vypůjčil od Ronalda Colemana, jako by se chtěl ujistit, zda je stále na svém místě. „A odcházejí jako vojáci,“ dodal.

Za ním stojící hlavní seržant, který vypadal na starého mazáka, zašeptal koutkem úst seržantu Meekovi: „Moc rád se poslouchá, s těma svýma pitomýma rozumama. Všecko jsou to samozřejmě kecy.“

„Dril, dril a zase dril, to je naše heslo tady,“ řekl velící důstojník. „Jen tak z nich dokážeme udělat vojáky, víte, majore?“

Savage to nekomentoval. Také sledoval vězně pozorně. Všiml si, že přišli z regimentů britské armády. Na hlavách měli skotské horalské čapky znázorňující příslušnost ke skotským pěším plukům, černé barety členů tankových jednotek a dokonce zahlédl také pár

předválečných čepic královských gard. Ze všeho nejvíc ho ale zajímaly červené barety výsadkových jednotek.

Právě proto ho sem „Boy“ Browning, charismatický důstojník, který měl nyní na starosti britské letecké síly, nechal zavolat. „Ještě než se uvidíte s Montym,“ začal bez obalu, sotva byl Savage převelen na velitelství výsadkových jednotek, „sežeňte si nějaké muže. Ničím nenaštvejte Montyho víc, než když přijdete na setkání s ním s detaily, jejichž vyřešení by vám vzalo pár minut. V našem případě nás trápí jedině. Potřebujeme muže.“ Browning se zahleděl z okna své kanceláře, jako by čekal, že tyto „muže“ najde tam. Kromě několika vyčerpaných výsadkářů, kteří se belhali po areálu v teniskách a měli na starosti pouze „lehké služby“, které je tak snadno nevysílily, nebyl na základně nikdo takový. Bylo tu ještě pár dalších mužů ve vojenských modrých nemocničních úborech; jednomu z nich, který byl zavěšený do berlí, chyběla noha. Jak se zdálo, výsadkáři neměli na velitelství příliš velké zastoupení.

„Naše ztráty mezi výsadkáři byly velmi vysoké, majore Savage,“ pokračoval Browning. „Jak víte, prakticky celá 1. výsadková divize vzala za své minulé září u Arnhemu. Tisíce jich padly skopčákům rovnou do pasti. A když překračovala vaše 6. výsadková Rýn, taky jste přišli o dobrou třetinu mužstva.“ Browning potřásl hlavou. „Moc špatná situace, majore, opravdu moc.“

Savage pocítil úlevu, že ho Browning neoznačil jako důstojníka, který může za některé ze ztrát, kvůli nimž teď mají takový nedostatek mužů. Potřásl hlavou, ale nic neřekl. Znal generály. To oni vždycky mluvili a oni rozhodovali. Čekal, jak se Browning rozhodne. Když se pak jeho rozhodnutí dozvěděl, byl překvapený. Vždy totiž pokládal Browninga za typického důstojníka, který kdysi patřil ke gardám, s omezenou představivostí – žádný velký koumák – zkrátka za někoho, kdo byl přesvědčen, že jeho vojáci musí dělat jedině: být chytří, neklást otázky a statečně zemřít, aniž by se zeptali proč.

„Vsadím se, že tam za hranicemi je našich plno,“ oznámil mu. „Ted', když nám Monty dýchá na krk, můžeme je všechny vypakovat z těch jejich kanceláří a kuchyní, a já nevím odkud ještě. Musíme se

zaměřit na místa, kde bychom jich mohli s trochou štěstí najít většinu bez ohledu na to, jak zlobiví v minulosti byli – vojenské věznice.“

„Skleník!“ Savage zaslechl ve svém zvolání překvapený tón.

„Přesně!“ Browning se usmál a uhladil si knír, spokojený sám se sebou. „Začnete na předměstí Bruselu, je to na cestě mezi hlavním městem Belgie a Louvainem...“

Jeden z vězňů, droboučkový mužík s insigniemi Pay Corps, zavrál a rozplácl se jak široký tak dlouhý do mokrého betonu. Výcvikový seržant za ním vyrazil jako střela. Přiběhl k němu, zatímco se ostatní zastavili a začali automaticky odpočítávat čas. Šťouchl do roztaženého vězně mosaznou špičkou své hole a zařval na něj nejvyšším hlasem, jakého byl schopen, jako by od něj byl na míle daleko: „Okamžitě vztyk, ty chátro jedna líná!“

Velící důstojník věnoval Savageovi samolibý úsměv a opět si uhladil ten svůj přihlouplý knírek. „S nikým se tady nemazlíme,“ řekl.

„Ano, to vidím,“ řekl Savage ironicky, zatímco výcvikový seržant udeřil do ležícího vězně znovu, tentokrát o poznání tvrději – přestože to královská nařízení výslovně zakazovala. Ironie byla ale velícímu důstojníkovi zjevně velmi vzdálená. „Kapitáne,“ dodal, „teorie vojenské převýchovy mě až tak nezajímá. Mně jde o muže, takové, kteří budou bojovat, a já mám sakra naspěch.“

Velícího důstojníka to nevyvedlo z rovnováhy. „Minulý týden odsud odešla padesátka pěších přímo na frontu. A podle zpráv jejich velícího důstojníka do dneška ještě nikdo nedezertoval.“

Savage se ani neobtěžoval komentovat ono „ještě“, ale to už velící důstojník pokračoval dál: „Staré vězně jim samozřejmě neposílám. Ti tady jen dostávají pořádnou lekci.“ Olízl si masité tmavočervené rty, z nichž se dala vyčíst jak smyslnost, tak sadismus. „Ti by byli na frontě k ničemu. Do týdne by se vrátili zpátky. Nemají na to žaludek ani povahu, však to znáte, majore.“

Savage cítil, že nadešel čas šokovat toho samolibého parchanta a ucpat mu konečně pusu. „Mě nezajímá, co jsou zač, pokud patří k výsadbkářům. Muži s nejhoršími záznamy, jaké jsem kdy viděl. Muži, kteří napadli své důstojníky, dezertovali z boje, možná dokonce vra-

hové.“ Upřel své jasné modré oči na důstojníka před sebou. „Máte ostatně mezi svými – ehm – žáky také vrahy, že ano, kapitáne?“

Velící důstojník se na něj podíval, ale jeho sebejistota byla tou otázkou rázem silně otřesena. „Ano... ano,“ vykoktal ze sebe. „Předpokládám, že ano. Obávám se ale, že člověk, který nemá co ztratit, si na disciplínu v táboře nezvykne moc snadno. Oni...“

„Chcete tím říct, že vás posílají do prdele? No a co, kapitáne?“ přerušil ho prudce Savage. „Dobře, tak mi ukažte ty své ostrý hochy, kapitáne. Chci je vidět hned teď, zvlášť jestli patřili k mému regimentu.“

„To je trochu komplikované, majore,“ řekl velící důstojník mdle. „Oni vás stejně nebudou poslouch...“

„Okamžitě!“

Velící důstojník s knírkem Ronalda Colemana pod nosem se omluvil – naléhavá záležitost někde jinde. Zavalitý seržant s tváří, která vypadala jako vytesaná z žuly z jeho rodného Aberdeenu, řekl Meekovi, s nímž doprovázeli jeho nadřízeného důstojníka: „Daj se zvládnout... Prostě nechtěj ty své bárky moc rozhoupat – jsou tady v klidu. Ale...“ a jeho tmavá keltská tvář se stáhla v úšklebku – „tenhleten Scouse, to je jeden z vašich výsadkářskejch. A toho když chytne rapl, nastávají tu hotový vohňostroje. Hotovej ďábel, prohna-nej uhádanej rváč a provokatér, to teda von je.“

Blížili se ke starým přízemním kasárnám, kde byli místní „ostří hoši“. Po obou stranách budovy nechal někdo vztyčit vyvýšené dřevěné strážní věže. V každé z nich seděl někdo z „personálu“, jak se tady říkalo strážným, v jedné ruce telefon a ve druhé – což bylo důležitější – brokovnici na dvanáct ran.

Savage si všiml zbraní, otočil se k seržantovi a zeptal se ho: „Nepřeháníte to tady s těmi opatřeními, seržante?“

„Může bejt, pane. Ale počkejte, až uvidíte ty chlápky.“

○ několik okamžiků později je skutečně viděl a okamžitě si všiml, že mnoho z nich má na hlavě posazený baret se stříbrnými perutěmi značícími výsadkáře. Ale i přesto, že se povalovali na slamených matracích, nosili staré špinavé uniformy a prakticky se neholili, všichni udržovali okřídlené insignie výsadkářů naleštěné. Pohled na ně mu vlil novou naději do žil. Bylo jasné, že jsou stále hrdí na

jednotky, k nimž kdysi patřili. Možná by nakonec dokázal najít své muže tady.

Stačilo jen pouhých pár sekund na to, aby jeho naděje opět po-
hasly. To když skotský seržant zavelel: „Hej, vy chásko, vstávat! Je
tu důstojník, vstávat!“

Nikdo se ani nehnul. V klidu leželi dál, zírali do stropu nebo
hráli karty o zápalky.

Meek, který se vždy vyznačoval horkou hlavou, tiše zaklel a
přesunul prst na spoušť své dvanáctiranné brokovnice. „Neslyšeli
jste?“ řekl zlehka a pozvedl zbraň, jež by byla v takto úzkých prostora-
ch přímo vražedná.

Stejně jako předtím, se ani tentokrát nikdo nepohnul až na drob-
ného muže na špinavém slamníku páchnoucím zvířecí močí, který se
narovnal, ledabyle zvedl hlavu od karet a řekl: „Jdi do hajzlu!“ Jeho
hlas byl klidný. Hrozba v něm ukrytá však byla velmi čitelná.

Meek pokročil výhruzně o krok vpřed s tváří staženou vztekem.

Savage ho ostrým pohledem zastavil. To musel být určitě Scou-
se, pokud mohl podle jeho přízvuku soudit. Počkal a zvažoval, jak
pokračovat. Znal lidi, jako byl Scouse: v hospodských rvačkách byli
dobří, zato však mizerní vojáci, kteří kašlali na disciplínu. Byli to ti
nejlepší „kasárenští právníci“ – za všech okolností dokázali předložit
obhajobu pro své vzdorovité chování – proto ten název.

Zatímco se na něj vězni dívali, rozepjal přezku svého opasku s
pistolí. Bez jediného slova ho předal šokovanému seržantovi. Ten
zalapal po dechu. „Ale, pane, je jich tady skoro padesát!“

Savage jeho námitky nebral na vědomí. Pomalu kráčel přecpa-
nou ubikací až k ležícímu Scousemu, který ho klidně pozoroval,
přestože ho Savage podezříval, že je určitě stejně překvapený jako
všichni okolo. Zastavil se před ním a zahleděl se mu do umouněné
tváře poseté důlky po neštovicích. „Ty seš Scouse, že?“

„Jo, a co má jako být?“ řekl voják a vyzývavě k němu vzhlédl.

„Říkají, že tuhleto bandu vedeš.“

Scouse nic neřekl. Na opačném konci ubikace obtočil Meek prst
těsněji kolem kohoutku své dvanáctiranky. Kdyby na to přišlo, nevá-
hal by v případě potřeby zabít kteréhokoli z těchto pobudů. Nosili
sice hrdé odznaky a křídla jeho jednotky, ale rozhodně by nebojovali

jako muži z roty A, kteří nyní odpočívali v provizorních hrobech vyhloubených na území ovládaném Němci. K čemu by tihle zbabělci vůbec mohli být užiteční?

„Možná si myslíš, že seš tu od toho, abys dával rozkazy,“ pokračoval Savage, aniž by od vězně uhnul očima, „ale to nejseš, stejně jako *nebudeš* říkat důstojníkovi, aby šel do hajzlu. Zvláště *ně* tomuhle konkrétnímu důstojníkovi.“

Scouse nevypadal, že by to na něj udělalo nějaký dojem. „Naši důstojníci šli do hajzlu v Arnhemu, když to tam pro ně začalo být příliš vostrý a raději se zdekovali a nechali nás tam plácet se. Co bych se snažil, kvůli nějakým pitomejm důstojníkům?“

„Kvůli tomuhle,“ Savage se sehnul a vlepil Scousemu lehkou facku, téměř jako by žertem.

Ostatní zalapali po dechu. Kdosi na konci místnosti – a Savage si říkal, jak je dobře, že hovořící není výsadbář, řekl: „Tak tohle si vodnesou, Scousi. Stojíme při tobě.“

„Ale tenhle chlápek je vod nás,“ namítl další vězeň. „Pátá brigáda... divize generála Poetta.“

Savage čekal a i nadále hleděl svýma chladnýma modrýma očima na Scouseho, než konečně prolomil náhlé ticho. „Tak jak se rozhodneš, Scousi? Nemám žádný zbraně a právě jsem porušil královský nařízení o fyzickém trestání podřízených. Za tohle by mě asi čekal válečnej soud.“ Donutil se suše pousmát. „Kdybych měl fakt pech, mohl bych skončit tady s váma v těch sračkách.“

Kdosi se zasmál.

Napětí povolilo. Scouse tiše zaklel sám pro sebe. Vztekle upustil karty, ale to bylo všechno. Lehl si na břicho a tiše zíral do zdi.

U dveří pošeptal seržant Meekovi, který stále držel brokovnici v pohotovosti, přestože se zdálo, že nebezpečí je už zažehnáno: „Ten váš major je teda lišák, to teda jo... I tak bych ale raději dával bacha na toho malýho pacholka. Jo, to bych teda dával.“

Savage se odvrátil od zamračeného vojáka na slámníku a postavil se čelem k ostatním. Usmál se na ně. „Hledám nové lidi,“ oznámil, „pro starý regiment. V Německu jsme utrpěli velké ztráty a zásoby lidí z Anglie už došly. My – já – vás potřebujeme. Všichni jste trénovaní parašutisti, vyzrálí chlapi se zkušenostmi z bojů.“ Snažil se

vpravit do hlasu vítězoslavný tón: „Co vy na to, chlapi? Máte šanci vrátit se zpátky ke svému regimentu.“

„Ale co z toho budeme mít, pane?“ Savage si povšiml toho „pane“ na konci a hned si pomyslel, že je to dobré znamení.

„Vy? Přece vám to jako mrtvolám bude určitě moc slušet,“ zadržoval. Poté spěšně dodal: „Svobodu. Pokud se dáte dobrovolně k šesté, mám oprávnění zničit vaše zločinecké záznamy. Budete moci začít znovu a až dosloužíte, máte otevřené dveře do běžného civilního života.“

„Nekecejte nám tady, pane...“ – opět to „pane“ – „nás rohlíkem neopijete, majore. Jak máme vědět, že naše záznamy opravdu roztrháte?“

Savage neodpověděl hned. Místo toho se obrátil na seržanta. „Seržante?“ Ukázal prstem na zamračeného vojáka. „Co tam na něj máte?“

„Na toho, pane?“ zazněl hlas poddůstojníka nevěřicně v ozvěně. Savage přikývl.

Trochu zdráhavě vytáhl hlavní seržant ze složky seznam Scouseho zločinů a obvinění a podal ho majorovi.

Savage ho vzal a ukázal ho všem vězňům, aby na něj viděli. „Osm zločinů v Dunkuerqu, všechno ve čtyřicátým,“ vysvětlil. „Dezerce tváří v tvář nepříteli. Za to ho mohli klidně zastřelit.“ Nechal slova doznít a pak náhlým pohybem, který všechny překvapil, roztrhal papír na poloviny a ty pak ještě jednou.

Všichni vězni překvapeně zalapali po dechu. Savage nechal malé kousky papíru volně padat na špinavou zemi pokrytou slámou. „Přesvědčilo vás to, vojáku?“ zeptal se muže, který mu předtím položil otázku.

„To mě poser... chci říct, pane,“ zadrmolil muž, jako by nechtěl věřit svým vlastním očím. „Jestli můžete roztrhat záznamy takových jako von,“ a ukázal prstem na Scouse, „pak...“ Odmlčel se, protože nebylo potřeba cokoli dál vysvětlovat.

V tom okamžiku byl Savage pevný a odhodlaný, současně ale také ve spěchu, jako by nesměl promarnit už ani minutu. „Dobrá, takže všichni, kteří jsou od výsadekárů a jsou připravení jít se mnou... Pamatujte si, že když se ke mně přidáte, vaše záznamy budou čisté

jak rozježděná břečka,“ zasmál se. Zasmáli se s ním. „Jestli půjdete se mnou, seřaďte se venku. Už tam na vás čekají tři nákladáky. Dostanete výstroj, novou uniformu a hlavně nový křídla a odznaky.“

To se jim líbilo a Savage si všiml, že jsou na svou příslušnost k výsadkářům stále docela hrdí. Konec konců kdysi patřili k elitní formaci, byli zvyklí se promenovat po městě se stříbrnými insigniemi na baretech, ale především s modrými křídly na ramenou, která říkala, že už minimálně osmkrát riskovali život, když vyskakovali z letadla. Jak tohle vždycky dokázalo zamotat holkám hlavu!

Čekal, zatímco se první a pak další z vězňů postavili na nohy, aniž by pohlédli svým spoluvězňům do očí, sbalili si své věci, ometli slámu ze špinavé uniformy a srovnali rudý baret na hlavě, jako by se vrátila doba starých dobrých přehlídek, kdy ještě byli elitními vojáky.

Na konci místnosti sklonil Meek konečně hlaveň brokovnice. Na nohou už stála dobrá dvacítká vězňů. Seržant viděl, že Savage je jasným pánem situace. Starší skotský seržant, ten starý, válkami protřelý mazák, zvyklý od britských vojáků na leccaké vylomeniny, si tím už tolik jistý nebyl. Scouse, jehož tvář stále křivil vztek, se postavil na nohy a se šklebem na poďobané tváři se pustil do balení svých žalostných pozemských statků do pytle.

Seržant pokynul Meekovi: „Dávejte si na něj bacha! Je to fakt proradnej mizera, tenhle ten Scouse. Dávejte bacha, ať se k němu váš důstojník nikdy neobrací zády.“ Zavrtěl prošeďivělou hlavou. „Nikdá si nemůžete bejt dost jistý, co od takovýho prevíta čekat...“

KAPITOLA 5

Následujících čtyřiaadvacet hodin uteklo jako voda. Pod Savageovým a Meekovým vedením a současně pomoci těch, kteří přežili z majory zdecimované rotě A, se bývalí vězňové připravovali znovu na boj. Nejdříve v nich ale Savage potřeboval probudit starou hrdost na svou příslušnost k výsadkářům. Během chvilky převzali výstroj a převlékli se do nových parašutistických maskáčů. Když ale přišla řada na modrá látková křídla, nedovolil jim, aby si je přišli sami,

jako tomu bylo v případě ostatních věcí, které z nich dělaly to, čím byli – výsadkáři. Místo toho vešel na jejich ubikaci Meek v čerstvě vyžehlené uniformě a botách vyleštěných do nejvyššího lesku, jako by se oblékal přímo ve skladišti s oblečením. Na hlavě měl posazený nový baret s nablýskanými stříbrnými insigniemi. Vykřikl: „Tak dobrá, vy tlupo! Seřad'te se venku. Velící důstojník vám udělí křídla. Běda tomu, kdo mě zklame a vyklube se z něj hajzl.“

Scouse, který seděl v rohu zakaboněný jako vždy, jen vzhlédl a zašklebil se: „Furt ty samý sračky jako dřív, co? Jestli se to hejbe, zasalutujte. Jestli ne, natřete to na bílo.“ Zakrákal a schválně si odplivl na betonovou podlahu.

Meek dnes neměl na takové roztržky náladu, to mohlo počkat. Namísto toho Scousemu zahrozil: „Jestli ten flusanec nevytřeš, než vyjdeš ven, kamaráde, přísahám, že ti vrazím tohle,“ a ukázal na novou hůlku, kterou kdovíkde sehnal, „rovnou do zadku tak vysoko, až ti z toho polezou ty tvý podělaný voči z důlků.“ A s těmito slovy vypochoďoval ven, zanechávaje Scouseho posměšným pohledům ostatních vojáků; pohledům, které byly ještě ironičtější v okamžiku, kdy si Scouse klekl a začal kouskem prázdného armádního formuláře* otírat plivanec z podlahy.

Bylo příjemné dubnové ráno, vzduch byl po nočním dešti čistý a čerstvý a od jihu vanul svěží vánek, který odnášel z Bruselu jeho tradiční smog. Když Savage vstupoval na malé náměstí, cítil se dobře. Následoval ho desátník z roty A, který nesl v rukou krabici plnou kýžených modrých křídel, jež říkala, že jejich nositel vyskočil už osmkrát z letadla a riskoval smrt.

Počkal, dokud si Meek nevyžádal pozornost všech mužů, a pak začal hovořit: „Budu volat vaše jména v abecedním pořadí. Každý muž vystoupí o krok vpřed a obdrží svá křídla. Seržant Meek vám pak napíše do papírů záznam o tom, že jste je převzali. Ještě bych chtěl dodat jedno. Když jste na Ringway nebo někde jinde dostali křídla poprvé, byli jste na ně pyšní.“ Hodil tvrdě očima po třech řadách vojáků před sebou, jejichž vzhled se od okamžiku, kdy odjeli ze Skleníku, hodně změnil – dokonce i Scouse teď vypadal inteligentně-

* Fasovaného toaletního papíru

ji – a doufal, že k nim najde cestu. „Dnes je dostanete podruhé a já doufám, že je budete nosit se stejnou hrdostí jako tehdy. Toto je vaše druhá šance být dobrými vojáky. Další už nedostanete. Dohlédnu na to, pokud mě zklamete.“ Jeho zamračený výraz rázem zmizel. „Tak dobrá! Vojín Able...“

Jeden po druhém pochodovali k místu, kde na ně čekali důstojník s desátníkem. Zasalutovali, převzali svá křídla a znovu zasalutovali. Dekorování probíhalo jako řádný vojenský ceremoniál. Dokonce i Scouse působil krotčeji. Připochoďoval, zhoupal paži kolem ramene jako nedočkavý rekrut, řádně zasalutoval a převzal křídla, ale když se otočil, seržant Meek si všiml, že má tvář stejně potemnělou a šílenou jako vždy. „Já tě sleduju, ty parchante jeden,“ zamumlal si pod vousy. „Jeden špatnej pohyb, Scousi, a nadělám z tebe sekanou.“

Savage ale musel čelit jiným problémům. Strávil příliš mnoho času na frontě, aby věděl, za které drátky v Bruselu zatahat, jestliže potřeboval zbraně a vozidla. Bylo mu totiž jasné, že 6. výsadková divize by mu na frontě nedokázala zajistit potřebné vybavení. Sama postupovala pěšky – potupa pro nejmodernější ozbrojené síly britské armády – nebo pomocí ukořistěných německých dopravních prostředků. Někteří vojáci dokonce táhli své zásoby za sebou na vozíku, jako by přišli z nějakého středověkého tažení. Zásobovací důstojníci obklopení přepychem belgického hlavního města seděli na všem, co měli, jen aby mohli ospravedlnit svou přítomnost zde. „Promiň, chlapče,“ řekli Savageovi, „rádi bychom pomohli. Ale to a to je něco, k čemu ti nepomůže láska ani peníze. Přes Antverpy z Anglie už nic nechodí.“

Savage zbytečně žádal o pomoc přímo u zástupce velitele leteckých sil a prosil naléhavě o samopaly, přísavné nálože a zejména pak džípy pro novou misi v Německu. „Džípy!“ vykřikovali dotčeně, jako by je žádal o korunovační klenoty britské královské rodiny. „Džíp vcelku jsme tady neviděli od minulého ledna, od Arden! Belgičané za něj nabízejí na černém trhu celé jmění, dokonce i za části rozbitých.“

V den, kdy měl v bruselském hlavním štábu naplánovanou schůzku s Montgomerym, mu Meek, který o problému věděl, polohlasně pošeptal: „Nedělejte si starosti, pane. S vaším svolením dám

těm našim mizerům v Bruselu dvanáctihodinovku volna. Zatím si vedli dobře a myslím, že než se vrátíme do Německa, chlapi by si zasloužili trochu orazit.“ Načež významně zamrkal.

Savage věděl, o čem jeho zavalitý poddůstojník mluví. Hodlá vypustit chlapy mezi kurvy, kterých byly v centru belgického hlavního města tisíce. Přesto ho překvapila Meekova náhlá štědrost. Meek mu asi musel číst myšlenky, protože s dalším mrknutím dodal: „Ano, já vím, pane, stárnu. Srdečnost sama. Ale mám spadeno ještě na něco. Doufám, že chlapi budou svému starému seržovi tak vděční, že mu z velkoměsta přivezou nějaké dárky – a určitě to nebude pytlík cukroví.“ S tímto tajemným prohlášením se musel major Savage spokojit.

Montgomery byl ochota sama. Byl dobře známý pro nevybíravé způsoby, s nimiž zacházel se svými zkušenějšími důstojníky. Dokázal je vyrazit lusknutím prstu. Neustále tvrdil, že když už mají jednu tolik zkušeností, neměli by dělat žádné chyby. A pokud udělají, bude to mít za následek smrt statečných mladých mužů v bojové linii. Ti by jinak zemřeli až v pokročilém věku ve svých postelích. Jenže mladí bojující vojáci se takového privilegia nikdy nedočkají. Proto je potřeba mladé pěšáky a tankisty, jejichž životnost se počítala na pouhé týdny, hýčkat, opečovávat je.

A tak i přesto, že si byl vědom, jaké ztráty 6. výsadková divize před pár dny vinou Savageovy zbrklosti utrpěla, se rozhodl z tohoto hlediska celou záležitost nevytahovat – Savage konec konců získal dva Válečné kříže, když mu nebylo ještě ani jednadvacet. Ve své kanceláři na bruselském hlavním štábu nabídl Savageovi čaj a sušenky. To místo nenáviděl – daleko více si cenil svého prostého karavanu. Sotva se Savage usadil, začal: „Majore, čelím teď velice složité vojenské – a politické – situaci. Je to zčásti vina našich amerických přátel, kteří zjevně nechápu důvody, proč lidé válčí.“

„Chápu, pane,“ odvětil Savage poslušně, přestože ve skutečnosti nechápal vůbec nic.

„Protože musíte celé situaci dobře rozumět, potřebuji, abyste věděl jedno. Ted, když už nemám k dispozici žádné Američany, budu muset kvůli nedostatku mužů zastavit svůj postup mezi Labem a Weserou, přibližně mezi Hamburkem a Brémami, dvěma velkými

německými přístavy. Zdá se totiž, že Němci hodlají tuto spojnici bránit. A pokud se tak opravdu rozhodnou, uzavřou mi cestu k Baltu přes Šlesvicko-Holštýnsko a do Dánska.“

Montgomery nechal Savage usrknout ze šálku slabého čaje. Podobně jako všechny jiné tekutiny, měl Mistr raději slabý a vodový čaj. „Jsem ale přesvědčen, že se mi tuto linii nakonec podaří i s tím, co mám, prolomit. To byla ta vojenská stránka věci, majore.“ Usmál se na mladého důstojníka, který se podivil, proč se s tak důležitými informacemi svěřuje britský maršál, navíc tak slavný, zrovna jemu, pouhému majorovi.

„Ale linie Labe-Wesera není to, co mě trápí,“ pokračoval Monty. „Ne, můj problém jsou naši spojenci, Rusové, jmenovitě Rudá armáda, která v těchto chvílích nezadržitelně postupuje směrem na západ k nám.“ Upřel náhle na Savage pronikavý pohled svých modrých očí, jako by ve tváři mladého muže pátral po stopách čehosi, o čem věděl jen on.

Savage se napjal. Bylo mu jasné, že půjde o úkol, který mu Montgomery co nevidět předá. Úkol, který bude velice důležitý – proč jinak všechna ta pomoc a setkání s nejvyšším velením – ale také velice složitý. A taky určitě velmi nebezpečný, kamaráde, varoval ho vnitřní hlas. Odložil šálek a s nataženým krkem se soustředil na každé slovo.

„Generál Eisenhower se ve vší své moudrosti rozhodl, že se naše spojenecká vojska nezastaví u Labe, ale stočí se na východ a budou pokračovat na Berlín. Nikdo ovšem neřekl Rusům, kde se mají zastavit oni. Podle našich informací se totiž nezastaví. Zatímco budeme ve Šlesvicko-Holštýnsku ztrácet čas a pokoušet se prolomit obrannou linii, budou pokračovat na západ. A výsledek? Ústí Baltského moře padne do ruských rukou. A to já nemohu dovolit, aby se stalo. Mluvíím dost jasně, majore?“

„Ano, pane,“ zakoktal Savage, jehož Montgomery zastihl nepřipraveného.

„Pro vás z toho plyne tento závěr, majore. Dostanete muže, kteří provedou průzkum a pokusí se najít nejlepší způsob, jak překročit Labe s co nejmenší námahou. Vaším cílem je Balt, přibližně v okolí Lübecku. Uspějete-li, zabráníte Rusům ovládnout Baltské moře. Při

obraně pobřeží vám pomůže vaše 6. výsadková divize. Předpokládám, že Rusové nebudou v této fázi války riskovat konfrontaci s námi nebo Američany. Pokud se ale přesto dostanou až k Baltu, čeká vás nepříjemná práce, majore Savage, vyhnat je odtamtud pryč.“

Náhle se Montgomeryho vážný tón vytratil. Podíval se na mladého důstojníka před sebou a v očích se mu nečekaně zajiskřilo. „Mám silné tušení, že pokud, nebo spíše až odřízneme šlesvicko-holštýnský poloostrov, budeme výsledkem velmi překvapení, Savage.“

Monty se odmlčel a vypadal, že čeká na odpověď nebo nějakou reakci, proto se ho Savage celý zmatený z toho, jakým směrem se rozhovor ubíral, zeptal: „Jak to myslíte, pane?“

Montgomery na něj pohlédl jak ona pověstná kočka, která právě slízla smetanu. „Němci vědí, že tuhle hru už prohráli. Dokonale jsme je vyvedli z rovnováhy. To je nad slunce jasné. Tak proč se stále bojuje na severu a na východě, kde jsou teď Rusové?“ Monty si na svou otázku rovnou odpověděl. „Řeknu vám proč. Protože se snaží získat co nejvíc času na záchranu svých kamarádů, ať už civilistů nebo vojáků. Prchají před Rudou armádou na východě. Říká se, že na východním břehu Labe je přes milion Rusů, kteří by dali cokoli za to dostat se na druhou stranu. Němci vědí co je po tom všem, co nadělali v Rusku, čeká, pokud se dostanou do rukou Rusům, a zvláště dobře to vědí Němky.“

Už se k nám doneslo hodně děsivých vyprávění o masových znásilněních a podobných zvěstvech. A já vás ujišťuji, že to není německá propaganda.“

Savage přikývl, ale nic neřekl. Generály, zvláště pak takové, jako byl Monty, není radno přerušovat.

„Takže ve výsledku je situace taková, že se prchající Němci snaží zachránit holý zadek, zatímco my musíme nést největší nápor té jejich tvrdohlavé obrany na naší frontě. Ale jakmile zablokujeme Rusům cestu z východu a všichni ti němečtí vojáci a civilisté na východě nebudou mít kam utéct, co se tam na frontě rozhodnou udělat, Savage?“ Montgomery sklonil hlavu na stranu a podíval se na Savage jako na nějakého troufalého městského vrabčáka.

Tentokrát Savage na jeho ryze rétorickou otázku odpověděl. „Skopčáci to vzdají, pane. Proč by jinak pokračovali v bojích, ztráceli další muže a nechali si plundrovat svá města a vesnice?“

„Přesně tak, Savage. Uvážíme-li, že tady na severu je velení v rukou armády, která je mnohem realističtější a rozumnější než ten šílenec Hitler, mohla by následovat vlna hromadných kapitulací všech německých vojsk v severním Německu, Dánsku a také Norsku. Podle rozvědky je jich v oblasti okolo půldruhého milionu a spousta dalších sem den co den proudí z východu. Takže...“

Savage už ale neposlouchal. Rázem na něj dolehlo, o čem to ten drobný maršál vlastně hovoří. Montgomery se nezabýval pouze vojenskou situací, soustředil se také na prohloubení své vojenské pověsti. Tak domýšlivý a svéhlavý, lačnící po zásluhách, které by pro sebe konečným vítězstvím získal. Pakliže nebude moci obsadit Berlín a završit tak svou téměř desetiletou válečnou kariéru výjimečným způsobem, bude muset přimět všechny muže, kteří zbyli z německých vojsk na sever od Labe, kapitulovat před ním samotným.

„Takže chápete, o čem mluvím, Savage,“ řekl Monty a potvrdil tak, na co major myslel. „Kdyby rovnou kapitulovali, byl by to fenomenální úspěch. Velká věc, rozumíte mi. Kapitulace samotného velkého německého *wehrmachtu*, jak mu Němci říkají.“

Savage mu jeho úsměv oplatil. Ať už byly nedostatky toho malého, nafoukaného, ješitného britského velitele jakékoliv, byl pravděpodobně jediným starším britským důstojníkem, který si uvědomil, že skutečné zájmy Británie nespočívaly pouze v dobytí toho, co zbylo z nacistického Německa, ale také v udržení pozice celé země jako světové mocnosti. V konečném důsledku by měla Británie působit navenek dojmem, že sehrála ve vítězných válkách na západě rozhodující roli; dojmem, že nešlo pouze o bezvýznamného účastníka, který tu a tam pomáhal vítězným Američanům.

○ pět minut později se rozloučili. Montgomery slavnostně potřásl Savageovi rukou a popřál mu hodně štěstí. Když se Savage vrátil ke svému džípu, Monty ještě dodal: „Pamatujte, Savage, možná teď máte pocit, že jste jen drobné kolečko v soukolí, ale to nejste. Vy spolu s muži, které vedete, prokazujete službu budoucnosti celé naší

země... možná dokonce budoucnosti celé Evropy. Přemýšlejte o tom, zvláště ve vašem věku, mladíku!“

Přemýšlel. Jakmile odešel, začal Savage hloubat nad tím, co právě vyslechl. Tak co tu máme? pomyslel si Savage pochmurně. Se skupinkou parašutistů, z nichž polovina seděla ještě před pár dny v base, musím najít skulinu v německé obraně, abych se spojil s napůl zdecimovanou výsadkovou divizí, která nemá ani velkou palebnou sílu, ani dopravní prostředky. Vypadá to na těžký úkol, hodně těžký.

S hlavou plnou obav, zda bude schopen zvládnout svůj úkol, se vrátil k rotě, kde ho čekalo překvapení. Uprostřed náměstíčka stál v hloučku zvědavých parašutistů zbrusu nový džíp v olivových barvách americké armády. Na sedadle řidiče seděl tentýž voják, který se ho tehdy ve vězení ptal: „Co z toho budeme mít my?“

Svůj příběh mohl vyprávět znovu a znovu a na tváři mu hrál stále stejný spokojený úsměv. „Bylo to strašně jednoduchý, člověče! Šlohnul jsem jednomu Belgičanovi v tramvaji pistoli a zrovna když jsem přemýšlel, kde bych ji na černém trhu střelil, objevil se konvoj a tenhleten džíp s černochem za volantem. Byl černej jak piky, ale taky to byl nějakej důstojník.“ Vypravěč pohlédl kradmo po majorovi, ale ten nic neříkal, takže pokračoval: „Jsou to divný lidi, ti Amíci. Nenechají je nadlábnout ve stejný jídelně, ale důstojníky z nich klidně udělají...“

„Pokračuj, Charlie,“ domáhali se jeho posluchači netrpělivě.

„No tak jsem se do toho vložil. Potřebujeme džíp a tadyhle ten černej seděl v jednom zbrusu novým. A tak jsem se rozhodl, že by měl – ten Amík – udělat kšeft. Džíp za Rommelovu pistoli.“

„Rommelovu pistoli, Charlie!“ zaznělo davem. „Děláš si srandu, že jo, Charlie?“

„Přisahám že ne, chlapi. Skočil na to. Už ho vidím, jak píše kámošům domů.“ Charlie se pokusil napodobit americký přízvuk, ale výsledek byl žalostný. „Řekne jim, že se mu podařilo zajmout Rommela a sebrat mu bouchačku – Yankeeové uvěří všemu.“ Významně na ně mrkl. „No a tak se nám podařilo sehnat ten džíp.“ Podíval se zvědavě přímo na Savage, jako by chtěl vědět, co teď major udělá.

Charlie se nemusel bát. Savage si dobře všiml toho „my“ namís-to „já“. Charlie mohl tu ukradenou pistoli na belgickém černém trhu

lehce prodat a v nějaké zapadlé uličce „smočit“, jak by to sám asi nazval. Ale místo toho se rozhodl přispět na chudý vozový park celé roty. Navzdory závažnosti úkolu, který ho trápil, si v tom okamžiku Savage pomyslel, že by to mohlo být dobré znamení. Možná, že se ti jeho staří kriminálníci nakonec kvůli společné věci opravdu dají dohromady.

O dvanáct hodin později, těsně před rozbřeskem, vyrazili. Pod nimi v belgickém hlavním městě sice panovalo namísto plného pouze částečné nařízené zatemnění, ale jak Savage doufal, i to by snad mělo stačit k zamaskování odjezdu jeho malého konvoje. Mýlil se. Obloustlý belgický major s brunátnou tváří, která signalizovala velmi vysoký krevní tlak, držel touto dobou tradičně hlídku. Němci se již z jeho rodné země stáhli, ale místo nich sem přišli jiní. Ze svého stanoviště zahlédl malý konvoj mířící hlavním městem na sever, směrem k hranicím s Německem, kde ještě zuřila válka. V dalekohledu pro noční vidění si všiml červených baretů a kulometů Browning usazených na čtyřech džípech a na korbách nákladáků za nimi. Zavrtěl hlavou. Napadlo ho, že asi ví, kam tihle „rudí ďáblové“, jak výsadbářům Angličané říkali, směřují. Určitě stálo za to o tom informovat druhou stranu. Měl pocit, že je zajímavá každá, byť i ta nejdrobnější informace o tom, co Angličané v severním Německu provádějí.

Jakmile konvoj zmizel v náruči přítmí, tělnatý Belgičan se posadil. Měl novou milenku. Bývala k vidění ve společnosti jednoho generála z místního bruselského voň Stupnagelova štábu a vydržovat její choutky nebylo finančně zrovna jednoduché. Potřeboval na ni všechny peníze, které dokázal sehnat. Se zavrčením přešel ke skříni, v níž měl ukrytou vysílačku. Zatímco mu po brunátné tváři stékala krupěj potu, jeho prsty připomínající chlupaté klobásy začaly vytukávat morseovku...

Sotva začalo slunce stoupat k horizontu jako krvavě rudý balon, měli už Brusel za zády. Čekal je příjemný jarní den a Savageovy starosti se začínaly rozplývat. Charlie, který oblafl černého důstojníka „Rommelovou pistolí“, si za volantem spokojeně pískal, zatímco směřovali k Bourg-Leopoldu a následně do Německa. Savageova dobrá nálada se ještě o něco zlepšila.

„Meeku,“ zeptal se uvolněně, „co si o tom myslíte? Vypadá to, že se dali docela do kupy, nezdá se vám?“ Měl samozřejmě na mysli bývalé vězně.

Meek pokrčil rameny, jako by si tím nebyl tak docela jistý.

„Asi ano, pane,“ souhlasil. „Ale na beton se to nedozvíme dřív než na frontě. Ještě jeden den a budeme v indiánský zemi, a pak se konečně uvidí.“

„Indiánský zemi?“ podivil se Savage rozšafně a užíval si při tom krásného jarního rána.

„Však to znáte, pane, takový ty předválečný kovbojský obrázky, jak jsou bílí napadaný rudejma.“

Savage se zasmál. „Nemyslím si, že by nás tam, kam jedeme, napadli nějakí rudoši, Meeku.“

„No prostě něco takovýho, pane. Každopádně si musíme hlídat jak přede,“ odmlčel se významně, „tak zadek.“ A pokynul směrem dozadu k bedfordu, kde seděl na sedadle spolujezdce Scouse a pečlivě brousil nůž, jako by na tom snad záležel jeho vlastní život.

KNIHA DRUHÁ

INDIÁNSKOU ZEMÍ

KAPITOLA 1

Poničenou zemi halil znepokojivý klid. Pro Savage, který již dříve něco takového zažil – tu podivnou osamělost fronty – to byla zlá předtucha blížícího se nebezpečí.

Nasál čerstvý ranní vzduch. I ten byl cítit jaksi zvláštně. Byl to takový čpavý zápach, který si matně pamatoval ze svého dětství, když ho rodiče vzali do zoo ve Whipsnade, pronikavý zápach pavilonu opic.

Postavil se ve svém stojícím džípu a zaměřil dalekohled na horizont, který ho v půlkruhu obklopoval. Nic moc. Stromy začínaly pučet a zima začala ztrácet vládu nad krajinou. Pro neškolené oči by byla ztělesněním rajského odpočinku a nových příslibů. Ale veterán Savageova formátu věděl, že tomu tak nebude. Svět byl stále ve válce. Tam někde venku stále číhalo nebezpečí a smrt, našeptávaly mu jeho instinkty.

Sehnul se a položil Charliemu ruku na rameno. „Tak jo, vyjed' ten svah vpravo, ale pomalu.“ nařídil mu. „Meeku, stoupněte si ke kulometu.“ Otočil se a vztyčenou rukou s dlaní směřující ven dal zbytku svého malého konvoje pokyn, aby zůstali na svých místech. Po fiasku, které s rotou A absolvoval u kanálu, se nechtěl nechat znovu nachytat.

Džíp začal hlemýžďím tempem stoupat vzhůru svahem. Meek stojící za řidičem otáčel hlavní kulometu. Náhle přišlo ono dubnové ráno o svůj půvab. Napětí bylo cítit ve vzduchu. Jako zkušený veteráni si uvědomovali, že pokud se něco pokazí, mohou být během několika málo minut mrtví. Co mohla pro takové muže znamenat krása?

Blížili se k vrcholu kopce. Pach neustále sílil. Náhle Meek pevně sevřel spoušť kulometu. Na protější straně se něco pohnulo. „Zastavit!“ nařídil Savage ostře. „Nestřílet, dokud neřeknu.“ Také on si všiml toho pohybu. Že by Němci? Pomalu, aniž by na jediný oka-

mžik spustil oči z vrcholku kopce, rozepjal přezku pouzdra s revolverem.

A tam ho spatřili, vypadal snad možná ještě zuboženěji, než kdyby se v takové situaci ocitla lidská bytost. Kůň, kost a kůže, se vlácel přes vrcholek kopce, nešikovně hopsal po třech nohách. Jeho boky pokrývala temně rudá oka sražené krve a rozšířené chřípí lemovaly bublinky pěny.

Charlie za volantem zaúpěl. „Zatracená stará herka!“ Navzdory krveprolitím, jímž on i ostatní muži v džípu čelili, byli pohledem na umírající zvíře otřesení. Savage sužovalo pokušení vytáhnout revolver a vysvobodit to nebohé stvoření z jeho trápení. Odolal tomuto pokušení. Věděl, že by to od něj bylo bláznivé. Pokračovali dál kolem těžce oddechujícího ležícího koně, který vypadal jako po dlouhém dostihu, kůň si je svými velkýma skelnýma očima měřil. Savage odklonil zrak a okamžitě si všiml scény, které následovala. Charlie dupl na brzdy a procedil mezi zuby: „Do prdele... zasraný jatka!“

Před ním se nacházelo něco, co byl kdysi podle černé čepice s kšiletem a těžkých bot evidentně německý farmář. Tělo opřené o strom bylo patrně záměrně rozdrásané palbou z kulometu. Savage si všiml jeho typického farmářského obličejce, tupého a svalnatého, se sedláckou tvrdohlavou prohnaností, pro farmáře tak typickou. Horní část jeho falešného chrupu mu visela posměšně z úst, jako by vzdorovala: „Ne, ne, mě nechytíte!“ Mýlil se. Dávka z kulometu ho nakonec chytila. Jeho hrudník byl celý roztržštěný, bílý hrudní koš nesměle vykukoval z rudé kaše, která byla kdysi horní polovinou jeho těla.

Všude za mrtvým farmářem se rozprostírala mrtvá těla lidí i zvířat, náhodně poházená mezi rozbitými povozy, ze kterých na několika místech trčely roury od sporáků, nejrůznějšími drobnostmi prchá-jících utečenců a jejich někdejšími bezcennými poklady, které skončily roztrhány a rozdupány pod kopyty koní.

„Zatracený pomády!“ zaklel Charlie a snažil se otřepat z šoku, který ho při pohledu na masakr bezbranných civilistů zachvátil.

„Tohle nebyli RAF,“ opravil Savage řidiče. „Tomuhle skopčáci říkají trek, skupina utečenců z východu, kteří se chtěli dostat ke svým

lidem na severu. Ale tohle nebyli kluci od stíhacích bombardérů, kdo je dostal. Ti nelítají na koních.“

„Jak to myslíte, pane?“ zeptal se ho Meek, který odvrátil pohled od staré mrtvé ženy, jejíž odhrnutá sukně odhalovala zašlé modré bombardáky, z nichž trčely doširoka roztažené nohy jako nějaká oplzlá sexuální pozvánka, jakou za svého života pravděpodobně nikdy nikomu nenabídla.

„Podívejte se na ty stopy po kopytech, jak je tady všechny rozdupali,“ vysvětlil Savage. Zvýšil hlas. „A podívejte se tamhle, vedle toho nebohého dítěte s panenkou v náručí. Vidíte to?“

„Ano,“ řekli oba současně.

„To vedle ní je šavle, a piloti přece žádné šavle nemají.“

„Co to vlastně znamená, pane?“ zeptal se Charlie. Savage se ošil a na chvilku zaváhal. „No, já předpokládám, že tady ty farmáře dostihla kavalerie. A pokud vím, jediná kavalerie, která by to dokázala – přejít přes Labe a zase zmizet – jsou kozáci. Rozhodně to nebyli Němci – ti by určitě do vlastních řad nestříleli. No a my kavalerii nemáme. Takže to museli být ruští kozáci.“

Oba hleděli na svého velícího důstojníka ohromeně. „Ale Rusové jsou přece naši spojenci, pane!“ protestovali.

„Já vím,“ odpověděl Savage trochu bezmocně. Rozhodl se, že jim nepoví, o čem se bavil s Montym. Nechal je jejich myšlenkám. Narazil na Montyho Rusy dřív, než očekával. Pokud tedy Rusové, jmenovitě kozáci, postupují takto dál, brzy bude bojovat nejenom s Němci, ale také s Rusy.

Savage ale věděl, že nemá čas se tou záležitostí zabývat, to bude řešit až – a hlavně – pokud takový problém nastane. Nyní pouze dodal: „Nemáme čas ty chudáky pohřbívat. A kromě toho, místní, ať už se schovávají kdekoliv, to tady určitě časem vyrabují a možná je i pohřbí.“

Koutkem oka si Savage všiml, jak se Scouseho vlčí tvář zbrázděná dolíčky při zmínce o rabování rozjasnila. Také si všiml, jak si oba Skotové z původní roty A oddechli. Skotové neradi pohřbívali mrtvé, neradi šhubali identifikační známky, neradi je strkali mrtvolám do úst a neradi pak těm chudákům zavírali ústa, aby známky

nevypadávaly ven^{*}. Byli velmi vděční, když dal Savage signál znovu nastartovat a nechat tu smrtelnou scénérii za sebou.

Protáhnout tak malou skupinku mužů německou frontou, která byla díky prchajícím nepřátelům neustále v pohybu, byl pro Savageho relativně jednoduchý úkol. 6. výsadeková divize o nějakých deset patnáct mil dál měla situaci mnohem obtížnější, neboť neměla žádné motorizované dopravní prostředky, které by jí pomohly rychle se pohybovat po silnicích, jež z posledních sil drželi Němci.

Ted' když postupovali po venkovských cestách a zoráných polích, aby dosáhli svého cíle – malého mostu přes řeku, který museli použít, jestliže se chtěli vyhnout velké zajižďce – si začal Savage dělat starosti. Při podobné akci už přišel o jednu rotu, nechtěl ted' přijít o další.

Ale ani když se přiblížili k mostu, nezaregistrovali žádné známky života, přestože okolní terén byl pro obranu jak stvořený. Na protějším břehu rostly po obou stranách mostu jedlové lesy a o kousek dál byl drobný svah, z něž by nepřítel mohl snadno kontrolovat celou oblast mostu. Odložil dalekohled, otočil se k seržantu Meekovi a zeptal se ho: „Co si o tom myslíte, Meeku?“

„Příliš dokonalý na to, aby to byla pravda, pane, si myslím já. Jestli hodlají Němci něco bránit, pak je to určitě tohle místo.“

„Souhlasím.“ Savage se na několik okamžiků zamyslel, jediným zvukem bylo švitoření ptáků v lesích a pravidelný rytmus motoru džípu. „Jiná cesta bohužel není, Meeku. Tudy vede cesta – jediná – a my po ní musíme jít.“ Zachvěl se. „Přikážte chlapům obsadit pozice a krýt mě. Já půjdu zkontrolovat ten most.“

Meek vypadal ustaraně. „K čertu, pane,“ odfrkl si, „to chcete dostat Viktoriin kříž, nebo co vlastně?“

Savage se přiměl k úsměvu. „Jsem jediný důstojník, kterého tahle parta má, Meeku, na to pamatujte. Není-li u podobných kousků svědkem důstojník, není možné Viktoriin kříž udělit. Prostě se s tím smiřte.“

* Každý voják měl na krku pověšený řetízek se dvěma identifikačními známkami. Jedna se odnášela pro účely evidence, druhá se pohřbívala spolu s tělem pro případ pozdějšího vyzvednutí a pohřbení na vojenském hřbitově

Meek se s tím smířil. O několik minut později se začal Savage s kleštěmi v jedné a revolverem v druhé ruce přibližovat k tichému a podivně zlověstnému mostu. To proto, že ptáci náhle přestali švitořit a řidiči vozů za ním vypnuli motory. Najednou si připadal na celém světě sám samotinký.

Byl to typický venkovský most, s klasickou informační tabulí na začátku: *Nur für landwirtschaftlichen Betrieb* – pouze pro zemědělské účely. To ho svým způsobem povzbudilo. Třeba se už prchající nácci na zaminování mostu a jeho obranu ze stínů zlověstných lesů po obou stranách mostu vykašlali. Olízl vyschlé rty a vkročil na samotný most. Pod mostem zurčivě tekla středně velký proud tvořený zejména rozpuštěným sněhem z kopců v dáli. Savage se naklonil přes malé ocelové zábradlí. Hledal stopy výbušnin – odpalovací vedení a tak podobně. Nic. Přešel k protějšímu zábradlí a podíval se dolů. Ani zde nenašel nic kromě prchajících stínů pstruhů, které jeho přítomnost vyrušila. Otočil se a zdviženým palcem dal znamení, že je všechno v pořádku.

Tentokrát již méně obezřetně přešel na druhou stranu mostu – a prudce se zastavil. Přímo před ním byla rozrytá země. Byly po ní rozesety malé hromádky hnědé půdy, jako od nějaké čtyřskopčákové krtky. Okamžitě je poznal. Miny typu Teller, řekl si v duchu. Okolo pěti kilogramů vysoce výbušných trhavin uzavřených do velkých kruhových ocelových talířů (odtud ten název*), připravených vyhodit do vzduchu jakékoliv vozidlo, které by přes ně nevědomky přešlo.

Zaklel. Současně ale pocítil také úlevu. Pokud šlo o jediný způsob, kterým se chtěl nepřítel bránit před jejich postupem, dokázal si s ním poradit, přestože tak přijde o hodně času. Opět se otočil a přiložil natažené prsty na vrcholek svého ošoupaného baretu. Byl to signál pro přesun mužstva k němu.

Řidiči bez zaváhání nastartovali. Vypadali, jako by je nečinnost děsila víc než vstup na nepřátelské území a do neznáma. Překročili rychle most a seřadili se za Savagem. Začal rozdávat rozkazy. „Tak-

* Německy „talíř“

že, chlapi, teď musíme vyčistit cestu, abychom mohli projet s auty. Víte, co máte kdo dělat. Dávejte si ale pozor. Jak víte, skopčáci jsou, pokud jde o miny, pořádní mizerové. Nikam nespěchejte a nevytahujte minu, dokud si nejste jistí, že nejde o past.“

Vojáci v předních řadách se dali do práce. Se svými bodáky a v několika případech také šroubováky, které našli v náradí ve vozech, začali kousek po kousku kontrolovat zem, dokud nenarazili na okraje velkých protitankových min. Prsty zabořenými do hlíny pak opatrně odhrabali povrch miny. Odšroubovat rozbušku talířových min posazenou na špičku čertovského vražedného zařízení trvalo pouhých pár sekund. Díky bohatým zkušenostem ale věděli, že ani takto zneškodněnou minu není ještě radno vytahovat. Němci vždy věnovali pokládání min zvláštní pozornost. Opatrně projížděli prsty okolo okraje miny, zatímco se jim na čele perlily krůpěje potu. Nic, co by odpálilo skrytou a dosud neodhalenou minu, která by je poslala na věčnost, však zatím ještě nenašli. Tím ale zajištění nálože stále ještě nekončilo. Nyní nadešla chvíle pro závěrečnou a také nejnebezpečnější část celého toho zavšiveného podniku. Parašutisté, kteří se teď začali potit daleko intenzivněji, museli minu naklonit – v mezichase se pomodlit – a hmatem zkontrolovat poslední podlý trik, k němuž se němečtí ženisté rádi uchylovali – krabičkovou roznětku ukrytou pod talířovou minou. Pakliže by bylo toto zařízení v okamžiku vyzvednutí miny stále napojené na skrytou nálož, jeho uvolněním by došlo k explozi přibližně pěti kilogramů vysoce výbušných třaskavin přímo do obličeje toho, kdo by se o likvidaci miny pokoušel. Výsledek – jeden bezpečně mrtvý parašutista.

Savage, jehož zmáčely krůpěje vlastního potu, se modlil, aby už byli za minovým polem, a snažil se povzbudit své muže. Postupoval s nimi pomalu kupředu a pátral po čerstvých hromádkách hnědé země prozrazujících ukrytou minu. Nebezpečí rostlo s každou minutou, kterou zde, v otevřeném terénu, trávili nepříteli na ráně jako na stříbrném podnosu.

Byli zrovna u konce toho, co Savage považoval za minové pole, když se to stalo. Ve stejném okamžiku, kdy zalapal po dechu překvapením při zjištění, že mezi talířovými minami jsou ukryté také proti-

pěchotní miny *schu*, kterým muži říkali „kleště“*, zazněla krajinou střelba z kulometu Spandau, která si razila cestu směrem k parašutistům sehnutým nad minami. „K ZEMI!“ vykřikl Savage vztekle.

Nepotřebovali říkat dvakrát. Odhodili náčiní a padli tváří k zemi. Akorát včas. Kulky zasyčely nad jejich hlavami a ve stejném okamžiku, kdy Savage pochopil, co se stalo, si uvědomil, že se jim podařilo padnout znovu do pasti. Pokud se pokusí vrátit zpět přes most, skrytý střelec u kulometu je dostane. Když půjdou dopředu, vběhnou přímo mezi smrtelné protipěchotní miny. „Pro Kristovy rány,“ zaúpěl v duchu, „co ve jménu božím mám teď dělat?“

KAPITOLA 2

„Přicházejí kozáci, soudruhu maršále,“ oznámil náčelník štábu atraktivnímu armádnímu veliteli v elegantní uniformě, který zrovna mačkal řadra své kypré milenky na zadním sedadle ukořistěného německého armádního mercedesu. V okamžiku, kdy si maršál Rokossovskij začal znuděně pohrávat s bradavkami vystupujícími pod tenkou hedvábnou blůzkou, sklonil náčelník štábu zrak. Neměl rád ten pohled. Řadoví vojáci by neměli vidět své velitele, jak si takto užívají, zvláště ne ti zatracení kozáci.

Většina jich přišla o koně. Vrávoravě se potáceli vpřed po vlastních. Většina jich byla zraněná. Někteří z nich jako správní kozáci statečně nesli své utrpení. Jiní pouze prošli se skelným pohledem okolo, coby vrávorající trosky prchající před nějakou hroznou noční můrou. Jeden nebo dva vypadali, že se zbláznili. Neustále drmolili nějaké šílenosti a kouleli divoce očima jako ve zlém snu.

Rokossovského ale nechávali v klidu. Sám zažil ve Stalinových gulazích své a viděl dost válečného utrpení. Utrpení se stalo nedílnou součástí jeho života už na začátku Velké vlastenecké války. Stáhl

* Označení pramenilo ze skutečnosti, že miny *schu* vybuchovaly zhruba ve výši pasu, a pokud měl voják smůlu, kovové kuličky, které mina obsahovala, ho mohly snadno připravit o mužství

ruku z kyprých prsou své spoléčnice a řekl: „Co je to za muže, soudruhu generále?“

Než ale stačil náčelník štábu odpovědět, zaslechli dusot koňských kopyt a k autu se začal blížit urostlý muž na velkém koni s cákanci od bláta. V hrdé a vyzývavé tváři vystupující pod kožešinovou čepicí, kterou měl jako správný kozák posazenou na stranu, pozvedl na pozdrav šavli a zvolal: „Hejtman Dmitrov, velitel deváté kozácké jízdní, soudruhu maršále! Stejný krysy z gulagu jako vy – kdysi.“

Náčelník štábu otevřel němě ústa a tvář mu zrudla vztekem nad nemístností toho prokletého kozáka. Rokossovskij ho zvednutím ruky zadržel. Ten troufalý kozák se mu zamlouval. Jen pouhá hrstka jeho velitelů si dovolila s ním mluvit takovým způsobem.

„Co jste to říkal?“ dožadoval se a zapálil si další pěchovanou *papirsku*, které upřednostňoval před ručně balenými novinovými cigaretami, s nimiž si museli vystačit jeho vojáci.

Kozák neměl strach, nejspíš už toho zažil a viděl příliš na to, aby se ještě něčeho bál. Hlubokým basovým hlasem řekl: „Jsme krysy z gulagu. Úřady nás mají za zrádce, reakcionáře, přeběhlíky – za odpad sovětské vlasti. Naším úkolem je, soudruhu maršále, vraždit, pálit, znásilňovat a zastrášovat ve jménu sovětské vlasti frice, dokud si nenadělá do kalhot.“ Nadechl se, potáhl otěže svého neposedného koně a zamrkal na maršálovu milenku, která po kozáckém hromotlukovi pokukovala s určitým zalíbením. S opovržením, které se nedalo přehlédnout, kozák dodal: „A toto, soudruhu, je naše odměna.“ Jediným pohybem obsáhl žalostné trosky svého oddílu, který se za ním začal seskupovat.

Náčelník štábu si otřel čelo kapesníkem namočeným v laciném parfému. Na frontě nebyl čas se mýt a on o sobě věděl, že smrdí. Vedle kozáckého velitele si začal svůj pach daleko víc uvědomovat.

Hejtman Dmitrov nevypadal, že by si něčeho z toho všiml. Jeho pohled byl stejně jako jeho mysl plně soustředěný na měkká řadra maršálovvy milenky. Jaká rozkoř by jen byla zabořit mezi ty dva hedvábny polštáře hlavu! Nepochyboval o tom, že celé její tělo je jeden velký hedvábny polštář. Jakými potěšenými by jen dokázala odměnit muže, zvláště tak unaveného z boje a jízdy, jako byl on!

Maršál si jeho zájmu o ženské půvaby své společnice všiml.

Jelikož sám sebe také považoval za člověka, který to s ženami uměl už v době, kdy ještě neměl tak vysoké postavení, obrátil se nečekaně na kozáka: „Soudruhu hejtmane, dovolte mi položit vám pár otázek.“

„Jsem vám k dispozici, soudruhu maršále,“ odpověděl hejtmán způsobem charakteristickým pro armádu carského Ruska. Opět pozvedl svou šavli k pozdravu.

Rokossovskij si pomyslel: „Jo, to seš, ty proradnej parchante – totálně k dispozici, nechat žít a nechat umřít.“ Nahlas to ale neřekl. Místo toho se zeptal: „Jak to vypadá na frontě? Co mají teď fricové odsud po Labe za lubem?“

„Za lubem?“ rozchechtal se kozák a odhalil tak svoje kovové umělé zuby. „Prchají, soudruhu maršále, vzali nohy na ramena, jak mají naděláno v kalhotách.“

„Tak proč vaši kozáci utrpěli takové ztráty?“

Namísto odpovědi pokynul hejtmán Dmitrov ke zničenému německému tanku ležícímu v nedalekém příkopu na boku, jehož posádka se rozprostírala všude okolo, útržky tkání a části zničených těl se houpaly na větvích jako nějaké obludné krvavé lidské plody. „Cestou zpátky jsme narazili na pár německých tanků, soudruhu, a bohužel ani kozáci nedokážou zničit tank jenom šavlemi. Nicméně jsme to zkusili.“

„Dobře řečeno, hejtmane,“ odvětil maršál. „A jak daleko jste postoupili ve svém průzkumu? Až k Labi?“

„Až k Labi!“ odplivl si kozák opovržlivě do prachu pod kopyty svého koně. „Až tam? Nět. Mnohem dál, než za tu skopčáckou řeku.“

„Bože moj!“ Rokossovskij samým obdivem zaklel a pokynul svému pobočníkovi na předním sedadle, aby mu podal láhev pepřové vodky, kterou při svých dlouhých cestách na frontu vždy vozil s sebou. „Na to se napijeme, hejtmane.“

Kozák se usmál a odhalil tak opět svůj blyštivý kovový chrup. „Jste laskavost sama, Vaše Blahorodí.“

V radostném očekávání si olízl smyslné tlusté rty. Maršál potřásl hlavou nad kozákovou odvahou – nebo snad hloupostí – s jakou dodržoval zvyklosti z dob carského Ruska. Podal jezdcí láhev výběrové

vodky. V hejtmanových očích se zablesklo. Opatrně otřel hrdlo rukávem svého kozáckého kabátu, jako by šlo o převzácnou věc, načež ji pozvedl k ústům, zaklonil hlavu vzad a ještě než stačil zvolat přípitek, si z láhve vydatně zavdal. „*Na vaše zdarovje, gospodin... spasi-bo!*“

„Takže tedy,“ pokračoval Rokossovskij poté, co mu kozák vrátil vzácnou láhev, „když jste se ve svém průzkumu dostali tak daleko, jak říkáte, viděli jste na druhé straně řeky nějaké Angličany?“

„Ani moc ne,“ opáčil kozák opatrně.

„Co tím chcete říct, hejtmane?“

„Do kontaktu s Angličany jsme neměli přijít. Konec konců jsou to spolu s Amerikány naši spojenci, že?“

„Přejděte k věci!“ přerušil ho maršál. „Co má to vaše ,ani moc ne‘ znamenat?“

„Soudruhu maršále, bylo to asi takhle. Měli jsme zrovna v plánu ukončit průzkum. Muži začali být unavení, stejně tak i koně. Potkali jsme pár ženských,“ usmál se vítězoslavně na maršálovu společnici, která se začervenala, „a taky ohnivou vodu, tu jsme sebrali Němcům. Zrovna jsme si říkali, že už jsme dost daleko, když jsme zaslechli zvuk motorů.“ Pokrčil rameny. „Takže jsme se museli rozhodnout. Motory mohly znamenat německé vojáky, určitě ne civilisty. Měli jsme dostatek mužů na to, abychom dokázali čelit německé armádě? Anebo jsme měli zalehnout a počkat, jestli se jedná o vojáky nebo civilisty?“

„A byli to Angličani?“ přerušil ho ostře maršál. Měl už plné zuby toho, jak to ta bývalá krysa z gulagu hraje na jeho milenku, tu děvku, přímo před jeho očima. Plukovníky, jako byl kozák, posílal do trestaneckých oddílů, ze kterých nebylo návratu, i za mnohem méně, než bylo pomrkávání po jeho milence.

„Myslím, že ano, soudruhu maršále,“ souhlasil kozák, aniž by na něm maršálova náhlá prchlivost zanechala jakoukoli stopu. „Nechali jsme je jít, protože to nebyli nácci, a navíc jeden z mých chlapců našel tohle.“ Zalovil mohutnou tlapou posetou starými jizvami od šavle v hlubinách svého dlouhého černého kabátu, v němž měl ukrytý kožený váček s rodnou půdou, a podal maršálovi jakýsi předmět.

Maršál Rokossovskij uchopil tu věc do své hladké pěstěné ruky.

Věděl, že si kozáci vytírali zadky trsy trávy a obecně vzato se často nemyli. Jen Bůh mohl vědět, co od nich člověk může chytit, plukovník-neplukovník. Zatímco kozák vrhal i nadále na děvku ve voze zamilované pohledy, maršál se podíval na to, co držel v ruce. Byl to baret, starý a zašlý, červená barva materiálu, ze kterého byl vyroben, už téměř vybledla. Baret zdobil zašlý stříbrný odznak ve tvaru křídla. Navzdory stavu, v jakém baret byl, věděl, o co se jedná. Byla to pokrývka hlavy anglického parašutisty. Ve filmových týdenících o loňských neúspěšných britských seskocích v Arnhemu v Holandsku viděl takové odznaky také.

Rokossovským projela nepříjemná vlna. Dokonce přestal vnímat, jak se kozák snaží zaujmout jeho milenku. Všude kolem byly spousty jiných hezkých žen, které by daly všechno za to, aby se mohly vyspat s maršálem Sovětského svazu. Rozhodl se. „Sežeňte někoho, kdo se vám postará o koně!“ zavelel věčně. „Pojedete se mnou, hejtmane.“

Kozák se celý rozzářil. „Já mám vši, soudruhu maršále. A v teple vašeho fajnovýho auta se ty malý zlatíčka určitě proberou. A to by se pak taky mohly začít zajímat o vás...“

„Nastupte si!“ přikázal mu Rokossovskij.

Kozáka nemusel pobízet dvakrát. O několik minut později seděl vmáčkнутý na zadní sedadlo ukořistěného mercedesu a nohou se otíral o kyprá stehna ne neochotné maršálovy společnice.

S nacvičenou lehkostí zkušeného taktika, jakým byl, mávl maršál svou bledou pěstěnou rukou nad mapou, kterou měl ve svém velitelství rozprostřenou na stole. Venku přicházeli a odcházeli dobře oblečení štábní důstojníci s upravenými uniformami a čistými tvářemi. V rozlehlém německém hradu, který Rokossovskij využíval jako své východoněmecké velitelství, byla válka něco cizího a na míle vzdáleného. Kozácký hejtmán tu ve svém ošoupaném kabátě a s koženým váčkem s hlínou, s nímž si mezi prsty pohrával, působil zcela nepatřičně.

„Ty modré značky,“ začal mu maršál vysvětlovat, jako by ho považoval za idiota, „jsou naše pozice tady v Meklenburgu, plukov-

níku.“ Ukázal na červené značky. „A tohle jsou německé pozice – nebo alespoň dnes ráno ještě byly.“

Venku hlídkovali v pravidelném rytmu muži z NKVD se svými zelenými čepicemi a dokonce i vymydlení štábní důstojníci se obávané tajné policii vyhýbali. Hejtman, který nebyl tak hloupý, za jakého ho maršál považoval, si říkal, že dokonce i maršálové Sovětského svazu musí být neustále pod dozorem tajné policie „starýho koženýho ksichtu“*. To pomyšlení mu udělalo dobře. Ať už byli tihle hlavouni sebedůležitější, sovětského diktátora z Kremlu se báli všichni bez rozdílu jako čert kříže.

Hejtman ale brzy pustil NKVD i maršála z hlavy. Soustředil se na maršálovu společnici sedící naproti němu a její hezky tvarované nohy obtažené černými silonkami. Bože, jak rád by mezi nimi skončil ještě předtím, než ho plány, které s ním maršál má a příkaz následovat Rokossovského na velitelství mohl znamenat, že se něco děje, přivedou zpět na frontu!

Zrovna včera, když přepadli německý *trek*, znásilnil tři Němky: dvě čtrnáctiletá děvčata a jednu stařenku. *Bábušku* si vybral ne pro její zašlé půvaby – z brady jí rašilo několik dlouhých vousů – ale kvůli štěstí; všichni kozáci totiž věděli, že jim sex se starými ženami přinese štěstí, a hejtman měl pocit, že ho bude brzy potřebovat sakra velkou porci.

Vnitřně se musel při vzpomínce na to zlatíčko, s nímž tančil matracovou polku na kuchyňském stole, který s sebou uprchlíci vláčeli, pousmát. Jeho muži pískali a povzbuzovali ho, zatímco babka sebou šila a kroutila se pod jeho nápořem. Teď si pomyslel, že to *ona* měla štěstí, líbilo se jí to.

Ale to bylo před více než čtyřiaadvaceti hodinami. Při pohledu na ty uhrančivé nohy v černých punčochách cítil hejtman v podbřišku pnutí, zvláště pak poté, co od sebe obě nohy nepatrně odtáhla a odhalila tak víc, než možná měla.

Maršál Rokossovskij poklepal trochu našťavaně kotníky prstů o mapu. Věděl, že ho ten zatracený kozák ve skutečnosti neposlouchá.

* Přezdívkou pro snědou a neštovicemi zbrázděnou tvář hlavy Sovětského svazu Josefa Stalina

Jeho pozornost patřila něčemu jinému, dost možná kalhotkám té děvky, jejíž nestydatě roztažené nohy nemohly mnoho ukrýt. Zvýšil hlas. „Takže, hejtmane, já po vás chci tohle. Dám vám k dispozici celý jízdní batalion, čerstvou krev přímo z rodné Kubáně, všichni plně vyzbrojení a na koních. Čekají připravení v mém sektoru.“

„A co dál, soudruhu maršále?“

„Budete pokračovat od Schwerinu k Wismaru na pobřeží a tam pak Angličany dostanete. Rozkaz maršála Stalina zní zabrat co největší část pobřeží Baltu, než padne Německo, nebo než se to podaří Angličanům.“

Kozák odvrátil pohled od svůdných křivek nohou. „Ale Angličané jsou naši spojenci, soudruhu maršále!“ namítl.

„Byli!“ řekl Rokossovskij s klidem. „Náš milovaný vůdce v Moskvě nezná v této naší Velké vlastenecké válce žádné spojení.“ Zda si maršálova posměšného tónu v hlase kozák všiml či nikoliv, bylo vedlejší. Rokossovskij, který byl kdysi rovněž krysou z gulagu, věděl, že to, co přijde, ten parchant asi nepřežije.

„A co mám dělat, pokud Angličané nebudou souhlasit?“ zeptal se kozák. „Ani ti moji mizerové, ani krysy z gulagu nezradí soudruhy, se kterými bojovali bok po boku ve válce.“ Nedokázal se ovládat. „Ať si jim vrazí kudlu do zad ti nahoře!“

Maršál Rokossovskij se chladně pousmál. Moc dobře věděl, o čem to ten zatracený kozák mluví, ale nebylo moudré něco takového říkat nahlas. „O tom nic nevím, hejtmane. Víte, co máte dělat?“ Na svou otázku si hned odpověděl gestem. Gestem, které vypadalo, jako by někomu přejížděl ostrým nožem přes hrdlo. „Panjátko?“

Hejtmán pokýval zasmušile hlavou. Věděl přesně, co měl maršál na mysli. Z nějakého důvodu stiskl pod svým černým kabátem pytlík s rodnou půdou. Byla to země od jeho rodné Volhy, neboť chtěl být jako pravý kozák pohřben do země své domoviny, ať už ho smrt dostihne kdekoliv. I kdyby tím místem bylo nenáviděné Německo, hrst hlíny v koženém váčku pro něj bude navždy znamenat jeho rodnou Volhu.

„A teď“, řekl Rokossovskij na závěr s hlavou plnou ofenzivních operací vedených proti hroutící se německé frontě na severu, „je to už na vás. Zítra převezmete kubánské kozáky a vyrazíte na západ. A

jestli se nudíte,“ dodal a pohlédl kousavě na svou společnici, „je tady okolo dost kurev, stačí si jen vybrat.“ Na muže tak vybraného chování udělal obscénní gesto – spojil ukazováček s palcem do kroužku a začal jím projíždět prostředníkem druhé ruky. „Kurvy a vodka, stačí si jen vybrat. To je vše.“

Kozák zdvihl při salutování dva prsty téměř až ke své kožešinové čepici. Věděl, že se s ním maršál rozloučil takto neotesaně kvůli náklonnosti, které se ze strany jeho společnice těšil. To pomyšlení ho zahrálo u srdce. Byl by si to s ní rád rozdal, ale nemohl. Co na tom záleželo? Ženská jako ženská, hezká nebo ošklivá, osmnáctka nebo osmdesátka. Potmě vypadaly všechny stejně.

Hrdě vypochoďoval z velitelství a ignoroval tvrdé podezřívavé pohledy „zelených“. Opije se, užije co se dá, a až nadejde čas, padne v bitvě. Co na tom záleželo? Život je příliš krátký a nebezpečný na to, aby si člověk dělal kvůli takovým věcem starosti – tak to alespoň vidí kozáci. „Jdi nebo chcípni,“ znělo jeho motto. Hejtman si vykračoval jako spokojený muž bez jediné starosti a vesele si při tom pís-
kal...

KAPITOLA 3

Typhoon se vynořil z oblak jako zázrakem. V jednu chvíli to byl jen podivný zvuk kdesi v dáli a v dalším okamžiku už se blížil těsně nad vrcholky stromů, zatímco jeho vrtule roztančila vysokou trávu pod ním ze strany na stranu. Přestože se jim nepodařilo vyvěsit kvůli patové pozici, do níž je dostal kulometník na kopci, žádné poznávací panely, pilot typhoonu pochopil jejich situaci okamžitě. Když jim těžký letoun zaburácel nad hlavami, Savage zachytil koutkem oka kokpit, ve kterém pilot zvedal palec na znamení, že se mu podařilo zahlédnout nepřítele a že jde na další výpad.

Savageovo srdce se prudce rozbušilo. „Díkybohu!“ zaševelil ochraptěle, zatímco všichni vleže čekali na další dávku z kulometu na kopci.

Ta ale nepřišla. Mohl za to typhoon, který se znovu vyloupł z odpolední oblohy a tentokrát už mířil najisto. Sestoupal téměř až k

zemi, aby mohl zamířit co nejpřesněji a snížit riziko zásahu mužů ležících na bříše těsně u hranice minového pole. Řítil se vpřed rychlostí téměř 650 kilometrů za hodinu, zatímco se čtveřice dvacetimilimetrových kulometů vztekla rozštěkala. Jako rozzuření sršni uháněly dávky směrem ke kulometníkovi a nechávaly za sebou hnědé kouřové stopy. Mina kousek před ležícími muži dostala zásah. Zасыpala je hromadou hlíny a šterku. Nevadilo jim to. Věděli, že jedině typhoon jim může pomoci ze zaklapnuté pasti, ve které se nacházeli.

Pilot začal zvedat palbu. Dvacetimilimetrové střely v divokém rytmu drásaly zemi před nimi. Stopy po střelbě se začaly šplhat vzhůru do kopce. Pod jeho vrcholem se neznámý střelec pokusil obrátit mířidla proti nové výzvě. Příliš pozdě. Kulometná palba trhala kopec na kusy. Nikdo by nepřežil tu hrozivou palebnou smršť. Střelce zachvátila panika. Nechal kulomet kulometem. Savage ho přes bílý kouř vybuchujících střel viděl jen mlhavě. I když se střelec pokusil o útěk, Savageovi bylo jasné, že jde o mizerného vojáka. Snažil se utéct nahoru do kopce. Mohl by se zachránit, ale to by musel utíkat *dolů*; získal by tak větší rychlost a navíc by šel proti palbě, ne v jejím směru. To ale neudělal. Střelec neměl nejmenší šanci. Zastavil se uprostřed skoku s nohou ve vzduchu, jako by se rozhodoval, zda pokračovat nebo ne. V dalším okamžiku už padal ochable na zem, mrtvý ještě než dopadl, zatímco typhoon vyrazil s řevem do oblak a vykrajoval vítězné výkruty. O pár okamžiků později už nebylo letadlo ničím větším než jen pouhou černou tečkou na jarní obloze.

Nastalo těžké ticho. Nějakou chvíli se nikdo ani nehnul. Pak jako neslyšní duchové vstávající z hrobů se začali muži zvedat na nohy. Kdosi si pořádně uprdl. To prolomilo napětí. Kdosi jiný si přisadil: „Zasraný čuně, jako by nestačilo, že už na nás serou skopčáci...“

Savage neposlušoval. Pečlivě pozoroval frontu – pro každý případ. Nikde se ale nic nehýbalo. Pilot odvedl svou práci dobře. Mrtvý střelec byl patrně osamoceným protivníkem. Zachvěl se a pomyslel si, jaký byl vlastně smysl tohohle všeho, těch min, které kryje všeho-všudy jediný osamělý střelec. Nevěděl, jak se v tom zorientovat. Otočil se a zavelel: „Seržante Meeku, půjdete se mnou! Zbytek, chlapi, začne převážet vozidla sem na druhou stranu. Už to tady vypadá O. K.“

Spolu se zavalitým seržantem začal stoupat vzhůru do kopce ke čtverci na uhel spálené trávy a země. Ve vzduchu se vznášel štiplavý zápach. Nevšimli si ho. Oba válkami protřelí veteráni přemýšleli o tom, proč zde zanechal nepřítel po všem tom úsilí na obranu mostu jediného vojáka. Takové mrhání prostředky se k profesionálním německým vojákům, kteří znali tisíc a jeden zákeřných triků, jak zabít, nehodilo.

Obešli stále ještě doutnající haldu hlíny proloženou tu a tam částmi kulometu Spandau, který pilot typhoonu roztrhal na cucky jako list papíru. Pokračovali dál nahoru k místu, kde ležel mrtvý střelec na zádech, jeho tělem procházela rovná čára rudých knoflíkových děr, která do něj pilot letadla vyšil. Zastavili a chvíli na tělo hleděli. Bylo ukryto do tradičního kamuflážního přehozu, který nosili němečtí odstřelovači, s černou čepicí se štítkem, která trochu halila tvář. Z těla vycházel typický německý vojenský pach. Na mrtvém střelci bylo ale něco nevojenského. Savage chvíli přemýšlel a pak si všiml dvou věcí, které ho na těle zaujaly. Postava neměla na nohou ani holínky, ani bagančata s kamašemi, které prozrazovaly vojáky wehrmachtu. Střelec byl obutý do běžných bot velmi malého čísla. S podpatkem dokonce vypadaly velmi elegantně. Zachvěl se a sehnul se, aby pohlédl mrtvému střelci do tváře. Při tom pohybu spadla postavě z hlavy čepice. Sesunula se na stranu, jako by sama oživila, a odhalila dlouhé vlasy – dost dlouhé i na Němce – a nezaměnitelnou ženskou tvář s odvážným obočím.

„No to mě podrž!“ ulevil si seržant Meek. „Vždyť je to jenom nějaká pitomá káča.“

„Káča, to jo,“ souhlasil Savage zvolna a obličej se mu sraštil přemýšlením. „Proč u čerta starýho zrovna takováhle ženská – ne, holka – brání kulometem tak důležité místo, jako je tohle?“

„A navíc úplně sama,“ souhlasil Meek. „Proboha, pane, nemůže jí být víc než čtrnáct nebo patnáct.“ Špičkou boty obrátil tělo, aby na něj lépe viděli. „Ježíši, vždyť ona ani nemá ještě žádný prsa, pane!“

Savage kývl souhlasně hlavou. „Vím, že Němci už melou z posledního a povolávají kohokoliv, kdo dokáže udržet pušku a střilet z ní. Ale tohle je příliš. Je to ještě malý dítě, tak proč vlastně brání, bránila,“ opravil se hned, „zrovna tohle místo?“

Meek zavrtěl hlavou a stejně nechápavě dodal: „Mě se neptejte, pane!“

Když se vraceli zpátky k autům, která sytila okolí benzinovými výparry, jak jejich řidiči túrovali motory s přáním dostat se co nejdříve z tohoto podivného místa, starý poddůstojník prohlásil: „To je dnes už druhá zatracená záhada, pane.“

Hluboce zamýšlený Savage nepřítomně přikývl.

„Nejdřív ten masakr civilistů, to asi udělali Rusové – a co ti tady dělali, to ví snad jen Bůh. Mají být na míle daleko na druhé straně Labe. A teď tady ta křepelka, co se snažila bránit to minové pole. Coura jedna pitomá! Je to nějaký podezřelý.“ Zavrtěl znovu hlavou jako člověk s opravdu velkými starostmi.

„Ano, skutečně je to zvláštní, Meeku“ odvětil Savage, když nastupoval zpátky do džípu vedle Charlieho, který byl tímto místem neméně vylekaný a také netrpělivě protáčet motor. „Jedna věc je ale jistá.“

„A to je co, pane?“

„No, jestli se Němci stahují po hlavních cestách a brání se ze všech sil, než vezmou nohy na ramena, měli bychom být na vedlejších a polních cestách mimo relativně v klidu. To jsem si alespoň myslel, když jsme vyráželi. Tady to na to ale moc nevypadá, že? Dnes už jsme viděli dva zavržené případy, že to tak není.“

„To je fakt. A?“

„Generál“ – tím měl na mysli velitele 6. výsadkové divize – „chce, abychom se přestali rýpat v zadku a postupovali co nejrychleji.“ V té chvíli si Savage pomyslel, že není moudré říkat Meekovi o celé té záležitosti s Rusy. Spoustu starších chlapů to v té době táhlo doleva a on s nimi měl už tak dost práce. „Chci říct, že jestli máme mít na vedlejších cestách problémy, raději půjdeme po hlavních.“

„Ty ale používají nácci, ne?“ namítl Meek.

„Ano, já vím. Ale riskneme to. Zkusíme splynout s jejich kolonami – něco podobného jsme už přece udělali v Normandii. Konec konců používáme stejné kamuflážové pláště jako jejich SS, a oni zase mají naše džípy a tak.“

Meek tlumeně hvízdal. „Trochu riskantní, pane.“

„Já vím, seržante. Ale takový je život. Jak se říká – osedlej si smrt a popovídej si s anděly.“

„Když to říkáte, pane...“ S těmito slovy se dali do pohybu.

Celé to dubnové odpoledne postupovali za neustálého doprovodu vzdálené palby ukazující na pokračující boje na severu. Čas od času kolem nich prosvištěly spojenecké letouny, které sestoupily do nižších výšek, aby je zkontrolovaly. Teď už ale měli své poznávací značky rozvinuté na kapotách vozidel, takže piloti kolem nich spolu se zamáváním a lehkým rozkmitáním křídel vždy jen proletěli a pokračovali dál na sever hledat další „trofeje“. Krátký konvoj parašutistů procházel stále znovu a znovu polorozpadlými vískami a středověkými vesničkami. Přestože měla bíle líčená roubená stavení zavřené okenice a v dohledu nebylo ani živáčka, parašutisté s prsty neustále na spouštích svých zbraní věděli, že hned za dveřmi a okenicemi se k sobě tísní vystrašení civilisté a čekají, dokud neprojedou. Dvakrát projížděli farmářskými usedlostmi, které nechtěly dělat žádné potíže. Na znamení míru byla všude vyvěšena bílá prostěradla, osušky a někde dokonce i staré spodní prádlo. V obou případech byly ulice plné opilců z řad utečenců z pracovních táborů a cizinců, hovořících více než pultuctem řečí ze země, které Německo okupovalo. Užívali si svou nově nabytou svobodu a zvesela připíjeli projíždějícím parašutistům na zdraví.

V bedfordu zabručel zatupklý Scouse svému sousedovi, který přišel ze staré roty A: „Zatracení klikaři, tihle cizinci! Nacamraný jak žito – a k tomu samý ženský. Vsadím se, že samou radostí prošukají celou noc jako nějaký posraný králíci. A my? Budem nastrkovat své hlavy, aby nám je někdo akorát tak ustřelil.“ Naštvaně si při těch slovech odplivl z korby nákladáku.

Voják z roty A, který podobně jako většina jeho druhů ve zbrani neměl na Scouse a jemu podobné náladu, řekl: „No jo, ale od takovýchhle bys taky mohl dostat nějakou nehezkou společenskou nemoc, Scousi, a začít najednou chcát všema směrama, to by se ti, kámo, určitě nelíbilo, to určitě ne. A kromě toho, až bude tohle všechno za náma, Jeho Veličenstvo ti dá velkou medaili.“ Zazubil se na Scouseho. „Co na to říkáš, Scousi?“

V reakci nato vztyčil Scouse svůj upatlaný prostředníček.

Voják se zasmál. „To asi nepůjde, Scousi! Už tam mám celý autobus, kámo.“ Pokračovali dál a zatímco Savage ve svém džípu na čele konvoje procházel mapu, Meek, jehož ostražitost ani na okamžik nepolevila (přestože jednotvárná krajina kolem něj působila prázdným dojmem, jako by byli posledními lidmi na světě), svíral neustále rukojeti dvouhlavňového browningu a byl připraven v případě potíží okamžitě zahájit palbu.

Savage měl namířeno do Celle, prvního většího města po cestě a centra silniční sítě, odkud vedla směrem na severozápad silnice do přístavního města Brém a odtud dál na sever až do Dánska. Severovýchodní trasa, pro kterou se rozhodl, a kterou, dá-li Bůh, snad už německá armáda přestala bránit, vedla do Hamburku a dál na severovýchod pak do Lübecku a k pobřeží Baltu.

Podle map a hlášení, které získal od důstojníka rozvědky 6. výsadkové divize ještě před zahájením samotné mise, věděl, že ho po průjezdu Celle bude čekat rozsáhlá bažinatá a lesnatá oblast, která se táhne několik mil. Ještě před válkou patřila tato oblast k vyhledávaným prázdninovým místům Hamburčanů. V lesích bylo mnoho vesniček, ale pouze několik cest, které vedly k velkému přístavu na Labi. V hlavě mu zněla slova důstojníka rozvědky: „Hodně skrytých míst utopených mezi stromy a bažinami po obou stranách. Dost možná tam hlídají Hitlerovi mládenci s těmi svými prokletými raketomety – *panzerfausty*. Ale toho se nebojte, drahý chlapče,“ dodal přihloupě způsobem, který si osvojil při podávání zpráv velícím důstojníkům, o nichž věděl, že ho stejně nikdy nebrali vážně. Důstojníci rozvědky byli vždy považováni za strašpytle, kteří si hned nadělají do kalhot. „Váš největší problém bude dostat se přes Labe,“ a zapíchl dobře pěstěný ukazovák do mapy, „tady mezi Dannenbergem a místem, které se jmenuje Geesthacht.“

„Proč?“ zeptal se Savage.

„Není tam žádný most,“ odvětil důstojník rozvědky lakonicky.

Savage se zazubil i přesto, že byl trochu otřesený. Jak má splnit misi, kterou ho Monty pověřil – dovést svou jednotku co nejrychleji až k pobřeží Baltu – když poblíž není žádný most, přes nějž by přešli?

Divizní expert si s tím nedělal vrásky. „Ale co!“ dodal ležérně. „Není proč se bát. Však vy chlapi z fronty vždycky přijdete s nějakým řešením, no nemám pravdu, co?“

Ted', když se stíny začaly prodlužovat, pustil Savage problém s Labem zatím z hlavy. Podle toho, jak si zatím vedl, honilo se mu hlavou, bude muset tuhle hru odehrát kousek po kousku. Postupné cíle. Brzy by měl svým mužům dopřát přestávku. Rozhodně potřebovali uvařit čaj a pojišť něco teplého. Konec konců, problesklo mu hlavou, britský voják by bez svého čaje asi daleko nedošel – sotva by mohl fungovat. Rozhodně nemohl povolit svým mužům rozdělovat oheň až po setmění. V téhle „indiánské zemi“, jak ji kdysi Meek nazval, by je oheň okamžitě prozradil. Pohlédl na hodinky. Bylo skoro šest. V sedm už bude tma. Nadešel okamžik najít vhodné místo pro krátký odpočinek. Teprve pak se rozhodne, co udělá dál.

„Tamhle bychom se mohli na chvíli zastavit, seržante Meeku,“ přikázal a namířil prstem na malou paseku mezi borovicemi napravo od úzké šterkové cesty. „Čas na čaj.“

„Rozkaz, pane!“ souhlasil Meek. Olízl si suché rty. „Sám jsem jak troud.“

O pět minut později, sotva Savage postavil hlídky, se už muži věnovali zapalování svých tomíků, jak říkali armádním přenosným benzinovým vaříčům. Protože tyto vaříče byly velmi nebezpečné a kvůli zaneseným tryskám, jež bylo třeba udržovat v dokonalé čistotě, občas vybuchovaly, mnoho mužů místo nich raději používalo plechovky s hlinou a benzinem. Pár mužů začalo otevírat bedny s armádními přiděly, vytahovat jednotlivé plechovky, odhazovat ty, které neměli rádi – například sójové klobásy či sardinky –, na stranu a naopak vybírat ovocné saláty s cukrem, po němž všichni tak lačnili. „V který tý plechovce jsou zabalený ženský fmdy, seržo?“ ozývali se někteří vtipálci a třásli přitom obsahem plechovky.

O dalších pět minut později už všichni hltali hovězí s pekelně tvrdými suchary společnosti Spillers, která se před válkou věnovala výrobě těch samých sucharů pro psy, anebo vyjídali mastné kousky masa z plechovek označených jako „Maso a zelenina“ a všechno splachovali ještě horkými doušky čaje.

Když je s Meekem pozorovali, měl Savage pocit, že se z jeho trestanců stávají opět vojáci. „Už si zvykají, seržante,“ řekl a vychutnával první ze sedmi přidělových cigaret, jež byly součástí jeho zásob. „Myslím ti naši zlodějičci.“

Meek si tím ale tolik jistý nebyl. Pořez z Yorkshiru převaloval kus dušeného masa ze strany na stranu a díval se na muže posedávající v trávě, kteří si vychutnávali jídlo a užívali si té chvilky klidu. Pak pomalu řekl: „Jo, většina jo. Ale tenhleten Scouse, já vám nevím, pane.“

„Ale jděte, Meeku, kam by tady propánakrále utíkal, tady uprostřed ničeho, jestli myslíte na tohle? Navíc je tu docela velká šance, že by to od skopčáků okamžitě koupil, sotva by na ně narazil, na to nezapomínejte.“

To ale Meeka stále nepřesvědčilo a Savage si nemyslel, že jde o tak důležitou věc, aby se jí musel dál zabývat. Proto změnil téma. „Dáme jim ještě pět minut a pak vyrazíme. Budeme pokračovat s rozsvícenými konvojovými světly. Víím, že je to riskantní, Meeku, ale nějak sázím na to, že jestli narazíme na Němce, budou nás považovat za svoje.“

„Dobrý nápad, pane. Ale proč ten spěch? Řekl bych, že svítání by bylo lepší. A muži by si zatím mohli schrupnout.“

„Meeku, v kterémkoliv jiném případě by to bylo určitě nejlepší řešení. Těsně před úsvitem, většina mužů ještě napůl spí, jak naši, tak jejich. Já ale doufám, že projedeme dřív, než začne svítat.“ Náhle se odmlčel a nasál vzduch, až se mu nozdry zachvěly jako divoké šelmě. „Zvláštní pach,“ dodal. „Nějak se mi ho nedaří s ničím spojit.“

Také Meek zavětril. Zavrtěl stříbřitě prokvétající hlavou. „Já nic necítím,“ řekl. „Zmínil jste, že snad projedeme – ale čím vlastně, pane?“

Savage pustil podivně nasládlý pronikavý zápach z hlavy a odpověděl. „Celle. Až budeme za ním, dá-li Bůh, čeká nás přímá cesta až k Labi...“

V tom se ale Savage mýlil. Jeho malou jednotku této noci žádná přímá cesta čekat neměla.

KAPITOLA 4

Doktorův osobní *Kapo* si všímal, jak je jeho nadřízený napjatý při balení toho, čemu *Herr Stabsarzt** Kunz žertem říkal „drobné suvenýry z pobytu v táboře“, do bedny určené pro univerzitu, kde byly zásilky podobných drobných předmětů shromažďovány do doby, než pro ně reichsführer Himmler z SS postaví muzeum, jež pro tento účel plánoval zbudovat.

Kapo, bývalý vůdce hamburských komunistů, který čekal na příležitost začít spolu se svými soudruhy střílet na ty bastardy, kteří je tak dlouho bili a mučili, věděl, že tuto nervozitu má na svědomí z části strach a z části euforie. Kunze, jehož nevýrazný obličej lemovaly brýle, by za dlouhodobého člena SS asi považoval málokdo. Byl strachy bez sebe z toho, že ho spojenci zajmou dřív, než se stačí stáhnout do nové role, pro kterou si ho ten bastard Himmler vybral. Byla to ale pro Kunze také velká příležitost. Odložil už tradiční černou uniformu SS i se sportovní medailí třetího stupně, kterou nosil v táboře, a začal nosit uniformu wehrmachtu se stříbrnými bojovými runami SS na límci.

Ted', když se vkolébal do místnosti ve své nové uniformě a připjal si těžký opasek s pistolí včetně náhradních zásobníků, s ručním granátem zastrčeným do holínky, vypadal jako dokonale neotesaný buran. „Jak vypadám, Bruno, ty jedna rudá svině?“

Bruno měl ještě v živé paměti, kdy tuto „rudou svině“ doprovázelo šlehnutí bičíku, který Kunz obvykle v takových případech používal. Ted' to ale neznamenal nic. Tentokrát šlo spíš asi o to ukázat, kdo je tady pánem. I přesto zpozorněl a svěsil ruce pevně po stranách svého špinavého pyžama. „Dovoluji si vás informovat, že všechno probíhá podle plánu, *Herr Oberstabsarzt*.“ Říkal si, že u esesáků jako byl tenhle, člověk nikdy nevěděl, jak zareagují. Bylo lepší jim lichotit, proto ten *Oberstabsarzt**.

* Štábní lékař

* Vrchní štábní lékař

Navzdory tomu, že si stále zvykal na novou roli frontového vojáka, se Kunz cítil těmi slovy polichocen. „Dobře,“ řekl. „Máš už zabalené to ňadro?“

„*Jawohl, Oberstabsarzt!*“ vykřikl Bruno jako nějaký zelenáč na vojenské přehlídce, odpovídající svému výcvikovému poddůstojníkovi. „Věnoval jsem tomu zvláštní pozornost.“

Kunz si utáhl opasek s pistolí a zálibně se zběžně prohlédl ve vysokém zrcadle v rohu místnosti, hned vedle hromádky preparovaných a pečlivě označených lebek, které byly jeho prvním projektem v roce 1941, kdy ho převedeli z východu do tohoto malého pomocného tábora u Belsenu na druhé straně Celle.

„Dobře, Bruno! Na to prso jsem moc pyšný. Škoda, že ho dostane *Reichsführer*. Rád bych si ho nechal ve své vlastní sbírce. Taková věc se může při dlouhých rozhovorech u večere vždycky hodit.“

„Ano, pane doktore... rozumím,“ vyštěkl Bruno, stále v pozoru, stylem, který pochytil od táborového doktora, zvláště pak nyní, kdy na sebe brali roli bojové jednotky. A v duchu si pomyslel: „Prase! Doufám, že ti jednoho dne někdo udělá s těma tvýma posranýma prsama to samý.“

S tím ňadrem se Bruno a Kunz setkali poprvé v roce 1943. Původně patřilo jedné ženě z Polska. To děvče muselo mít neuvěřitelně velká prsa, protože i nyní, kdy většina svalové hmoty vyschla a scvrkla se, mělo toto ňadro dvakrát větší velikost než běžný párek ženských prsou. Kvůli tomu je té šílené Polce ale nevzal. ňadro bylo totiž potetované obscénními sexuálními motivy, které v Kunzovi čas od času probouzely chuť je komentovat (přestože sám si běžně brával do postelí třináctiletá děvčata, kde je pak připravoval o panenství). „Na takový čuňámy můžou myslet snad jenom ti vaši prachobyčejní Slovani, Bruno.“

Kunzovým velkým přáním bylo udělat si z ňadra váček na tabák. Jak často říkával s nevyslyšeným přáním v hlase svému sluhovi: „Jen si představ, jaké pozdvižení by tohle večer u *stammtisch* udělalo.“ Měl tím na mysli vyhrazený stůl v místním hostinci, kde se se svými kumpány pravidelně scházel. „Prostě bych si to vzal a začal bych si tam před nimi jen tak ládovat dýmku – to se samozřejmě budu muset naučit ji kouřit, že. Oni by na to koukali a já bych jen nenu-

ceně řekl: „Jojo, s tímhle pytlíkem na tabák mám jeden moc zajímavý příběh. Představte si, že ho udělali z prsa jedné varšavské kurvy...“

Čepici wehrmachtu posadil na svou pleš pod úhlem, který sám považoval za typický pro důstojníky SS, a vyštěkl: „Jdu si to tady naposledy prohlédnout. Zavzpomínat a tak vůbec, Bruno. My Němci jsme hodně sentimentální rasa, že?“

„Jawohl, Oberstabsarzt!“ vykřikl Bruno, zatímco se Kunz kolébal hrdě ven, s pistolovým opaskem prověšeným stejně jako jeho krátké kalhoty. „Podělanej idiote!“ ulevil si sám pro sebe Bruno. Poté se pustil do balení doktorovy „sbírky nedozírné ceny“, jak jí Kunz říkal, protože „nic podobného tu nejbližších tisíc let nebude, to se vsadím“, jak říkával, s čímž bývalý komunistický dělník z doků z celého srdce souhlasil.

Pomocný tábor Belsen vypadal stejně jako všechny tábory, ve kterých doktor Kunz od konce třicátých let, kdy ho převeleli do Dachau, sloužil: půl tuctu hektarů udusané holé půdy, jimž dával tvar velkého šestiúhelníku ostnatý drát, který je obepínal.

Ve vnitřním prostoru, který neustále hlídali ostrí němečtí ovčáci vycvičení jít po genitáliích vězňů, kteří by chtěli utéct, stálo několik tradičních jednotvárných tmavohnědých dřevěných domků. Byly seskupeny okolo hliněného čtverce, jemuž vládla pokroucená vlajka s hákovým křížem, schlíple visící ze sloupku, a ironický nápis „PRÁCE OSVOBOZUJE“.

Sotva však bylo možné pohublé vězně v pruhovaných mundúrech a dřevácích pracujících pod dozorem kulometníků ve strážních věžích považovat za svobodné.

Při obhlídce tábora, v jejímž průběhu se před ním věžňové zděšeně klaněli, mu problesklo hlavou, že asi nepřežijí. Věděli toho o tomto pomocném táboru a táboru v Belsenu na druhé straně Celle tolik! „Mrtvý prd ví“, mumlal si pod vousy, když překračoval mrtvolu ležící v blátě. Pouhých pár sekund nato toho ale litoval. Tělo vydalo něco, co znělo jako dlouhý mokrý prd a svěží jarní vzduch se rázem zaplnil pronikavým a odporným lidským zápachem, na nějž si ani nyní, po všech těch letech, nedokázal zvyknout. Spěšně vytáhl zdobené stříbrné pouzdro na cigarety s reliéfem lebky a zkrížených hnátů SS a zapálil si. Byla to turecká cigareta, trochu navoněná, ale

dokázala přebít sílu toho strašlivého zápachu. Přidal do kroku a docela zapomněl na svou „sentimentální procházku“ po životě, který co nevidět opustí.

Experimenty toho druhu, o jakých se mu jako ambicióznímu medikovi ani nezdálo, byly teď už minulostí. Už žádní vyděšení a vystrašení vězni, všichni ti bývalí profesori či politici, kteří podléhali jeho libovůli, všichni ti, jejichž životy závisely na jeho momentální náladě, jeho vrtoších, a co víc, už žádné „zelené plody“, jak jim říkával. Už žádné křehké mladé panny s rašícími náznaky pohlavního ochlupení, prsy s ještě růžovými bradavkami, nad nimiž jeho srdce vždy tlouklo jako o závod, když si s nimi hrál předtím, než do jejich nevinné vagíny na samý závěr surově zajel, až se celé prohnuly jako ohbí luku.

Při této myšlence zahodil cigaretu a všímal si, jak se do prázdných pohledů vězňů s dopadem hořícího nedopalku na zem vrátil život a jak čekají až přejde, aby se o něj mohli v blátě poprat. Bývaly často doby, kdy se pro svoje pobavení rozhodl toho, komu se podařilo cenný nedopalek ukořistit, zastřelit. Dnes ale ne. Poklepal si rukou na pouzdro s pistolí, jako by vedl své nové zabijáky do boje. V této své nové roli však bude vyhledávat mnohem cennější terče, po nichž bude střílet, než byli tito podlíde, kteří se kolem něj v okamžiku shlukli.

Zabrán do úvah o svém novém poslání pokračoval k bráně. Noví strážní SS, všechno samí mrzáci z východní fronty nebo starci natlačení do služby o své „jedenácté hodině“, se postavili do pozoru. Oplatil jim pozdrav ledabylým zasalutováním. „Pokračujte v hlídce,“ varoval je. „Stále máme práci, kterou nám náš *Führer* přidělil.“

„Doma v Nienburgu mi leží žena v posteli, nachcípáná jak pes,“ zachvěl se jeden ze staříků na stráži a z rudého nosu mu skanula kapka. „Měl bych být s ní.“

Kunz střelil po shrbeném staříkovi s vyznamenáními z první světové války pohrdavým pohledem. „Jak můžete ve chvíli, kdy vás Německo potřebuje nejvíc, myslet na takové osobní záležitosti, *sturmmanne*? Jako by se naše osobní věci daly měřit s tím, čemu musí čelit náš milovaný *Führer*? Naší povinností je dobrovolně sloužit, a bude-li to nezbytné, také pokládat své životy. *Sturmmanne*, měl

byste se stydět...“ Náhle se odmlčel. Dodávka s nápisem *Wolfert & Söhne, Spedition, Celle* si to supěla směrem k táboru, zatímco balon plný plynu, na jehož spalování byl vůz upraven, se na střeše neustále pohupoval a kýval ze strany na stranu jako živý.

Kunz pustil starého vojáka na stráž z hlavy. To byla očekávaná dodávka, součást transportu, který dala organizace dohromady v těch několika posledních měsících od bitvy v Ardenách, kdy se německá vojska začala stahovat zpět do Říše a organizace začala žít vlastním životem.

Nějakou dobu se povídalo, že Kunz bude povolán do Berlína. Tam se měli shromáždit budoucí dospělí vůdci národa, aby je samotný reichsführer SS Heinrich Himmler seznámil s jejich novými převkarpivými úkoly.

Budoucí vůdci přicházeli ze všech odvětví služeb a občanského života: zranění veteráni, kteří už byli pro nasazení v bojových silách nepoužitelní, lidé jako Kunz, jejichž činnost v pracovních táborech už nebude nutná, státní úředníci na významných místech, které bude nepřítel potřebovat, bude-li chtít udržet zdecimovanou Říši na nohou, jestliže ji dokáže dobýt. Překvapivě a navzdory nepřízni, jaké Německo muselo nyní čelit, byli všichni, Kunze nevyjímaje, zázračně optimističtí. Přesně jak to tehdy řekl svým zvláštním hrdelním hlasem, který byl patrně dílem nějakého šikovného chirurga, Kunzův souseď na setkání s Himmlerem, jakýsi bývalý pilot luftwaffe, jehož tvář byla natolik zohyzděná plameny, že ji skrýval pod plátěnou maskou: „Nikdy nás nedostanou, *Herr Stabsarzt!* Führer nám slíbil říši, která bude trvat tisíc let, a my se *postaráme* o to, aby se tak stalo, děj se co děj.“

Himmler patrně sdílel sebevědomí onoho strašlivě zohaveného pilota. V hrubých rysech nastínil novou tajnou organizaci: „Bude ji tvořit něco přes pět tisíc našich nejlepších děvčat a chlapců, všichni dobrovolníci z Hitlerovy mládeže, všichni s polovojenským výcvikem a vyzbrojení zbraněmi z tajných skrýší, které jsme začali vytvářet po celé zemi už v okamžiku, kdy měli Židé a bolševici tu drzost překročit naše hranice.“ Himmler vycenil své nehezské zuby v parodii na úsměv. „A kdo by podezříval od pohledu neškodnou mládež z páchání škod, kdo, druzi moji?“

Sálem zaznělo souhlasné mumlání těch, kteří byli příliš uneseni tím, co čekali, že zde uslyší, aby mrhali časem na potlesk.

„A teď,“ pokračoval Himmler a pohlížel na ně přes svůj cvikr, díky němuž vypadal jako středoškolský učitel v nějakém zapadlém městečku, „si určitě říkáte, jak to všechno, ta spousta mladých lidí v krátkých kalhotách, souvisí s vámi, zkušenými muži a ženami? Hned vám to vysvětlím.

Tito chlapci a děvčata budou používat zbraně a zásoby, které jsme pro ně ukryli všude od hranic Říše, přes Eifel až k Porýní a dál, ale nejenom pro boj proti malým skupinkám spojeneckých vetřelců, ale také k zajištění toho, aby německý lid nesešel z cesty našeho svatého národního socialismu.“

S těmito slovy si přejel významně prstem po vyhublém slepičím krku. Zasmušil se a několik pozvaných členů v publiku zamumlalo slova jako „svině“, „poraženečtí bastardi“, „zrádci“ a podobně.

„Ano, máte pravdu,“ souhlasil smutně Himmler s těmito komentáři, „bohužel i v našich řadách jsou takoví lidé. Po všech obětech, které pro německý lid náš drahý *Führer* Adolf Hitler učinil, se najdou takoví, kteří budou nepřátelům, sotva se objeví, nabízet pomocnou ruku a podporu.“ Jeho hlas zněl při těchto slovech skoro plačtivě a v té chvíli začalo srdce doktora Kunze cítit se svým reichsführerem. Kladl si otázku, jací lidé způsobují tak ušlechtilému muži tolik žalu a bolesti.

„Nesmí přežít a těšit se z plodů vlastní zrady, mí drazí přátelé. Musí být zlikvidováni.“ Himmlerův hlas ztvrdl a zněl o poznání odhodlaněji. „Vymazání z povrchu zemského!“

„*Hoch, hoch!*“ vykřikovali účastníci shromáždění, zvedali pravé paže v německém pozdravu a téměř hystericky vyvolávali: „*Heil Hitler... Heil Hitler!*“, zatímco se jejich pohled plnil fanatickou oddaností.

Himmler se potěšeně usmál a pokračoval: „A kdo provede tuto likvidaci? Já vám to povím. Právě všichni ti odvážní chlapci a děvčata v krátkých kalhotách – a oni to dokážou, pod vaším vedením to dokážou, přátelé. Slyšíte správně,“ zvýšil hlas a vztyčil pravý ukazovák, aby zdůraznil to hlavní, „pod vaším vedením. To vy povedete tuto novou tajnou organizaci, která zasadí semínko strachu a obav do

duší všech komunistů a Židů, že měli tu drzost pokusit se napadnout naši vlast.“

Odmlčel se a jeho hrud' se při všem tom mluvení střídavě zvedala a opět klesala. Konečně se mu podařilo chytit dech. „Přátelé, stali jste se součástí Operace Werwolf!“

To všechno se stalo před měsícem. V mezičase se doktor Kunz připravoval na svou roli mentora operace Werwolf. Představoval si sám sebe v polní uniformě, jak ještě před koncem války přebírá Železný kříž. Jeho role, kterou měl v této tajné organizaci složené z lidí o polovinu mladších než on sehrát, byla poměrně bezpečná. A kromě toho, až se podaří všechno rozběhnout, bude si moci zařídit praxi obvodního lékaře v nějakém menším městečku a nechat špinavou práci na mladé. Díky nové identitě, kterou mu zajistil hlavní štáb SS v Berlíně, bude celá jeho minulost v táborech (přestože na ní osobně neviděl nic špatného, všechno to koneckonců stejně mělo posloužit vědě), navždy pohřbená. Doktor Kunz bude zapomenut, v několika posledních zmatených dnech bojů bude nešťastnou náhodou zabit. To takový doktor Med Havelmann, pokorný maloměstský praktik ve středních letech, jehož vyhnalo z rodného Hamburku bombardování, bude něco úplně jiného.

Tyto plány do jisté míry narušilo jeho první setkání s Otto Grubem, přiděleným kontaktem operace Werwolf, který byl podle přízvuku a chování patrně synem některého z místních farmářů. Před dvěma dny přijel do tábora spolu se dvěma místními „bojovými komandý“, jak si jednotlivé buňky operace Werwolf říkaly, ve své dodávce poháněné svítiplynem, s jejíž pomocí v dané oblasti operoval.

Ty děti, dívka a chlapec okolo šestnácti let, vypadaly zcela typicky. Oba byli bronzově snědí, velmi dychtiví a neústupní. Kunz si je okamžitě přiřadil k heslu moderní německé mládeže: pevný jako kůže, rychlý jak chrt a tvrdý jako Kruppova ocel. Otto Grube však měl k tomuto popisu velmi daleko. Vykulil se ze sedadla své dodávky. Vypadal jak obří hrouda tekoucího tuku a s hlavou trvale skloněnou na jednu stranu jako nějaký vesnický křupan se dokolébál k doktoru Kunzovi a řekl: „Jméno – Grube. Mám to na starosti.“ Podal mu svou upocenou oplácanou ruku, ale při pohledu na nehty zanesené špínou Kunz zaváhal, zda ji přijmout. Nakonec tak ale učinil a v du-

chu přemítal, jak se zrovna takhle nechutně pokřivený zjev vůbec dostal k úkolu, který má pro organizaci Werwolfo vykonat. Za starých dobrých časů by dostal od „smrtítonošů“ z SS smrtelnou injekci a bylo by po všem. Kunze ale napadlo, že možná právě jeho zjev, jakkoliv groteskní se mu jevil, pro něj představuje právě takové krytí, jaké v případě, že by ho úřady podezřívaly, potřebuje.

A právě tohoto dne, posledního v táboře, měl od Grubeho obdržet poslední detaily místní válečné situace. Nic nač by se těšil, problesklo mu hlavou, sotva začala dodávka u brány zpomalovat a Grube už netrpělivě troubil, když staříkovi na stráži trvalo její otevření příliš dlouho.

Jako vždy jedl. Odkud vzal jídlo, to Kunz nevěděl. Chleba se sálámem mizel v jeho jícnu, zato však máslo stékalo po hladké bradě. Jako ostatně vždycky se ani tentokrát neobtěžoval Kunze pozdravit. Namísto toho stáhl okýnko a řekl: „Musíme se mít na pozoru, Kunzi! Ti ocasové z wehrmachtu podminovali most u Hannebachu. Ale sotva se objevili Angličani, práskli do bot a nechali tam jenom jednoho z našich lidí, aby nepřítele zadržel. Neměla nejmenší šanci.“ Jedním mocným polknutím zhltl zbytek obloženého chleba, otřel si máslo z brady hřbetem ruky a říhl si. Podíval se na Kunze, kterého tolik informací najednou zjevně zaskočilo. „Říkám vám to, Kunzi, jen pro vaši informaci. Já se o ty tomičky postarám. Vaším úkolem je dostat se na velitelství a zjistit, jestli nám nemůžou nějak pomoci.“

Kunz otevřel pusku a chtěl namítnout, že je doktor, člen vnitřního kruhu reichsführera Himmlera a důstojník SS, ne nějaký mizerný poslíček. Ale pak si to rozmyslel. Není to tak dávno, co slyšel lidi vyprávět, jak Grube osobně přibil vesnického kněze na vrata kostela jako Ježíše na kříž, protože kázal rychlý konec války. Otupěle přikývl hlavou na srozuměnou a Grube se usmál – pokud ovšem bylo možné považovat jeho pokřivenou grimasu za úsměv. „A ne že si s sebou vezmete ty svoje zelené plody, Kunzi! Můžu vám dát spousty dorostenek a svolných dámiček připravených obětovat pro naši věc všechno.“

S těmito slovy zmizel a ponechal zmateného Kunze v úvahách, odkud se ten zatracený parchant mohl dozvědět o jeho slabosti pro dospívající dívky...

KNIHA TŘETÍ

JATKA V CELLE

KAPITOLA 1

Oba zkušený velitelé, americký i britský, se tvářili nad vývojem svých odlišných strategií druhého dubnového týdne roku 1945 navýsost spokojeně. Zatímco Patton spěchal do Československa v naději, že obsadí Prahu dříve než jejich někdejší spojenec, Rudá armáda, dvě Eisenhowerovy armády obklíčily německou skupinu armád B v místě známém jako Ruhrská kapsa. Ike pak uháněl přímo za poručíkem Kay Summersbyovou se slovy: „Páni, Kay, to by bylo vítězství, kdyby se nám teď skopčáci vzdali!“ Eisenhower dívku obdařil svým pověstným úsměvem od ucha k uchu. „Dvakrát víc Němců než tehdy v severní Africe v roce 1943!“

„A pomysli na ty titulky v novinách,“ zněla její odpověď.

Svým způsobem byl Montgomery, britský velitel, potěšen tím, že se Eisenhower zhostil u Ruhru toho, co on sám považoval za „zbytečné úsilí“. Díky dobré strategii se mu podařilo zajistit, aby se Modelova skupina armád neotočila a nezaútočila na pravé křídlo, tím získala jeho nepočtená a nedostatečně zásobená skupina, která směřovala na sever, víc času. Navíc by mohl použít k podpoře svého útoku také americké vojáky, zejména výsadkáře. Přestože německá vojska, která Eisenhower obklíčil u Ruhru, bránila dalšímu postupu rudých vojsk na západ od Berlína, stále ještě tu byla skupina armád maršála Rokossovského, která si ve východním Německu dělala, co se jí zachtělo. A Montgomery, který se s tímto ruským velitelem v minulosti setkal, choval k této kryse z gulagu nejvyšší respekt. Když se ho kdysi Rokossovskij přímo před zraky nejvyššího spojeneckého velení ptal, jak tráví svůj čas mimo boj, zda se napije nebo si vydržuje děvku jako on sám, Montgomery jen odvětil, že „se napije mléka a jde brzy spát“. Monty se tehdy svěřil svému poradci, majoru Johnu Postonovi: „To je ale neomalenec, John! Nikdo se mě nikdy na nic

takového nezeptal.“ Zavrtěl hlavou a pak dodal: „Ale ten chlap má styl – a je nebezpečný.“

S těmito vzpomínkami si dělal Montgomery vrásky s postupem své 6. výsadkové divize, která se s chybějícími muži a bez motorizovaného transportu pohybovala pomaleji, než očekával. Proto si téhož dne, kdy se major Savage daleko v severním Německu připravoval na průjezd Celle, vyžádal k sobě na velitelství v naléhavé záležitosti Boye Browninga, zástupce velícího generála výsadkových sil. Neměl Browninga, který kdysi patřil ke Královské gardě, právě rád – ale to byl případ většiny důstojníků z gard. Navíc byl Browning notorický sukničkář, který se vyhříval na výsluní úspěchu své ženy, slavné autorky románů Daphne du Maurier.

Setkání s ním zahájil podrážděně slovy: „Potřebuji výsadkáře. Kde je seženu, generále?“

Browning, důstojník uhlazeného jednání i vzhledu, nebyl na takové přímé otázky zvyklý. Gardy se takovými věcmi nikdy nezabývaly. Na druhou stranu, říkal si, zatímco marně hledal odpověď, Montgomery vzešel z nějakého provinčního pěšího regimentu a určitě strávil většinu své služby v Indii nebo nějakém jiném Bohem zapomenutém koutě. „Gardy nikdy neslouží nikde na východ od Suez“, znělo jejich okřídlené heslo. „Pane, mužů je strašlivý nedostatek“, pokusil se o odpověď.

„Co Yankeeové?“

Browning zavrtěl hlavou. „Můj veliteli, neznám žádného Američana, který by nám chtěl půjčit své výsadkáře, pane.“

Montgomery na něj ostře pohlédl. „Ale no tak, Browningu!“ zahřímal bez obalu, téměř výhružně, „určitě někde nějakí muži jsou. Co třeba v Anglii? Máte už nějaký ten boj za sebou. Kolik je vojáků, kteří se snaží dostat zpátky domů, kolik je vojáků, kteří simulují, zatímco jiní nasazují krky v cizině.“ Náhle dostal nápad. „A co 1. výsadková divize? Dali se už od Amhemu dohromady?“

Browning na chvíli pocítil ryzí škodolibost. Byla to přece Montgomeryho vina, že tato divize utrpěla tak zdrcující ztráty. Cožpak sám nevaroval armádního velitele před pokusem o překročení mostu přes Rýn u Amhemu a neříkal Montgomerymu: „Myslím, pane, že tohle je hodně velké sousto?“

Monty jako by už tušil, co se vytáhlému výsadkáři v elegantní uniformě honí hlavou, proto dodal: „Určitě už stihli rekrutovat další nové parašutisty. K uskutečnění svého plánu potřebuji muže.“

Browning zdráhavě odvětil: „Samozřejmě, pane, už ano. Ale nezapomínejte, že většině dobrovolníků pro výcvik výsadkářů u první je sotva osmnáct. A sám víte, že pravidla neumožňují poslat na frontu nikoho pod osmnáct a půl.“

Monty zaplašil námitku mávnutím ruky. „Nesmysl! Chlapci rádi bojují, zvláště dobrovolníci. V předchozí válce bylo v zákopech plno čtrnáctiletých a patnáctiletých. Generále, čas hraje proti nám. Co mi můžete nabídnout?“

Browning přemýšlel rychle. Samotní vojáci ho vlastně tolik nezajímali. Pracující třídy tu byly od toho, aby bojovaly, a bylo-li to nezbytné, zemřely. Měl však zájem na tom, aby velké bojové formace zůstaly nedotčené. Aby stál velitel za něco, potřebuje muže, kterým by velel, a v této chvíli rozhodně nehodlal snížit útočnou sílu 1. výsadkové divize zpět do stavu, v jakém byla po Arnhemu. „Vlastně máme dva prapory čerstvých rekrutů, zrovna procházejí výcvikem v Ringway. Mám pocit, že jsou přibližně v polovině parašut...“

„Zvládnou to,“ přerušil ho Monty, jehož pohár trpělivosti právě přetekl. Věděl, co na něj Browning hraje. Kdyby bylo na něm, Browning by se v poválečné britské armádě asi moc daleko nedostal. „Dejte jim neprodleně rozkaz k přesunu na kontinent. Vyšlete je, řekněme, třeba sem, do Bruselu. Potřebuji nutně výsadek.“

Browning na Montgomeryho konsternovaně vyvalil oči. „Ale jsou to ještě zelenáci, pane, navíc mají za sebou jen půlku výcviku! Právě jsem vám řekl, že jsou...“ Ale polní maršál Montgomery ho už neposlouchal. Browning ho zklamal, byl přesvědčen negativně. Proč by měl nějakému takovému důstojníkovi vysvětlovat, že má v plánu pomoci majoru Savageovi a jeho bývalým trestancům ze Skleníku? Dovolil Browningovi odejít...

„Bratříčkovat se tady s těma slečinkama, to je fakt terno,“ zašklebil se Scouse a pokračoval v dloubání špíny zpod palce u nohy hrotem svého armádního bodáku, sotva se posadili ve stodole a čekali na další instrukce. „Nejraděj bych vojel nějakou skopčáckou děvku!“

„Jenže to je zakázaný, Scousi,“ řekl Charlie, Savageův řidič. „Generál Eisenhower říkal, že si nemáme s Němčourama nic začínat. Vlastně bysme neměli ani mluvit s žádnýma jejich dětma nad osm. Jestli tě načapaj s nějakou takovou skopčáckou štabajznou, máš po ptákách a jdeš zpátky do Skleníku.“

Scouse se mu vysmál do obličeje, přestože byl Charlie v těchto dnech jediným bývalým vězněm z Bruselu, který působil dojmem, že je ochoten se s ním bavit. „Hele, jestli ji vojeđu, dycky můžu říct, že tý buchtě bylo pod vosum, kámo.“

Charlie protáhl obličej. „Seš nechutnej, Scousi, to ti teda povím!“

Scouse nechala tato slova klidným. „Já vím, že jo. A o co de? Když vidím, jak se věci vodvíjej, klidně už zejtra můžem bejt tuhý. A krom toho, myslíš, že se tu ten Yankee, ten podělanej Eisenhower, objeví, aby mi stál za zadkem? To bych chtěl fakt sakra vidět! Kdepak, generálové takhle daleko nikdy nelezou. Je to tady pro ně kurva nebezpečný, a voni to ví. Jediný, co dělaj, že posílaj hlupáky jako sme my, aby si tady nechali uštělit ty svý podělaný palice.“

Seržant Meek, který se zrovna vracel z latríny – prasečího chlívku před stodolou – kde si tak jako každé ráno vtíral do řídnoucích vlasů černý krém na boty, aby skryl šediny, vyštěkl: „A jestli ne-sklapneš, Scousi, pocítíš, jaký to je poskakovat s desítkou botou v prdeli tak dlouho, dokud nepřestaneš žvanit. A spakuj si věci! Už to nebude dlouho trvat.“

O pět minut později vykřikl: „Dobře, lidi, zvedat a jde se ven! A snažte se vypadat krapet víc jako vojáci. Vypadáte jak nějaký kýble sraček.“

Savage zachytil seržantova slova, zatímco se jeho muži řadili venku v přítmí, a navzdory tomu, co je čekalo, se usmál. „Zní to dnes nějak komisišně, Meeku,“ řekl.

„Jenom je chci připravit na život běžnýho vojáka, pane,“ řekl Meek. „Zatím si vedli moc dobře, pane.“ Savegeův pobavený úsměv zmizel, jakmile si vybavil, co jeho skromně vyzbrojenou skupinku parašutistů čeká. Současně ale také věděl, že všichni jsou zkušení frontoví vojáci. Dokonce i jeho věžeňští rekruti už přestali vypadat pobledle. Několik dní na čerstvém vzduchu dělalo hotové divy. Vy-

padali zocelení a silní, jejich tváře byly dlouhodobým pobytem venku dobře prokřivené, jedli prostou stravu, spali na zemi nebo ve stodolách, jako tomu bylo uplynulé noci, uléhali jen na karimatkách nebo pláštěnkách přehozených přes narychlo vyhloubené díry v zemi. Pokud se mohl přes Celle a kdovíjaké jeho nástrahy někdo dostat, pak to byli právě veteráni z roty A a ti mizerové ze Skleníku.

„Vojáci,“ začal chraptivě. „Nebudu vám lhát. Co nás čeká, nebude v žádném případě procházka růž...“

„Jako dycky,“ přisadil si svou Scouse. Nikdo ale jeho žvanivosti nevěnoval pozornost.

„Čeká nás průjezd poměrně velkým německým městem, které leží na důležité křižovatce, takže musíme počítat, že se to tam bude hemžit Němci. Pokud to bude jen trochu možné, pokusíme se jim vyhnout. Proto od vás budu vyžadovat přísnou disciplínu při střelbě. Pokud na vás samozřejmě začne někdo střílet a vy nebudete mít kam uhnout, střelbu opěťte. V opačném případě ale čekejte na rozkazy moje nebo tady seržanta Meeka. Jasně?“

Mezi seskupenými parašutisty to zašumělo souhlasem. Vpravo od nich vypukla střelba. Světlice zasvištěly k nebi a zbarvily je do nepřírozeného zeleného odstínu. Slyšeli vysoký hysterický jekot německých kulometů následovaný pomalým štekotem britských samopalů, které zněly jako vzteklí datli. Savage napadlo, že jde pravděpodobně o hrot 6. výsadkové, která měla být podle dostupných informací jen pár mil za nimi. Doufal v to. S hrstkou svých mužů by totiž pro nepřítele nepředstavoval žádnou vážnou překážku. Naštěstí mu slíbili „pomoc z nebe“. Protože 6. výsadková nepoužívala kódy, byli nuceni komunikovat nešifrovaně, tu zprávu pak bylo možné chápat dvěma odlišnými způsoby: buď jim shodí nové zásoby, dost možná i nějaké džípy, nebo dostanou posily. Příliš v to ale nedoufal. 6. výsadkové už docházeli muži a po tom vražedném výsadku, který pro ni znamenal třicetiprocentní ztráty, nechali všechno své parašutistické vybavení na Rýnu.

Pustil válečnou vřavu z hlavy a soustředil se na svůj úkol. „Na mapě se mi podařilo najít hlavní křižovatku. Jakmile tam dojedeme, vydáme se doleva směrem na městečko jménem Luneburg a odtud pak do přístavu v Hamburku. Asi míli za tou odbočkou se pak

octneme uprostřed lesa, který by nám měl poskytnout potřebný úkryt. Určitě si říkáte, jak se přes tu křižovatku dostaneme, když je hlídaná? Řeknu vám to. Budeme předstírat, že jsme malý skopčácký konvoj.“

Dokonce i seržanta Meeka, který byl proslulý svým ledovým klidem, to zaskočilo. „Ale, pane,“ namítl, „nikdo z nás tady neumí německy.“

„Já ano,“ přerušil ho Scouse a snažil se chopit příležitosti. „Umím říct: *„Du schlafen mit mir, Fräulein“*.“

Meeka, který mlčel a jenom si výhrůžně něco mumlal pod vousy, všichni opět ignorovali.

„Nějaké otázky, chlapi?“

Nikdo nic. Otázky by byly zbytečné. Rozhodnutí už padlo: museli je uskutečnit. Tak se běžný voják v boji chová. Zeptají se ho, ale ve skutečnosti má nad svou vlastní budoucností mizivou moc. To dokáže jen bůh války. A tak nyní stáli u svých vozidel a čekali na pokyn k nastoupení. Oblékli si krycí pláště a přilby bez okraje, které běžně nenosili, ale díky nimž teď v přítomnosti vypadali víc jako němečtí vojáci. Někteří z nich se šli z nervozity vymočít. Jiní si olizovali rty, jako by byli celí vyprahlí. Pár se jich modlilo. Ne ale moc.

Celý kraj se ponořil do ticha, kromě téměř neslyšného nočního větru v korunách jarních stromů a slábnoucího ryku přestřelky jižně od nich. V duchu odpočítával Savage sekundy do začátku a očima neustále sledoval zeleně svítící ručičku svých náramkových hodinek. Dělal to takhle už mockrát, ale nikdy si na to nezvykl, blesklo mu hlavou. Stále cítil nervózní záchvěvy ve svalech, ten podivný pocit neskutečna, jako by se to všechno dělo někomu jinému; pocit, že v jednom okamžiku jste mužská bytost na vrcholu sil a hned nato se proměníte v bezmocného mrzáka svíjejícího se v agonii na zemi, zoufale žadonícího o nosítka, jako by část vašeho života najednou skončila, byla neúprosně pryč. Nebo co hůř – jako byste byli mrtví.

„Osm... devět... DESET...“

Dokončil odpočet a v duchu si ulevil. To napětí bylo pryč. Teď už měl všechno v rukou osud. „Chlapi,“ zvolal, „nasedat!“

Ze zadu k nim doléhalo vytrvalé burácení leteckých motorů, v jejichž jekotu zanikala i střelba mezi 6. výsadkovou a německými

obránci. V rachotu motorů konvoje ale parašutisté nic z toho neslyšeli. Už byli na cestě...

Monty se ve svém velitelském karavanu probudil z poklidného spánku. Spěšně popadl ze skleničky vedle kavalce umělé zuby, protože venku slyšel kroky svého pobočníka, který mu právě po štěrkové cestě přinášel ranní čaj. Po čaji a sucharu, který se podařilo čas od času sehnat, si přečetl nejdůležitější zprávy dne. Většinou ho takové věci nechávaly chladným. Dokonce i ty nejdrastičtější záležitosti ztratily po letech svou váhu. V naději očekával příznivé zprávy, které by signalizovaly úspěch. Uspokojily by jeho osobní ješitnost. Ukázaly by Ikeovi, že britská armáda k řešení problémů Yankee nepotřebuje. Přestože Británie brala síly z posledního, dokázala najít muže, kteří vykonali tak veledůležitý úkol.

Jakkoli se Montgomery k minulosti sotva kdy vracel, na pár okamžiků dovolil své mysli zavzpomínat na uplynulých šest let války.

Vybavil se mu poslední den bitvy u Dunkerqu, kde mu jeho budoucí velitel, tehdy polní maršál, brečel na rameni kvůli potupné porážce a skutečnosti, že německá armáda hnala britskou z Evropy, což bylo něco, nač nebyli v předchozích letech vůbec zvyklí. Také si vybavil, jak ho velení armády, všichni ti bodří prokrmení generálové, v roce 1941 nenáviděli pro jeho radikální revoluční metody. Vybavoval si, jak je jednoho po druhém hodil přes palubu kvůli tomu, že se nechovali v souladu s jeho tělesnou a mentální ostražitostí. Generálové a plukovníci, jejichž největší námahou bylo zvedání sklenky whisky se sodou a pokuřování tlustých doutníků, od něj dostávali příkazy vyrážet za úsvitu, jinak...

A pak, ještě než vyrazil do Afriky, pravděpodobně zrovna když si velení armády myslelo, že vyletí stejně rychle jako velitelé 8. armády dříve – zaplať Pánbůh za to – přikázal nebohému koktavému králi Jiřímu VI., aby v jeho přítomnosti nekouřil a Churchillovi doporučil, aby se nevměšoval do vojenských záležitostí. Zato v Africe se po letech, kdy porážka střídala porážku, karta obrátila. Britský národ mohl díky bitvě u El Alameinu oslavovat své první skutečné vítězství. V roce 1943 se stal prvním britským národním hrdinou.

Když se o rok později vrátil zpět do vlasti, lidé se ho dotýkali, jako by se chtěli na vlastní oči přesvědčit, zda je skutečný. Toho léta pak předvedl znovu sílu svého brilantního mozku a navzdory tomu, co říkali Američané, zvítězil v bitvě v Normandii.

Když teď čekal na zprávu, cítil, jak se mu v hlavě začínají splétat zárodky plánu. Byl napnutý jako had připravený k útoku. V jednu chvíli mu význam celého plánu vyrazil dech a přiměl důkladně se nadechnout. Vymyslel už plán, jak obejít Ikea a přimět německá vojska na severu ke kapitulaci, samozřejmě až poté, co zastaví ruskou armádu v jejím tažení k ústí Baltského moře (což mělo zůstat v danou chvíli ze zjevných důvodů tajemstvím). Toto vítězství by mu ale přineslo válečné pocty až v okamžiku, kdy jeho spojenci vypadnou ze hry (s čímž bylo možné počítat), a nacistické Německo nahradí v roli největšího nepřítele západu právě Rusko. Eisenhower působil dojmem, že nemá o budoucím nebezpečí, které pro Evropu představuje Rusko, nejmenší představu. Vždyť on sám říkal krutému ruskému diktátorovi Josefu Stalinovi „Strýček Joe“, jako by ho měl za všemi milovaného dobrotivého představitele národa.

Ale co kdyby Monty posunul budoucí kapitulaci německých vojsk na severu ještě o krok dál? Co kdyby přijal kapitulaci německých velitelů pouze v případě, že půjde zároveň také o kapitulaci celého Německa?

Až k tomuto logickému závěru Montgomery svou vzrušující myšlenku toho dne už nedovedl. Zaslechl totiž venku na šterkové cestě před karavanem výkřik pobočníka, který mu nesl šálek ranního čaje. „Z cesty, rychle! Mám naléhavou zprávu pro Mistra. Kriste, omlouvám se, rozlils jeho čaj...“

„Co se to sakra děje?“ pomyslel si.

KAPITOLA 2

Povědomý zvuk dvou dakot si nebylo možné s ničím splést. Savage a seržant Meek u spouští browningů na korbě čelního džípu konvoje ho poznali okamžitě. Oba se za posledních pár let naskákali z těchto starých amerických výsadkářských dříců až až. Meek si posunul

přilbu na temeno a zahleděl se do sametového nebe, tu a tam stále ještě protkaného stříbrnými hvězdami. Zachytil koutkem oka známou siluetu. Jedna, druhá a pak ještě třetí. Vzrušeně se snažil překřičet řev motorů letadel připravujících se k výsadku. „Je to v pořádku, pane! To jsou naši!“

Savage nemamíl čas. Vytáhl světlici a doufal, že její paprsek dosáhne tak vysoko. Spěšně vyslal k nebi poznávací signál. Se zatajeným dechem čekal, zda si ho navigátor v čelním letadle všimne. Všiml. Letadla už je ale skoro přeletěla, když se tak stalo. Odpověděl mu signálem 6. výsadkové – červená, zelená a opět červená.

Savage nečekal na dokončení sekvence, zatímco Meek počítal letadla na nebi a dodal: „Devět, pane. To je určitě celý batalion, jestli tam mají nějaký muže.“ A přesně to se právě Savage pokoušel zjistit: mají tam muže, nebo zásoby? Vhod by jim přišlo oboje. V daném okamžiku byli však důležitější muži.

Nebylo mu ale dáno získat odpověď na svůj dotaz. Řev nízko létících letadel totiž varoval obranu Celle dobrou míli daleko od pole cukrové řepy, kde byla zakopána. Rázem se na severu i jihu města znenadání objevily pátrací světlomety. Ledově chladné prsty reflektorů šátraly po nebi a hledaly první známky vzdušných narušitelů. Aniž by střelci, z nichž někteří se dobrovolně rekrutovali z Hitlerovy mládeže, čekali na vizuální kontakt s letouny, zahájili palbu. Stříbrná stěna zářivé bílé se rozprostřela po obloze, zatímco na zemi odpálili světlice, které měly za úkol varovat všechny před blížícím se nebezpečím.

„Do prčic!“ zaklel Charlie a odplivl si přes okraj džípu. „Doufám, že to zvládnou.“

„Já taky,“ přikývl Savage. Podobných situací zažil už v minulosti až příliš mnoho. Nezřídka končily hotovými jatkami, jako tomu bylo v případě nedávného výsadku na Rýnu. Někdy ale měli výsadkáři štěstí, to když vyskakovali ze svých letadel tak nízko, že riskovali rychlý dopad, a unikli tak nevyhnutelnému. Modlil se, aby muži, kteří unikali před kužely světél k severu města, měli s výsadky v nízkých výškách dostatek zkušeností a zachránili se. V tento okamžik, napadlo ho, mohl udělat jen jediné – přidat se k nim a poskytnout jim pozemní obranu, kterou budou v okamžiku, kdy budou sebe a svou

výzbroj sbírat se země, potřebovat. „Dobrá, Charlie,“ zavelel, „dejte se do pohybu!“

Charlie se „dal do pohybu“. Krátký konvoj za nimi je následoval za zvuku startování motorů utopeného v třaskání protiletectvých střel a prvních těžkých zbraní, které přistoupily na výzvu v Celle. Přestože se neodvažoval tuto myšlenku blíže formulovat, byl Savage svým způsobem vděčný. Ti chudáci v letadlech klesajících ještě níž, aby provedli výsadek, by mohli odvrátit pozornost nepřítele od jejich skupiny. Ale i kdyby si to Savage pomyslel, mýlil by se. Už když se kodrcali přes oranici a mířili ke štěrkem vysypané cestě vedoucí k předměstí Celle, někdo je pozoroval...

Přestože doktor Kunz nebyl zrovna armádní typ, dokázal zburcovat luftwaffe na letecké základně mezi Celle a Lüneburgem. Celé dny brázdily německý vzdušný prostor spojenecké letouny a snažily se najít základnu obávaných německých tryskových letounů, dvoumotorových Messerschmittů 262. Konečně dostali fanatičtí mladí piloti, kteří nečekali, že by se mohli dožít konce války, příležitost pomstít se za bezcitné britsko-americké bombardování své poničené domoviny. Když nebyl poblíž žádný spojenecký letoun, vyrazili na večerní nebe šířit zkázu mezi roztřesené dakoty letící hlemýžďím tempem, které vezly mladičké parašutisty s ještě nedokončeným výcvikem.

Rychlostí téměř tisíc kilometrů za hodinu, která převyšovala nejrychlejší spojenecké letouny, vyhledávali své oběti. Nemuseli hledat dlouho. Blikající vnitřní osvětlení transportních letadel, které signalizovalo čas pro výsadek, jim okamžitě prozradilo vše potřebné. Se zuby odhalenými v nemilosrdném šklebu, s očima tvrdýma a bezcitnýma, ukrytýma za leteckými brýlemi, se němečtí piloti slétali bez nejmenšího zaváhání na své cíle. Sotva se parašutisté vyrovnali u dveří dakot jeden za druhého a čekali na pokyn k výsadku, kulometry tryskových letadel začaly protínat temnotu bílými záblesky. Dvacetimilimetrové náboje vysílaly vzduchem smrtící morseovku. Trhaly z trupů spojeneckých letadel kusy plechu. Zděšení parašutisté skákali z letadel i bez pokynů. Někteří z nich byli mrtví už v okamžiku, kdy se otevřely dveře. Jiní zemřeli, když jejich padáky roztrhaly střely na

cáry. A dalším se neotevřel padák, načež se za strašlivého křiku roztržili o zem.

O kousek dál si doktor Kunz při sledování těch jatek říkal, že tohle není válka, to byl bezcitný masakr. I přesto si ho ale tito židovští britsko-američtí plutokraté, kteří se odvážili znesvětit svatou německou půdu, zasloužili. Jeho tvář se projasnila zvráceným potěšením při počítání mrtvých parašutistů visících v popruzích ze stromů. Při první dávce nepřátelské střelby toho ale nechal. Rychle se uchýlil zpět do bezpečí krytu před strážním domkem hlavního tábora Bergen-Belsenu. Jen ať se o to postará to tlustý nechutný prase Grube, pomyslel si...

Grube měl ale toho rána na starosti jiné věci. Naplánoval všechno. Vybral pro lovecké komando operace Werwolf ideální pozici, ze které se mohli s přicházejícími tomíky co nejlépe vypořádat. A co se týkalo té nečekané vzdušné invaze, kterou ten blázen Kunz ohlásil, zdálo se, že si s ní luftwaffe dokáže poradit. A navíc byla v Bergen-Belsenu ještě spousta stráží, které dorazí ty, kteří by přežili, přestože neočekával, že by jich mohlo být mnoho. Roli jeho pomocnice plnila Giselle, mladičká šestnáctiletá vůdkyně Hitlerovy mládeže, která však neměla nejmenší ponětí o tom, jaký druh pomoci od ní vlastně očekává.

Nyní byli oba spolu v podzemním bunkru, který Grubemu sloužil jako provizorní velitelství, tady by měli být v bezpečí před čímkoliv, co by na ně mohla spojenecká vojska při svém postupu na Celle případně svrhnout. Musel vši silou ovládat své velké bílé ruce s prsty, které připomínaly chlupaté klobásy, aby se nedotkly vyspělého dívčího těla. Její sexualitu vnímal při každém jejím pohybu, všímal si pohupování drobných prsíček pod košilí z umělého hedvábí a rozkošné pevné prdelky pod černou stejnokrojovou sukýnkou. Kdykoliv se sehnula a odhalila bílé bavlněné kalhotky pevně obepínající její broskvičky, cítil v podbřišku silné vzrušení.

Ji samozřejmě jeho obtloustlé tělo nezajímalo vůbec. Pravděpodobně snila o pohledných mladých pilotech na nebi v elegantních kožených bundách s Rytířským křížem kolem krku a ošuntělou čepicí posazenou švihácky na hlavě. Ale ať už ho chtěla nebo ne, Grube byl odhodlaný ji stůj co stůj ještě dnes dostat. Grube, jakkoli působil

navenek fanaticky, totiž nebyl myšlenke národního socialismu až do hořkého konce vůbec oddaný – zejména díky nenávisti, kterou vůči všem za způsob, jakým se k němu kvůli jeho vzhledu chovali, pociťoval. Už tehdy v počátcích, kdy ho strana potřebovala, si uvědomil, že měl velké štěstí, když se mu podařilo uniknout jejich programu věnovanému eutanazii. Kdyby totiž tehdy to štěstí neměl, pravděpodobně by se ho v prvních letech války zbavili smrtící injekcí ve špiňavých sklepech některého z jejich takzvaných „sanatorií“. Jen o kousek dál v Bergen-Belsenu viděl dost na to, aby si dokázal udělat obrázek o tom, kam až jsou všichni ti šlechtění doktoři ve svých okázaných důstojnických uniformách SS schopní zajít. Nehodlal jít ke dnu spolu s potápějící se nacistickou lodí. Hodlal uspokojit své sexuální choutky a těšit se z moci, kterou nad všemi těmi pomatenými nácky získal, doktorem Kunzem počínaje. Až bude po všem, odejde do ústraní, vezme si některé z místních děvčat a bude žít ze vzpomínek a s vědomím toho, že i navzdory ošklivému obličejí a znetvořenému tělu ojel víc žen než všichni ti měšťáčtí nóbl panáci, kteří budou v té době znovu vládnout Německu.

Bunkr se při dopadu střel v jeho blízkosti otrásl. Rána ho vytrhla z chlípného zasnění. Uvolněné kousky omítky se snášely k zemi jako sněhové vločky. Dívka se vyděsila a instinktivně se ho chytila s očima plnýma strachu. Jeho velké měkké ruce učinily totéž. Jeho chování ale nebylo instinktivní, bylo zcela vypočítavé. Přesunul ruce na její prsa. Radostně si odfrkl, sotva ucítil mezi prsty tenkou látku její košile. Chvilí se zdálo, že si jeho záměrů vůbec nevšimla. Když se ale snažil zasunout ruce pod její blůzku a pohrát si s jejími bradavkami, které už byly vztyčené a (pro něj) velmi vzrušující, pokusila se ho odstrčit. Přerývaně, jako by zpod tukového polštáře, kterým pro ni byl, řekla: „Ne, prosím... Dejte ruce pryč, jsem panna...“

„Ale no tak,“ řekl a zmocnil se rukama opět jejích prsou. Necitlivě je začal mačkat. Vyjekla bolestí. „Copak na tom záleží? Jednoho dne to tak jako tak přijde. Tak proč bych nemohl být tím prvním já?“

„Ale já nechci, Herr Grube,“ řadonila. „Už tak mám str...“

Jeho trpělivost vyprchala. Uvolnil jednu ruku, napřáhl a udeřil ji přes ústa. Z poraněného rtu začala po kapkách stékat krev. „Dělej, co ti říkám! Jsem tvůj nadřízený důstojník, pamatuj si to.“ V příštím

okamžiku z ní strhl stejnokrojovou sukni a najednou před ním stála jen v jednoduchých bílých kalhotkách, pod jejichž tenkou látkou prosvítalo její ochlupení.

Jeho srdce začalo bít jako o závod. Cítil, jak mu penis stoupá. Teď už nebylo cesty zpět. Zatímco ji jednou rukou pevně držel na svém velkém zpoceném těle, druhou si rozepnul poklopec.

„Ne!“ vyjekla, když zahlédla jeho vztyčený penis, zrudný a bohatě prokřivený. „Ne... Prosím...”

„Drž hubu!“ zahuhlal. „Halt die Schnauze, Mensch!“ Na více slov se už ale nezmohl, jeho dech byl zběsile rychlý. Zněl, jako by se dusil. Naslepo jí strhl kalhotky.

Ze všech sil se snažila udržet nohy u sebe, ale když ucítila, jak na ni v oblasti břicha naléhá jeho obrovité náčiní, začala se zoufale snažit mu vyklouznout. Marně. Zapojil všechny svoje síly. Vnikl do ní.

Vykřikla. Připadala si jako lesní zvěř chycená do pasti. Ryla nehty do jeho býčí šije. Vypadalo to však, že si toho vůbec nevšímá. Za uspokojivého chrochtání ji natlačil zády k malému stolku, který v bunkru stál. Snadno vytáhl její roztažené nohy do výšky, aby z jejího dětského těla získal maximální potěšení. Začal do ní za silného funění se spokojeným mručením silně přirážet, až mu po brunátné cihlové tváři stékaly krůpěje potu. A pak v něm konečně všechno explodovalo a on se zhroutil na její drobné zničené tělo, jako by byl v bezvědomí či snad dokonce mrtvý, a nechal ji vzlykat v jejím tichém zoufalství. Když se vymanila zpod váhy jeho netečného těla s krvácející ranou (připadala si jako vepř na otcově farmě při zabíjačce), jasně věděla, že pokud Grubeho nezabijí tomíci, udělá to sama...

Kdesi v oblacích se potáceli mladí parašutisté z poničených, umírajících dakot. Některým hořely padáky, jiní se řítili k zemi jako římské svíce*, jejich uskupení však mělo daleko do soudržné formace schopné vypořádat se se zabíjačkou jako byl Grube nebo kdokoliv jiný, jejich jedinou starostí bylo vůbec přežít.

* Tak se označovali vojáci, jejichž padáky se neotevřely a oni padali vstříc smrti

Výsadkáři, kteří seskok přežili, byli roztroušení na ploše několika čtverečních kilometrů, někdo byl sám, jiní skončili po skupinkách – skupinkách mladých vyděšených mužů, kteří se nedokázali bez pomoci zkušených velících důstojníků zorientovat. Vyskočili sice s nimi, aby je vedli, ale ztratili se v jatkách, která zbyla z umírajících dakot. Někteří z těch, kteří přežili, prokázali navzdory svému nízkému věku nebyvalou iniciativu příslušníků výsadkářského pluku. Řídili se nepsaným heslem regimentu a vydali se za zvukem střelby. „Když se ztratíte, vojáci,“ učili je při výcviku, „jděte tam, kde se bojuje. Když už nic jiného, bude z vás fajnová mrtvola.“ Této poznámce se většinou všichni vesele zasmáli. Ti, kteří se teď touto radou řídili, ovšem jako mrtvolky skutečně skončili – a ne právě „fajnové“.

Na ty, kteří se octli v hustých lesech celé oblasti, na míle daleko od určené zóny seskoku, číhala toho strašlivého rána násilná smrt v každém ohbí cesty či lesní stezky. Měla podobu, s níž při sebevědomém nástupu do dakot v Anglii nepočítali: dlouhovlasí chlapci v krátkých kalhotách na kolech, kteří se zjevili odnikud, a poslali je na věčnost raketometry, které vypadaly jak roury od kamen, staříci vzhledově starší než jejich dědové doma, kteří však dokázali střilet z pušek a do bezmocných parašutistů svíjejících se v agonii bez milosti nořili své bodáky, dokud se nepřestali hýbat. Ze všeho nejhorší byli podivní muži s prázdnými výrazy ve tváři a oholenými hlavami, kteří by stejně tak mohli být náměsíčnými zombiemi, neboť na sobě měli pyžama a drmolili jazyky, které němčinu rozhodně nepřipomínaly.

Byly jich všude celé skupiny, cpali se syrovými bramborami a mrkvemi, které vyrvali při svém pochmurném šouravém pochodu na polích, vyzbrojení klacky, železnými tyčemi a srpy, které sebrali vyděšeným místním farmářům. Na svém útěku z tábora smrti se chtěli mstít. Nevěděli, že tito osamocení britští vojáci jsou ve skutečnosti osvoboditelé. Byli to vojáci, kteří byli oblečení skoro stejně jako příslušníci SS, od nichž museli celé roky snášet všechna ta mučení a vraždy. A tak nově osvobození vězni z koncentračního tábora v Bergen-Belsenu bez milosti masakrovali všechny, mlátili je, řezali a sekali se zběsilostí, jaké byla jejich vyhladovělá těla schopná, aby je nakonec pomočili na důkaz svého pohrdání, zatímco těžko identifikovatelní a celí zkrvavení mladíci už přijali otevřenou náruč smrti. A

když pak v horní kapsičce vojáků, jejichž těla následně prohlíželi, našli nouzovou čokoládovou tyčinku, strhl se mezi nimi rázem boj, než se pak s vrávoravým odhodláním vydali najít další oběť...

„Dobrý Bože!“ zaklel seržant Meek, sotva se začal úsvit pomalu lámat, jako by se Bůh tam někde nahoře zdráhal odhalit šilený, válkou rozdrásaný svět pod sebou. „To je úplnej bláznec!“ Zaval si doušek ukradeného německého ginu a cítil, jak mu pálivá tekutina protéká mezi vyprahlými rty. „Ten zatracenej svět se totálně zbláznil!“ Zavrtěl prošedivělou hlavou, neboť krém na boty se v žáru boje roztekl a teď mu stékal v černých pramíncích do tváře. V tuhle chvíli mu bylo ale jedno, co si o něm budou lidé myslet. Skutečně, v tom okamžiku si přál, aby byl bělovlasý stařec, seděl u krbu, potahoval ze své dýmky, hleděl do řěavých uhlíků v krbu a hlavně byl daleko, daleko pryč od těchto strašlivých jatek.

Savage, zděšený masakrem mladých vojáků, které mu poslali na pomoc, zůstal tvář tvář bitvě odehrávající se v dálce strnule stát a v duchu se dohadoval, jaké hrůzy se odehrávají na druhé straně polí. Nasál ranní vzduch. Ucítil náhle lehký, nasládlý pach benzínu, jako by mezi vozy někdo nechal otevřených pár kanystrů. Hned v příštím okamžiku tu myšlenku pustil z hlavy. Jeho muži až příliš dobře věděli, že jejich přežití do značné míry záleží na jejich schopnosti se rychle přesunovat; to by se bez benzínu neobešlo. Zapomněl na něj i na hrůzy, které se dějí jejich posílám.

„Dobrá, seržante Meeku,“ vyštěkl neosobně. „Vypadneme odsud, dokud je všude kolem takový zmatek.“ Automaticky se sehnul, když jim nad hlavami zaburácel letoun. Byl to tiffie. Letci přišli zvednout rukavici, kterou jim hodily německé tryskáče. To bylo dobré znamení. Chvíli měl nepříjemný pocit, že všichni ti parašutisté okolo budou bojovat každý sám. Typhoony bzučely těsně nad korunami stromů a kropily zemi před sebou střelbou z kulometů. Najednou si připadal dokonale zranitelný. Spěšně zakroužil pravou rukou k ostatním. Byl to signál pro „pohyb – rychle“.

Jeho řidiči nepotřebovali dvakrát pobízet. I oni chtěli vypadnout z tohoto místa plného smrti co nejrychleji. Jakmile nastartovali, pach benzínu ještě zesílil. V tom okamžiku to začalo Meekovi docházet. Sehnul se k zemi hned vedle vedoucího džípu. Půda byla podivně

navlhlá. Jeho noha se do ní snadno otláčila, přestože už dobrý týden nepršelo. Země by měla být tvrdá a pak tu byl ještě ten stále intenzivnější pach benzinu. Meek bleskově srazil Charlieho ruce z volantu. „Hej, seržo,“ bránil se řidič, „co to mělo k čertu bejt?“

Meek neodpověděl. Neměl čas. Otočil se k Savageovi, který hleděl na vrchol kopečku před nimi. Série zlověstných záblesků k nim doléhala jako dělbuchy na Nový rok. „Pane... pane,“ křičel hořečně, „ten benzin – oni nás chtějí podpálit!“

„Co... kdo...“ Ale Savage víc říci nestihl. Nějakých deset yardů pod vrcholem kopečku zažehly jiskry benzinem prosycenou půdu a jako hrozivá obří pochodeň si začaly vysoké plameny razit svou cestu jejich směrem.

KAPITOLA 3

Jakmile si Savage všiml obrovských plamenů mířících k nim a překonal prvotní paniku, vykřikl co nejhlasitěji, aby překřičel okolní rámus: „Rychle z aut... padejte!“ Jeho muži už utíkali. Nevěděli kam. Ale běželi, ruce se jim mihaly jako píсты. Vpravo od nich vyděsil kouř z louky, která se začala utápět v plamenech, stádo jelenů, kteří zoufale pobíhali sem a tam, navzájem se strkali a bojovali o každický centimetr cesty, která je zachránila před žhnoucí rudou stěnou.

Savage se rychle rozhodoval. „Sledujte ty jeleny, chlapi, jestli můžete. Oni ví, kudy ven... Sledujte ty jeleny!“ Už když volal ten rozkaz, věděl, jak absurdní je. Bylo mu jasné, že jeho muži neměli vůbec žádnou šanci držet s jeleny, kteří postupovali rychle vpřed, krok. Ale naštěstí za sebou nechali několik čerstvě narozených kolouchů. Nedokázali držet krok s dospělými a Savage podvědomě doufal, že je jejich matky nenechají na pospas osudu. Meek se otočil a začal stíhat prchající zvířata.

Plameny se prohnały kolem prvního z opuštěných džípů. Jako divoké kočky si tiše razily svou cestu a hledaly mezeru v obraně džípu. Našly ji. Tlumený výbuch. V dalším okamžiku nádrž i s benzinem explodovala. Vozidlo se vzneslo několik stop do vzduchu. O

několik okamžiků později dopadlo zpět na zem s pneumatikami vybuchujícími jako patrony a plameny všude kolem. Stěna vražedného ohně vyrazila spěšně k nejbližšímu dalšímu vozidlu.

Jeleni vepředu se už prakticky ztratili z dohledu kromě několika kolouchů a jejich matek, neboť jak Savage správně odhadoval, jejich mateřské instinkty byly dokonce i v tomto okamžiku smrtelného nebezpečí příliš silné na to, aby opustily své nově narozené potomky. Tehdy si Savage všiml, že směřují jiným směrem než ostatní. Zvířata mířila doprava, kde terén začal prudce klesat.

Ulevilo se mu. „Voda... Meeku... ti jeleni... našli vodu...“ V jasném světle jarního svítání si všiml stříbrné stužky potoka, tak typického pro celou tuto bažinatou oblast, na jehož hladině se zrcadlilo světlo z ohně. „Pojďte... přidejte!“ Chytl Meeka za paži a tvrdě s ním škulbl. Až nyní si všiml, jak je seržant ve skutečnosti starý. Jeho tvář byla zalitá potem a vykulené oči vypadaly šíleně. Byl na pokraji svých fyzických sil. „Nechte mě...“ pokusil se vyslovit, ale jeho plíce zněly jako dvojice popraskaných kožených měchů.

„Sklapni!“ zařval na něj Savage. Trhl paží poddůstojníka ještě ostřeji. „Pohyb, pohyb...“

Kdesi za nimi se za ohromujícího výbuchu vznesl do vzduchu bedford o patnácti metrácích, v němž měli naloženou většinu zásob munice. Záblesky – bílé, zelené, červené – vylétly zběsile k ranní obloze. Kulky svištěly v těch nejnemožnějších úhlech. Vpravo za nimi sténal v naprosté agonii voják. Přestal. Sekl rukou do vzduchu, jako by se snažil vytáhnout na příčku nějakého neviditelného žebříku. Nezvládl to. Plameny ho dohnaly. Zasténal a zkroutil se. Savageovi se naskytl strašlivý pohled na parašutistu v plamenné náruči ohně, která z něj během krátkého okamžiku udělala zuhelnatělého trpaslíka. Vlekl za sebou naříkajícího a ztěžka dýchajícího Meeka a snažil se zachránit si holý život...

Grube vyšplhal po žebříku ze svého podzemního bunkru. Chtěl, aby dívka, kterou právě znásilnil, ležla po žebříku před ním. Viděl by jí tak pod sukni v celé její nahotě, měl pocit, že by ho ten pohled mohl znovu vzrušit. Odmítla a byla hodně nevrlá. Její odpor zlomil snadno a svá slova podpořil fackou do slzami zmáčené tváře: „Neboj, holka! Sama o to ještě budeš prosit.“ Kromě toho ji stejně dříve či

později dostane znovu, o tom nebylo pochyb, ať už se jí to líbí nebo ne.

Šplhal neohrabaně vzhůru pravou šachtou a opatrně vykoul ven. Horko ho zasáhlo do tváře jako rozpálená neviditelná pěst. Úlekem zalapal po dechu. S kopce dolů se stále vinula ohnivá stěna, přestože už trochu zeslábla, když se benzin vypařil. Ale i tak posloužila dobře. On a pár jeho dětí z Hitlerovy mládeže to dokázali. Zamrkal, aby lépe viděl. Všechno bylo rázem jasnější. Tomíci utekli, kromě dvou zuhelnatělých postav, jejichž kosti zářily ve zčernalém masu jako naleštěná slonovina. Nestihli ohni utéct. Nezachránili ani svá vozidla. Všechno to nyní byly vraky, guma z pneumatik stále ještě hořela.

Grube spokojeně přikývl hlavou. Zastavili tomíky v jejich tažení na Celle daleko účinněji a levněji, než by to kdy dokázal wehrmacht, tedy za předpokladu, že by byl wehrmacht připraven bojovat o tohle místo. Jak Grube věděl, na štábu by se do toho nikdo se špetkou rozumu rozhodně nepouštěl. Tou dobou už musely armádní jednotky v celé oblasti vědět, co by se stalo, kdyby je nepřítel dostihl u největšího koncentračního tábora v severním Německu. Jejich šance by pak byly téměř nulové.

Kdykoliv spojenci objevili podobné místo, dělali ze všeho strašný poprask. Proč, to Bůh sud'. Byli to koneckonců právě Angličané, kteří kdysi dávno za dob válčení v Africe zbudovali první koncentrační tábory. Přesto když viděl celou tu scénu smrti a destrukce, věděl, že se Angličané budou chtít pomstít a že by tato pomsta byla daleko citelnější, pokud by objevili tábor. To by pak zabili všechny okolo, ale Grube hodlal tuto válku rozhodně přežít.

Chvilí přemýšlel o tom, co dál. Nejraději by se samozřejmě znovu zmocnil té dívky. Získal by tak další ze vzpomínek, k nimž se bude později v myšlenkách vracet, sotva se ožení s nějakou frigidní bečkou, jejímž smyslem života bude utírání prachu, uklízení a vaření těžkých jídel z masa a brambor, jimiž se bude soustavně cpát, takže pak ještě víc ztloustne. Než Spojenci vstoupili do války, přemýšlel o sbírání trofejí ze svých sexuálních avantýr – kalhotek, obrázků nahotin, chloupků z pohlaví a podobně – věcí, které by mu připomínaly staré dobré časy. Nakonec tu myšlenku ale zavrhl. Kdyby se na něj

nepřítel zaměřil, takové drobnosti by ho mohly snadno prozradit. Ne, rozhodl se zdráhavě, odtěd bude muset projít válkou jako obtloustlý znetvořený farmářský synek, jehož „velká německá armáda“ odvrhla.

Ještě jedna jízda a Otto Grube (což nebylo jeho pravé jméno) včetně jeho stěhovací dodávky zmizí nadobro. Vedení komanda operace Werwolf přejde na toho šílence Kunze a on se postará o to, aby ho tak či onak nepřátelské výzvědné služby vypátraly navzdory nové identitě, kterou mu reichsführer SS Himmler poskytl. Při té myšlence se mu na tváři objevil šílený škleb. Všichni ti údajní důstojníci ve svých nažehlených uniformách si mysleli, kdoví v jakém bezpečí teď s novými jmény a papíry nebudou. Ve skutečnosti ale byli velmi zranitelní.

Jeho úsměv zmizel. Nadešel čas, aby se vypařil. Spojenci nepochybně brzy zaútočí znovu. Určitě nenechají po porážce u Celle Němce prchnout. Slyšel, jak dole zvoní telefon. To mohla být buď Ilse z Kamenu, nebo Ingrid z nedalekého Bielefeldu s informacemi o pohybu spojeneckých jednotek. Kluge Schweinehund, pomyslel si Grube, když se snažil protlačit zpět dolů úzkým průlezem vedoucím do podzemního krytu. Spojencům stále ještě nedošlo, že některé německé telefonní sítě fungují dál i navzdory bombardování a ostřelování dělostřelectvem. Díky tomu mohli odvážlivci, většinou ženy, telefonovat a předávat si podrobnosti o tom, jaké nepřátelské jednotky a transporty v nejbližším okolí fronty zrovna projíždějí. Byl to brilantní výzvědný nástroj, který Grube několikrát použil.

Ted' když se dívka z Hitlerovy mládeže krčila strachy v koutě, naslouchal mdlému hlasu operátorky, která předávala informace získané časně ráno toho dne. „Těžké zbraně,“ opakovala... „Počítala jsem je... Minimálně deset... takové ty tanky, co chrlí plameny...“ Tím měla na mysli nepřátelské plamenomety, kterých se německá vojska obávala. „Raketové baterie...“

Cvak! Telefon náhle oněměl. Několikrát zamáčkl vidlici telefonu. Nic. Tvrdohlavé mlčení. Zkusil to znovu. Stále nic. Vzdal to. Něco podobného se mu už dřív stalo, také uprostřed hovoru. Nepřítel pravděpodobně narazil na operátorku ukrytou někde v ruinách a okamžitě pochopil, co je zač. Její popelavá tvář a chvějící se ruce mluvily za vše. V takových případech neznali slitování. Ječící ženu

vytáhli ven, opřeli ji nebo přivázali k nejbližšímu telegrafnímu sloupu a zastřelili ranou do hlavy. V tomto krutém světě plném války nebyly třeba žádné soudy, spravedlnost byla zcela slepá.

Grube zavrtěl hlavou. Ta žena teď už bude pravděpodobně mrtvá. Mluvil s ní už dřív. Možná je to tak lepší. Co kdyby dokázala rozeznat jeho hlas? Bylo to – alespoň pro něj – takhle bezpečnější. Když pokládal hluché sluchátko zpět do vidlice, blesklo mu hlavou, že to cvaknutí znamenalo také konec jeho krátké kariéry v operaci Werwolf. Otočil se ke skrčené dívce, se šíleným šklebem na tváři otevřel poklopec a řekl: „Ještě jednou, a pak můžeš jít.“ Vytáhl svůj již vztyčený penis z kalhot ven. Úplně se vymrštil a zůstal stát, pouze se trochu chvěl jako policejní obušek.

Dívka se pokusila vmáčknout hlouběji do rohu. „*Nein, bitte nicht, Herr Grube... Habe embarmen mit mir, Herr Grube. Ich bin nur fünfzehn.*“ Její nářky zanikly v náhlém bolestivém zakňučení, když ji popadl za vlasy a přitáhl si její tvář blíž ke svým slabinám.

Vypadal, jako by ji neslyšel. „Jen jednou, naposledy...“ ať na tebe můžu vzpomínat, *Schatz*,“ řekl hlasem rozechvělým vášní a pomýšlením na to, co s ní bude během pár okamžiků dělat. Přitáhl si ji ještě blíž.

„*Bitte, nein...*“ Její hlas pohasl ve stejném okamžiku, kdy těžká artilerie, které Montgomery nařídil palbu na mrtvý bod v Celle, začala pálit...

Většinou se Monty do činnosti svých podřízených důstojníků nižší šarže než brigádní generál nevměšoval. Domníval se, že něco takového by polní maršál jednoduše dělat neměl. Mladí důstojníci navíc potřebovali dělat vlastní rozhodnutí bez vnějšího vlivu. Jak sám s oblibou citoval maršála Focha: „Stát se divizním velitelem znamená přijít o šestnáct tisíc mužů.“ A sám pak cynicky dodával (protože nenáviděl bezdůvodné mrhání životy svých mužů; něco takového už zažil víc než dost v zákopech první světové): „Ale v britské armádě je to o něco levnější.“ Proto byl toho rána brigádní generál Poett velmi překvapen, že je Mistr na cestě na velitelství 5. brigády. Důvodem jeho návštěvy však nebyla přehlídka mužstva, ale naléhavá záležitost, která by mohla mít „dalekosáhlé následky“.

Poett se před ním na rozdíl od jiných brigádních generálů nechvil strachy. Věděl, že dělá svou práci dobře; Monty mu mohl vytknout jedinou věc – pomalý postup ve sprintu k Baltu. Chyba, která byla způsobena nedostatkem mužů a dopravních prostředků.

Monty jako tradičně rozevřel svůj košík se sendviči a čutorou s čajem a tiše je snědl, zatímco ho Poett informoval o vývoji situace, která nebyla právě dobrá. Polní maršál se s ní snadno srovnal a poklidně svým falešným chrupem dojedl sendviče. Bylo poledne, cožpak není lepší doba na jídlo pro normálního člověka? říkával Monty. Poettův štáb i přesto na drobného důstojníka hleděl s údivem. Proč zrovna sendviče, když by si mohl dát v jídelně cokoli normální, dost možná i něco lepšího? Takový byl ale Montgomery; nehodlal se kvůli komukoli měnit.

Nakonec promluvil. „Další překážka, Poette. Ale vás z toho neviním. Je mi jasné, že postupujete na hranici možností, když nám Yankeeové nehodlají ani v nejmenším pomoci. S tím si poradíme.“ Odkáslal si a opatrně se napil svého slabého čaje s mlékem. „Obávám se, že budeme muset. Jak je na tom výzvědný oddíl majora Savage?“

Poett poklepal na velkou mapu znázorňující okolí Celle. „Jeho ztráty byly za daných okolností překvapivě nízké. Ale přišel samozřejmě o veškeré dopravní prostředky.“

Montgomery uvážlivě přikývl. „A díky nedávnému debaklu chlapců z 1. výsadkové už nemáme ani žádné dakoty, abychom jim mohli ze vzduchu shodit nové džípy a zásoby.“

Brigádní generál Poett vypadal zachmuřeně.

Montgomery si toho pohledu všiml. Rychle dodal: „Nezoufejte, starý vlku! Pošleme Němce do kolen i tak. Musíme, ne?“

„Ano, pane. Samozřejmě, pane,“ odpověděl vytáhlý brigádní generál uhlazeně, přestože neměl nejmenší potuchu, co myslí Montgomery tím svým „pošleme Němce do kolen“. Montgomery se často uchyloval k podobnému slovníku, jako by pro něj byla celá válka jen partičkou kriketu nebo dostihem.

Venku přijížděly stále další a další džípy s naříkajícími raněnými, v několika případech dokonce i na nosítkách upevněných na kapotě. Zřízenci a nosiči je rychle přenášeli do stanu, kde je lékařští

důstojníci třídili podle závažnosti zranění do tří skupin: jedni, kteří zemřou, druzí, jejichž uzdravení bude vyžadovat více času, a konečně třetí, ti nejdůležitější – lehce zranění vojáci, které bude možné poslat brzy zpět do boje.

Monty sebou škulbl. Kdysi v první světové válce se stal málem i on sám obětí tohoto krutého, bezcitného systému. Kvůli těžkým zraněním plic, která utrpěl, zůstal ležet několik hodin před třídícím stanem, než si některý z doktorů všiml, že to ten tvrdý, drobný major z předpotopního pěšího pluku „ne a ne zapíchnout“, jak sám poněkud neotesaně konstatoval, a převezl ho dovnitř, ošetřil jeho zranění a zachránil tak budoucího polního maršála před smrtí v tak nízkém věku. V letech, která pak následovala, mnoho vojáků, zejména německých, ale i několik britských, litovalo, že se ten neznámý lékař vůbec obtěžoval.

Monty, jemůž vždy záleželo na životech jeho vojáků, pustil zraněné muže z hlavy. Situace byla příliš vážná. Obrátil se zpátky k Poettovi a jeho štábu. „Dva body,“ vysekl pro něj tak typickým způsobem. „Za prvé.“

„Pane?“

Venku zrovna přinášeli mladého vojáka, jehož tvář halily obvazy a zachvátila ho nejhlubší panika. „Neříkejte mi, že už neuvidím! Pro Kristovy rány, *tohleto* mi neříkejte, pane!“

Poett se v duchu rychle pomodlil, aby už toho chudáka zanesl dovnitř mimo doslech. Věděl, že by se měl umět lépe ovládat a nenechat se vykolejit takovými záležitostmi. Ale tlak, který na něj rozhodující tažení k německému pobřeží s omezenými zdroji vyvolávalo, se začínal projevovat.

Monty zaregistroval pohled brigádního generála a rychle řekl: „Zprávy, které přináším, jsou dobré, Poette. Takže za prvé. Vzdušný průzkum odhalil, že všechny mosty přes Labe v naší části fronty byly strženy – *kromě jednoho*.“ Monty se pokusil o drobný bezstarostný úsměv. „Abych byl úplně přesný, je to most, který spadá do trasy vašeho tažení, Poette.“ Naklonil se dopředu a ukázal do mapy. „Tady na Labi u Boizenbergu na místě zvaném Geetschacht. Předpokládám, že jde o železniční most. Němci ho nevyhodili do vzduchu patrně proto, že přes něj prochází hlavní vlaková trasa z Hamburku do Ber-

lína. Nechají ho stát co možná nejdéle, aby dostali své vojáky a civilisty, kteří půjdou s nimi, pryč z východu.“

„Ale nakonec ho stejně vyhodí do vzduchu, pane,“ namítl Poett.
„Udělají to, sotva nás uvidí se blížit.“

Monty okamžitě zareagoval. „Samozřejmě, o to se určitě pokusí. Ale už jsem zburcoval letectvo. Jakmile se přiblížíte, letadla začnou v oblasti držet hlídky. Kdokoliv se pokusí o zničení mostu, bude se muset postavit plné výzbroji našich tiffie a jiných.“ Usmál se na Poetta jako kouzelník na oslavě dětských narozenin, který právě vytáhl z klobouku králíka a udivil tak své nezletilé publikum.

„A ten druhý bod, pane? Je to konec konců Savage, kdo půjde přes ten most první – a bez dopravních prostředků...“ Poett pokrčil rameny a nechal zbytek věty viset ve vzduchu.

„A to je další dobrá zpráva, Poette! Tedy za druhé. Už jsem domluvil, aby Savageovi poslali co nejdříve zbrusu nové vosy*, pokud se je podaří chlapcům z RASC** získat, a poskytnu mu tak dopravní prostředky a výzbroj, které mu tolik chybí.“

Na Poetta to udělalo dojem. Monty jim zajistil jednu z nejobávanějších zbraní ve výzbroji britské armády. Při pouhém pomyslení na to ďábelské zařízení běhal člověku po zádech mráz. Vždy, když na toto zařízení přišla řeč, vzpomněl si na otcova starého důstojnického sluhu, který je jednou po válce přijel navštívit. V té době byl Poett ještě malý kluk, nechodil ještě ani do školy. S naivní nevinností, tak typickou pro svůj věk, se toho starého vojáka zeptal, proč nosí pod čepicí černý pásek. Stařík se na něj podíval jako nikdo předtím, dokonce ani jeho otec, když měl opravdu strach, a řekl: „A seš si jistý, že to chceš opravdu vědět, mladíku?“

Řekl, že chce. O mnoho let a řadu nočních můr později si Poett vroucně přál, aby ta slova nikdy nevyslovil. Bývalý otcův sluha si totiž začal odmotávat z hlavy černý pásek. Dal si na čas, zatímco se malý chlapec fascinovaně díval a přemýšlel, co mu starý pán ukáže. Když se tak stalo, zalapal šokovaně po dechu a jeho tvář zpopelavěla.

* Pásový plamenomet WASP

** Royal Army Service Corps, v té době přepravní služba.

Nejdříve viděl kousek vrásčitého masa s něčím, co vypadalo jako dva otvory, z nichž vytékal podivný nažloutlý vosk. Později se od svého otce dozvěděl, že šlo o místa, kde měl jeho bývalý sluha kdysi uši. Mezi nimi se prostíralo holé temeno poseté rudými skvrnami, na kterém od války nedorostla ani kůže, ani maso. Poett se tehdy okamžitě pozvracel.

Ted', když Monty ukončil svou krátkou návštěvu a zabalil si pečlivě svůj obědový koš, se Poettovi vybavil sluha jeho otce a ta strašlivá zranění, která mu plamenomet způsobil – několik vteřin vražedného, vše stravujícího plamene a jeho život byl rázem celý naruby. Poett se sebral. „Děkuji vám, pane, za vaši pomoc,“ řekl stále trochu vyvedený z míry pomyšlením na tu děsivou zbraň, kterou jeho divizi, a zejména pak Savageovi, zajistil.

„Jestli nám nepomůžou už ani vosy, Poette,“ řekl polní maršál, zatímco vstával a vytahoval si staré civilní manšestrové kalhoty, které nosil místo klasické khaki uniformy, „pak Bůh s námi. Ale tohle vám říkám. Za sedm dnů chci vidět vaše muže na druhé straně Labe, jak pádí plnou parou k pobřeží Baltu.“ Jeho tvář náhle zkameněla a Poett okamžitě pochopil, o čem polní maršál mluví. Myšlenky na vosy byly ty tam.

„Udělám pro to vše, pane,“ řekl, narovnal se a zasalutoval.

Montgomery mu neodpověděl.

Odešel a nechal zamyšleného Poetta o samotě. Poett věděl, že Montyho poslední poznámka nebyla pouhý příkaz – bylo to varování. Pokud to Poett nedokáže, pak také Monty bude bez práce...

KNIHA ČTVRTÁ

SMRT V PLAMENECH

KAPITOLA 1

Zmatená, naštvaná a zadýchaná dvojice mladých parašutistů 1. výsadkové divize nechala skupinku mužů v pyžamech, kteří vřeštěli jako smečka loveckých psů, snadno za sebou. Věžňové z koncentračních táborů ve svých pruhovaných uniformách byli příliš pohublí a zesláblí na to, aby s nimi dokázali držet déle krok. Jejich ryk: „Vojáci – zabte je!“ zanikl v okamžiku, kdy se otočili vlevo k farmě, kterou podpálili a vyrabovali.

Teď si mohli oba trochu odpočinout. Větší z nich, který mluvil se silným londýnským přízvukem, řekl: „Řas aby to spral, Berte, ztratili jsme se čertví kde, sakra daleko od domova.“ Pokrčil svými mohutnými rameny. „A vostatní chlapi na tom asi budou stejně, chudáci.“

Bert, menší, s drsným vzezřením, si odplivl na dlážděnou cestu. „Neříkej dvakrát, kámo!“ A znovu si odplivl. „Ale co budem dělat my, Harry?“

Zamyšlený Londýňan Harry měl odpověď připravenou. „Musíme jít, kámo. Dokavad' nás tady nenajdou. Zbytek chlapů nemůže bejt vo moc dál.“

„Ale kde jsou, kde?“ zajímalo jeho kamaráda.

Harry se rozhlédl kolem sebe. Problémy na ně číhaly všude kolem. Celle i jeho okolí se utápělo v bojích. Kdyby měl jen o trochu víc představivosti, možná by řekl, že v Celle začal konec světa. Oblaka černého kouře promíchaná s třeshňově rudými plameny se šířila všemi směry. Někde v dáli vybuchl plynem. Prudce vzplanul a co chvíli z něj znovu a znovu vyšlehávaly hrozivé trysky nemilosrdného modrého plamene. Oheň vládl i tam, kde byl kdysi koncentrační tábor – hladově olizoval děsivé kostry oblečené v pruhovaných pyžamech, které naháněly strach. Slyšeli ale také kvičení stáda prasat s proříznutými hrdly, na něž se zoufale hladovějící vězni vrhli.

Harry si domyslel, že nově vysvobození vězňové nezabíjejí pouze prasata, ale také své strážce z řad SS. „Víš co,“ odpověděl po chvíli úvah, „myslím, že nejlepší bude zůstat tady, kde jsme, páč čím víc se tady budem potloukat kolem, tím spíš narazíme na problémy, který bysme těmahle stříkačkama“ – zamával ve vzduchu svým samopalem – „už nemuseli zvládnout.“

A tak se stalo, že došlo i na doktora Kunze, nového velitele odbojové organizace Werwolf. Ve své aroganci a hlouposti si totiž neuvědomoval, že jeho minulost a role, kterou v ní sehrával – roli významného táborového doktora a důstojníka SS, rozhodujícího o životě a smrti vězňů –, byly pryč. Myslel si, že se zničením uniformy dokáže zbavit své minulosti a předchozího života stejně snadno jako špinavého oblečení. Měl před sebou budoucnost zámožného středostavovského lékaře, jehož v nové komunitě čekala důležitá role. Neuvědomoval si, že Německo, kterému tak dobře sloužil jako vzdělaný zločinec, bude trnem v oku celému civilizovanému světu až do konce dvacátého století.

Když pak o něco později Harryho těžká okovaná bota rozrazila dveře úkrytu, který Kunzovi organizace Werwolf poskytla, bývalý důstojník netušil, že už na něm vůbec nezáleží. Ani si neuvědomoval, že před ním stojí dva zoufalí mladí parašutisté odhodlaní zachránit si život za každou cenu. Kunz, který měl na sobě jen civilní kalhoty a vestu – neměl čas si obléct civilní košili –, pohlédl vztekle na rozbité dveře.

„Do háje, co si myslíte, že děláte?“ zaječel naštvaně, když spatřil dva parašutisty. „Co se to tady u čerta rohatýho děje?“ Zmlkl, sotva si uvědomil, že špinaví neoholení vojáci před ním nejsou Němci. Ale ani poté, co si téměř okamžitě všiml, že to jsou Britové, neztratil nic ze své arogance důstojníka SS. Pokusil se dát dohromady, co si pamatoval z angličtiny na škole, a vyštěkl: „Co děláte, tomík? Toto je civilní dům zakázán, vy rozumíte?“ Zopakoval to slovo a pohrozil prstem, aby bylo jasno. „Zakázáno, ZAKÁZÁNO.“

A to byla jeho osudová chyba. V té chvíli totiž doktor Kunz, bývalý velitel koncentračního tábora v Bergen-Belsenu, odhalil vnitřní stranu paže. V bledé pokožce měl vytetovanou řadu čísel, která označovala jeho krevní skupinu. Stejně jako všem členům SS, stur-

manny počínaje a generály konče, mu totiž tato čísla vytetovali již při odvodu. Díky nim měli lékaři SS v případě zranění snadnější práci při jejich ošetřování.

Naneštěstí pro něj oba mladí parašutisté, kteří ještě nikdy předtím v akci nebyli, o vytetovaných krevních skupinách členů SS věděli. Vojáci jejich divize, kteří přežili drtivou porážku v bitvě u Arnhemu, toho řekli mladým rekrutům o SS víc než dost.

Harry zalapal po dechu, jakmile si všiml, že muž proti nim je bývalý esesák navlečený do civilního oblečení. Jeho parťák neváhal ani chvíli. Prakticky okamžitě zmáčkl spoušť svého samopalu. Levná automatická zbraň se zachvěla. Prázdný zásobník dopadl se zařinčením na podlahu. Doktor Kunz vydal zvláštní nelidský skřek, jakmile mu začaly kulky trhat hrudník na cucky. „Vy pomatení...,“ začal. Nikdy tu větu nedokončil. Padl na kolena k zemi. Krev tryskala ve světle červených obloucích z děr rozprostřených napříč jeho hrudníkem. „Mein Gott!“ V dalším okamžiku přepadl tváří napřed. Život z něj vyprchal dříve, než se zhroutil na podlahu.

Hrudník parašutisty pracoval jako po velkém závodě. V nastalém tichu hleděl dolů, zatímco ozvěna jeho smrtící dávky doznívala v dáli. Nikdy se nedozvěděli, jakou roli sehráli v historii nacistického odbojového hnutí za druhé světové války. Ukončili existenci dolnosaské odnože hnutí v oblasti Celle. Svým způsobem byli hrdiny, ale dozví se to někdy někdo?

O dvě míle dál si otřel zásobovací podporučík pot z obočí, vzpomněl si, že nezasalutoval staršímu důstojníkovi, načež to napravil a řekl: „Omlouvám se, pane, ale byla to zpropadeně dlouhá cesta. Chvilími už jsme si říkali, že se k vám ani nedostaneme. Náckové byli všude kolem.“ Ukázal na řadu nákladňáků. Plachty některých z nich byly roztrhané kulkami a dělostřeleckými střepinami.

Savage chápavě přikývl. „Dobře, chlapi, dokázali jste to, a to je hlavní. Pojdte sem za námi, máme tady pro vás něco rumu.“ Savageovi parašutisté hleděli na monstra zpola ukrytá na korbách nákladňáků. Jejich oči se plnily strachem. Savage předstíral, že si ničeho nevšímá. Řekl jen: „Seržante Meeku, dejte důstojníkovi hrnek čaje s rumem. Potřebuje ho. A pak mi sem svolejte celé mužstvo a pomozte mládencům z RASC vyložit ty nákladňáky, rychle!“

Ani seržantu Meekovi, starému mazákovi, se nelíbilo, co viděl, ale jako řádný voják nikdy nezpochybňoval rozkazy, které obdržel. Během pěti minut byly nákladáky vyloženy a řidiči RASC si zrovna připravovali narychlo čaj. Bylo ale jasné, že ani oni si svůj čaj nevychutnají, tolik se chtěli dostat pryč z frontové linie a pryč od těch monster, která přivezli na přímý rozkaz polního maršála Montgomeryho. Zato parašutisté, kteří měli za úkol osedlat tato malá pásová vozidla, si plně uvědomovali, že se z tohoto úkolu nebudou moci, jak sami říkali, „ulejt“. Nechali jim je tady na krku a to pomýšlení se jim ani trochu nelíbilo.

Savage přehlédl výrazy v jejich tvářích. „Myslím, že vosy všichni znáte,“ řekl. „Namísto kulometu má zabudovaný... takový kapesní plamenomet. Nahradí džípy a další vybavení, o které jsme včera přišli.“ Odmlčel se. Jeho tón se trochu zklidnil, výraz v jeho tváři však zůstal stejně nečitelný. Slyšel mumlání, protesty a nadávky ozývající se ze zadní strany skupinky jeho mužů. „Až uvidí tyhle mašinky, jak chrlí plameny do vzdálenosti 30 až 40 yardů, budou se nám němečtí pěšáci ochotně klidit z cesty.“

„A co my, pane?“ To se ozval Scouse. Nebylo překvapením, že se jako první ozývá zrovna on. Savage tušil proč – Scouse měl zase jedno ze svých vzdorovitých období a Savage měl pocit, že tentokrát se v řadách bývalých vězňů z bruselského Skleníku těší větší podpoře.

„No, co by bylo s námi?“ Savage se protentokrát rozhodl podvolit Scousemu. Nepotřeboval právě v tomto kritickém okamžiku žádné problémy, všichni od Montyho níže mu dýchali na krk a čekali postup.

„Myslíte, že ti zatracení skopčáci budou jen tak stát a čekat, dokud se k nim s těma mrchama nedostaneme?“ Scouse se ušklíbl a záměrně tentokrát zapomněl říct „pane“.

„To sotva, vošoupou si zadky, jak na ty káry budou útočit vším, co sakra maj. A až se jim to pak povede, tak z nás ani tady z těch bestií nic nezbude. Nic než hromádka posranýho popela, přesně to z nás zbude.“

Mezi jeho bývalými spoluvězni to souhlasně zašumělo. Savage rudý vztekem si uvědomil, že má problém, a ne jen tak ledajaký. Ješ-

tě než se mu povedlo dostat k Labi, objevil se problém na jeho vlastním dvorečku. Ruka mu automaticky sjela k pouzdru s pistolí a seržant Meek stojící vedle něj kousek ustoupil, aby měl při střelbě lepší přehled – jen tak pro případ. Pomalu pozvedl svůj automat a odjistil ho.

„Tak jsme si vyslechli tvý stížnosti, Scousi,“ řekl seržant Meek, „a teď se s tím laskavě srovnej, stejně jako vy ostatní. Musíme vodsat co nejdřív vypadnout.“ Zpola se otočil, jako by šel směrem k nákladákům, ale Scouseho posměšný hlas jeho kroky zastavil.

Kasárenský právník řekl našťavaně: „Kdo si kurva myslíte že ste, votvíráte si tady na nás hubu jen kvůli pár blbejm frčkám na rameni navíc. To platí i pro vás, pane, vy tam s těma vašima hvězdičkama.“

Savage se prudce otočil a jeho neholená tvář zrudla ještě víc. „Co jste to říkal?“ zahřměl. Meek pozvedl svůj samopal. Budou pořádné problémy, a on to věděl. Ten užvaněný budižkničema Scouse čekal přesně na takovou příležitost, aby si mezi muži získal zpět svou pověst. Zdálo se, jako by se k němu začala vracet stará banda.

Scouse zůstal stát na místě. Věděl, jakou hrůzu mají z plamenometů běžní vojáci. Věděl také, že když to vosa koupí, nikdo z její posádky nemá v následném žaru nejmenší šanci. Směs, kterou ze sebe plamenomet chrlí, se okamžitě vznítí – dost možná také exploduje – a je po všem. „Nehodlám se nechat usmažit jen kvůli nějakýmu vašemu novému металлу do sbírky.“ Obrátil se k ostatním. „To asi nikdo z nás, chlapi, nemám recht?“ Nevzhlednou hrdkovitou tváří proběhl samolibý úsměv. Věděl, že se mu daří získávat ostatní na svou stranu.

Savage se už s podobnými situacemi dříve setkal. Když sloužil na poušti kdesi v severní Africe, znal chlapy, kteří sloužili už dva nebo tři roky, aniž by se podívali domů. Nebylo divu, že si začali stavět hlavu, zvláště když je Němci bombardovali pornografickými letáky, které popisovaly, jak se mají jejich ženy a přítelkyně s bohatými Amíky v Blightly dobře. Jasně, zažil už i vzpoury ve větším rozsahu, které se nakonec podařilo zamáznout penězi. Neexistoval ale jediný důvod, proč povolovat vojákům odmítat plnit rozkazy, zvláště když tito vojáci byli na frontě. Jak sám věděl, Monty nikdy nevěřil v popravy vykonané v zákopech první světové války; stejně

tak by ale Mistr nikdy nic podobného netoleroval, pokud bylo v sázce tolik. Ani by nemohl.

Savage ovládl svůj temperament. To, co hodlá během pár vteřin udělat, bude velmi důležité. Nechtěl se k ničemu takovému uchýlovat, ale když věci začaly jít od desíti k pěti, bude muset. Podíval se zpřímá na Scouseho. „Nežádám vás, abyste to udělal, já vám to prikazuji. A pokud neuposlechnete, Scousi, ponesete následky.“

Scouse se zašklebil: „To bych fakt chtěl vidět!“ I navzdory nízkému věku se už Savage setkal s mnoha hrozbami, brutalitou číhající v zapadlých uličkách Liverpoolu i svým vlastním přemrštěným sebevědomím, a vždy v podobných těžkých situacích přistál nohama zpět na pevnou zemi.

Ne tentokrát. Savage vytáhl svůj revolver, okatě zbraň odjistil a namířil ji přímo na Scouseho. Z parašutistů, kteří se postavili na Scouseho stranu, vyprchalo odhodlání a rychle se rozptýlili. Z pohledu v Savageově tváři vyčetli, že to myslí vážně. Scouse může být také během minuty mrtvý. Ten byl v té chvíli natolik zabraný sám sebou, že si nevšiml, co se bude dít. Savage pozvedl svou pistoli výš a řekl: „Ted' budu počítat do tří a pak tě zabiju... jedna, dva...“ Scouse si všiml hrozícího nebezpečí příliš pozdě. Vymrštil ruce vzhůru, jako by snad jeho měkké maso dokázalo odvrátit kovovou střelu. Stále nebyl s to se podvolit. A pak už bylo příliš pozdě. S rukou pevnou jako skála Savage vystřelil. Scouse zavrával a jeho tvář zaplavila bolest a výraz naprostého nepochopení, co se vlastně stalo. Hned v příštím okamžiku dopadl mrtvý na zem.

O půl hodiny později už krátký konvoj vos směřoval znovu na sever. Muži z RASC už odjeli a plnou rychlostí uháněli zpátky do bezpečí v týlu. Odvedli svou práci. Jen ať si parašutisté vydělají o dvě libry denně víc za boj! Nechali za sebou osamocený hrob. Byl narychlo a ledabyly vyhloubený, hromádka kypré hnědé zeminy označená hrubým křížem vyrobeným ze dvou borových větví, na jehož vrchol zavěsili otlučenou výsadkářskou přilbu. Meek popadl bodák, nahlál jeho hrot a vypálil do kříže písmena, která znamenala

věčnost – KIA*. Řekl jenom jediné: „Zatracenej parchant, taky jsem tam mohl napsat ,kasárenskej právník‘ a ,podělanej dezertér...‘ “

* Killed In Action – zabítý v boji

KAPITOLA 2

Chlapec v krátkých kalhotách a černé čepici s kšilem se ohlédl za zvukem blížícího se konvoje. Odhodil svazek klacků, které podél dlážděné cesty vedoucí na sever k Labi sbíral. Napřímil se do pozorů a vytrčil pravou ruku do nacistického pozdravu. Tradiční zvolání „Heil Hitler“ mu však zmizelo ze rtů v okamžiku, kdy si uvědomil, že se spletl. To nebyli němečtí vojáci, tohle byli cizí žoldáci židovských kapitalistů, jak ho ve škole učil říkat Herr Lehrer Kühlhans. Hned v příštím okamžiku nechal dřevo dřevem a uháněl se schovat do lesa.

Meek se cynicky zachechtal. „To je ale malej parchant!“ vysvětloval Savageovi, když se zastavili, aby zkontrolovali cestu před sebou a borovicové lesy, které ji po obou stranách lemovaly. Ideální místo pro přepadení. „Myslel si, že jsme Němci,“ řekl. Savageova tvář zůstala zachmuřená. „Učí je to celý život, úplně odmalička,“ dodal. „Je to součást jejich životů.“ Otřel si svým ušmudlaným khaki kapesníkem prach z tváře. Projížděli luneburgským lesem už celý den a postupovali dál na sever. Všechno šlo hladce. Nepřátelé jako by se vypařili. Za sebou nechali jen vraky poražené armády, tanky bez paliva v příkopech a zničená děla s roztrženými hlavními, které se rozevíraly jako ocelové banánové slupky, když do nich jejich svědomitá posádka vhodila granát a znemožnila tak, aby se jich zmocnil nepřítel. A také tři skupiny hrubých dřevěných křížů, na kterých visely německé přilby – pravděpodobně šlo o práci spojeneckých bombardérů.

Ale ani přesto si Savage nedovolil polevit pozornost, nervy měl napjaté k prasknutí, tělo neklidné a připravené na první nečekané útoky na papírově tenké pancíře pojízdných plamenometů. Kolem se určitě pohybovala řada nejružnějších fanatiků, členové SS a ctižádostiví důstojníci kadeti připravení zemřít pro „Národ, vlast a Vůdce“. V tuto chvíli nehodlal ani v nejmenším riskovat. Měl před sebou úkol a měl muže, dobré a tvrdě bojující muže, které chtěl po poslední bitvě téměř nekonečné války dovést v pořádku domů. Řekl Meekovi: „Mějte oči dokořán!“ Věrný poddůstojník s vlasy obarvenými kré-

mem na boty zvesela odvětil: „Jako to pověstný rajče v konzervě, pane.“

Díky větším mezerám mezi jednotlivými vozy působil jejich obrněný konvoj jako novodobá stezka vedoucí do nitra neprobádaného kontinentu. Muži byli uvolnění a spokojení. Pomocí vysílaček ve vozech naladili vysílání rádia BBC Londýn a Forces, za jejichž doprovodu dali k dobru svou vlastní košilatou verzi „Plukovníka Bogeyho“, jehož hrála kapela složená z příslušníků gard. „Koule, a tobě to samý... A kam se poděl mašinfíra, když mu kotel bouch... Našli jeho koule...“ Válka byla na chvíli mimo ně a oni si užívali prosté potěšení z propěvování, které jim připomnělo, že někde jinde existuje jiný, mírumilovný svět, kde neznají válečné hrůzy ani náhlá násilná úmrtí, jež byly jejich denním chlebem dvacet čtyři hodiny denně, den za dnem, týden za týdnem, dokud to „nekoupí“, jak říkali bez obalu smrti. Té smrti, z níž, jak všichni vojáci věděli, vede pro pěšáky jediná cesta – nohama napřed.

Projeli po dlážděné lesní cestě mírnou zatačkou, stromy je skrápely lehkým mrazivým deštěm, který se právě začal snášet. Ti, kteří mohli, se zavrtali hlouběji do svých pláštěnek a jen kapky deště jim kanuly z přileb a stékaly po tvářích v neprůhledných křupějích. Savage sám takovou ochranou opovrhoval, potřeboval volnost pohybu. Přímo před sebou totiž za záclonou deště zahlédl koutkem oka několik cihlových, zpola dřevěných domů obklopených gotickými kostely s četnými věžičkami, které byly pro celou oblast charakteristické.

Savage popadl dalekohled. Zaměřil ho rychle. Čočky se téměř okamžitě rozmazaly. Ještě však stačil letmo zachytit chlapce, který předtím sbíral dřevo, jak hovoří k vytáhlému mladíkovi, který měl na hlavě také posazenou černou čepici se štítkem, jen o málo staršímu než chlapec s dřívím. „Krucinál!“ zaklel a sklonil dalekohled.

„Co se děje?“ zeptal se Meek.

„Ten kluk,“ řekl Savage. „Vsadím svůj poslední dolar, že nás právě práskl.“

„S tím si nedělejte starosti, pane,“ odvětil Meek bezstarostně, „možná si při pohledu na nás jen nadělali do kalhot. Sám uvidíte, pane, jak v cukru letu pošupajdí za svejma zatracenejma mámama.“

Starouš se ale tentokrát mylil. O chvíli později vyšlehlo vedle kostela fialové světlo. Třeskl výbuch. Zářivě jasná protitanková střela se řítila na konvoj jako netopýr z pekel.

„Pozor!“ vykřikl Savage ze všech sil. „Útočníci před námi.“

Jeho muži nepotřebovali žádné varování. Veteráni jejich kalibru reagovali zcela instinktivně. Charlie, Savageův řidič, strhl volant prudce doprava, totéž udělali i ostatní. Právě včas. Sotva Charliemu zhasl ve spěchu motor a vůz se se zachvěním zastavil vedle příkopu vpravo, průbojná střela udeřila do dlažby o yard vedle. Muži ve vedoucím stroji, s nozdrami plnými příšerného pachu střely, přišli dočasně o sluch. V tom okamžiku začal Meek i Savage udělovat rozkazy, zatímco se pětasedmdesátimilimetrové protitankové dělo s dlouhou hlavní prudce otočilo k další ráně. Meek zareagoval první, dříve než Savage začal koordinovat útok. Vytáhl kouřový granát a vši silou ho odhodil. Dopadl na ulici na půli cesty mezi vedoucí vosou a protitankovým dělem. Ostré třesknutí. V příštím okamžiku vybuchl. Z malého kovového vajíčka začal téměř okamžitě stoupat hustý hnědý kouř. Během okamžiku vytvořil účinnou kouřovou clonu mezi konvojem a oddanými obránci německé vísky. Savage věděl, že se clona neudrží dlouho. Rychlost byla rozhodující. Sotva z polodřevěných domů na okraji vesničky zazněla první střelba z ručních zbraní, sevřel dlaně k sobě a nad třeskem palby zvolal: „Číslo dva – zažehněte plameny, proboha, okamžitě!“

Posádka druhého plamenometu v konvoji zareagovala s nebyvalou rychlostí. I oni věděli, že kouřová clona nevydrží příliš dlouho. Silueta protitankového děla se začínala pomalu objevovat. Během několika sekund bude jeho obsluha moci znovu vypálit. Se zhasnutým motorem seděli uprostřed cesty vedoucí přímo do vesnice jako kachny na ráně.

„Jsme připravení, pane!“ vykřikl rychle střelec druhého plamenometu, aniž by bral nějak zvlášť v potaz bubnování kulek do tenkého pancéřování vozidla, které znělo jako silný tropický liják na plechové střeše.

„Usmažte je!“ zařval Savage naléhavě. Střelec vypálil. Ozvalo se mohutné zasyčení. Znělo jako nějaké prastaré monstrum, které před útokem nasává vzduch, byl to zvuk intenzivního sání. Během

chvilky byl dubnový vzduch všude kolem horký jako výheň. Hrozivý proud modrého plamene s růžovými flíčky vytryskl nějakých padesát yardů. Savage ve vedoucím vozidle cítil, jak mu nezměrný žár vysává z plic všecken vzduch. Dusil se a lapal po dechu jak člověk, kterého někdo škrtí.

Vedle prvního domu přeměnil plamen veškerý porost a stromy na zuhelnatělé pahýly. Tráva zčernala. O sekundu později zvadla. Savage v tu chvíli přemýšlel, co by takový plamen udělal jakékoliv lidské bytosti. Nyní vypálilo číslo tři. Jeho plamen se vlnil a klikatil okolo obchodu vedle místa, kde se nacházelo německé protitankové dělo. Jako divoká kočka se plamen natahoval, omotával a kroutil okolo obchůdku. Skleněná výloha praskla a roztržila se. O sekundu později začala barva na zdech bublat a prskat. Přední strana obchodu během okamžiku zmizela. Vstříc šedivému rannímu nebi stoupaly mraky černých hřibů. Zuhelnatělé pytle kostí, které byly kdysi lidskými bytostmi, vypadly ze dveří obchodu a na dlažbě se pak v intenzivním horku nelítostného plamene začaly viditelně smršťovat.

Savage si otřel z brunátného obličeje pot. „Vynikající!“ vykřikl, jako by gratuloval posádce děla někde na cvičišti. Chybělo v tom ale srdce. Věděl, že právě zmasakroval tím nejhroznějším a nejkrutějším způsobem jiné lidské bytosti. Nikdo, dokonce ani německý nepřítel, si nezaslouží takovou smrt. Věděl však také, že teď nebyl čas na úvahy. Posádka protitankového děla se nevzdala a neutekla, jak očekával. Byli připraveni bojovat do hořkého konce. „Vojáci kupředu!“ vykřikl na pozadí praskání plamenů olizujících obchod. „Seržante Meeku, dostaňte to zatracený dělo.“ Střelec třetího plamenometu projel kolem prvních dvou vozidel, neustále připravený rozeznít svou strašlivou zbraň. Věděl, že pokud řidiči zhasne motor, což by se při jejich zuřivém kličkování ze strany na stranu mohlo klidně stát, bude po nich. Na takovou vzdálenost je německé protitankové dělo nemůže minout. Přesto pokračovali směle vpřed, navzdory bubnování kul ek do postranních pancířů.

Muži ve třetím voze zahlédli posádku německého děla v okamžiku, kdy se dostali na jeho úroveň. Mohli kdykoliv vypálit. Vedle ochranného pancíře zrovna poklekal střelcův pomocník s velkou pětasedmdesátimilimetrovou střelou v náručí, připraven zasunout ji do

komory. Tu příležitost už ale nedostal. Střelec v čísle tři zmáčkl spoušť. Na takovou vzdálenost nemohl minout. Vypálil znovu. Vyšlehl další hrozivý plamen. Zachvátil dělo i s jeho posádkou. Jejich křik se postupně vytratil. Dokonce i z takové vzdálenosti cítil Savage v nozdrách ten děsivý, všechno stravující žár, doprovázený nasládlým pachem spáleného masa. Když viděl, co právě udělali, sevřel rukou pevně okraj vozu. Jak mohli lidé působit jiným lidem něco tak hrozného? Kde byl jejich Bůh a jeho údajné smilování za tohoto šedého, syčravého dne?

A pak bylo po všem. Projeli vesničkou. Domy za nimi ostře plály. Několik lidských pochodní se za nimi slepě vypotácelo. Křičeli a ječeli, zatímco strašlivý plamen stravoval jejich měkké zranitelné tkáně. Savage chtěl odvrátit pohled. Nemohl. Musel vidět své dílo. Jak by mohl jednoho dne – možná už dnes – čelit Bohu, kdyby se nedíval? Zachytil pohledem německé perlově bílé kosti, zářící uprostřed zčernalé nachové hmoty, kolem níž projížděli, jako naleštěná slonovina. Montyho „dáreček“ se osvědčil, ale za jakou cenu...

„Krasnoj armiji slava... Davaj,“ burácel ze všech stran kozácký válečný pokřik, zatímco muži nutili své neklidné koně do mělčin. Bitva začala...

„Urá,“ řičeli kozáci v sedlech, když se s cákáním vynořili z Labě po obou křídlech. Husy před nimi za vyděšeného kejhání uhýbaly do stran. Psi vztekle štěkali. Sametovou temnotu prořaly záblesky šarlatového plamene. Rázem se vše kolem změnilo v chaos.

Hejtmanův kůň zastavil skluzem na dlažbě. Jasně červená krev tryskala z velké rány v boku. Hejtman zaklel, když to nebohé stvoření začalo klesat na kolena. „Bože moj!“ Bez nejmenší námahy se vyšvihl ze sedla. Popadl samopal mrtvého kozáka. Uháněl kupředu a vysílal krátké dávky střídavě napravo a nalevo.

„Davaj, vy krysy z gulagu!“ povzbuzoval kozáky. „Davaj... davaj!“ Jakmile se z přítmí vynořil obtloustlý Němec oblečený ve spodním prádle a vojenských botách, povzbudil své muže ještě víc. Instinktivně stiskl spoušť svého samopalů. Němec vykřikl a zoufale začal rukama svírat roztrhaný žaludek. „Na tvý problémy se zažívá-

ním teď nemáme čas, Frici!“ křičel na něj hejtman, když ho nemilosrdně zasypával střelami.

Němec se vyklonil z okna v patře a v mohutných rukou svíral pušku. Krysa z gulagu vypálila. Němec vyjel a vypadl z okna. Dopadl na zem jako pytel mokrého cementu. Zvuk kulometu se rozštěkal svými vysoko posazenými tóny. Noční oblohu protkaly rudé a bílé světlice jako roj rozzuřených sršňů. Za hejtmanem zastavilo skluzem okolo půltuctu kozáků, pustili zbraně a vrhli se na dlažbu do změti míhajících se končetin.

Hejtman neváhal. Popadl granát schovaný v holínce a poslal ho vstříc jámě. Granát explodoval v záblesku bílého oslepujícího světla. Hejtman se přikrčil a slyšel, jak střepina zazvonila o něčí zbraň jako těžký letní déšť na plechovou střechu. K jeho nohám se skutálela hlava jako fotbalový míč, který nechalo nějaké nedbalé dítě venku. Zdobil ji hitlerovský knírek. „Heil Hitler!“ vykřikl a dal se do běhu. Nůž zasvištěl vzduchem. Jeden z mužů za hejtmanem vyjel a klesl k zemi, svíral rameno a mezi prsty mu tryskala v purpurových proudcích krev. Pak se dostali do chalup a masakrovali Němce. Jeden z důstojníků, oblečený pouze ve spodním prádle, se se zaťatými zuby vrhl na hejtmana a začal mu svírat hrdlo. Hejtman se napřáhl ke kopu do slabin – ale minul. Klobásovitě Němcovy prsty svíraly jeho krk velmi pevně. Hejtman se marně snažil vymanit z jeho sevření. Před očima se mu začaly objevovat červené a bílé hvězdičky. Důstojníkův dech páchnoucí po česneku pronikl hejtmanovi, který se zoufale zmítal, lapal po dechu a zběsile se snažil osvobodit, do chřípí. Zasekl ruce do Němcových ramen a rval z nich v zoufalství kůži a chlupy.

V uších mu začalo praskat. Temnota protkaná světlým šarlatem ho už téměř zmohla. Instinktivně sjel rukama k rozkroku svého protivníka a našel jeho genitálie, měkké, těžké a poddajné. Neváhal. Během okamžiku bude po všem. Z posledních sil zakroutil. Němec pronikavě zaječel. Sevření hejtmanova hrdla polevilo. Nečekal ani chvíli na druhé kolo. Pravým ramenem udeřil Němce do zadýchavých úst. Důstojníkovi vypadl z úst falešný chrup a v tom samém okamžiku mu zajel mezi lopatky hejtmanův nůž. Německý důstojník klesl k zemi.

Hejtman ležel na zemi vedle něj, zatímco jeho muži uháněli k nejbližším stavením a střelbou za jízdy od boku pálili po těch, kteří se chtěli vzdát. Rabování začalo. Bylo jedinou odměnou, které se krysám z gulagu za dennodenní nasazování vlastního života ve jménu Ruska, jež je kdysi odsoudilo k robotě v pracovních táborech a k pomalé smrti, dostalo. Pannenburg byl jejich.

KNIHA PÁTÁ

ZBÝVÁ JEN JEDNA ŘEKA

KAPITOLA 1

Generál von Rammsau přejel spěšně prsty po Rytířském kříži Železného kříže, který mu visel na hubeném krku, jako by se chtěl ujistit, že toto vyznamenání, které mu *Führer* osobně udělil, je stále na svém místě. Sotva však jeho sluha Heinz ukázal na telefon a naznačil ústy slova „polní maršál Keitel“, nechal vyznamenání vyznamenáním. Popadl paruku a položil si ji na holé vrásčité temeno, ve spěchu si ji nasadil naopak. Věděl, že nejvyšší důstojník německé armády, kterému naslouchal sám *Führer*, je arogantní parchant. Když pak zvedl telefon, pokusil se zklidnit, načež se do něj nejkldněji, jak jen dokázal, představil: „Von Rammsau...“

Keitel v Berlíně neztrácel ani minutu. „*Hier Keitel*“ vyštěkl. „*Rammsaue, Führer* vás hodlá vyškrtnout ze seznamu generálů v záloze.“ Keitel si nemohl odpustit jedovatou jízlivou poznámku. „Však bylo na čase, tam nahoře v Hamburku jste toho asi z války moc neviděl.“

„Děkuji, pane maršále,“ slyšel stárnoucí generál sám sebe říkat automaticky, přestože se mu hlavou honily myšlenky na to překvapivé oznámení. „Jaké jsou rozkazy?“

„Tyto,“ odpověděl Keitel. „Během následujících dvanácti hodin převezmete velení hamburské fronty v oblasti kolem Labe.“

Von Rammsau měl nutkání se zeptat, o jaké hamburské frontě to Keitel mluví, neboť navzdory tomu, že měl být přímo uprostřed velkého přístavního města, nikdy o žádné takové bojové frontě neslyšel. Zarazil se ale právě včas. Místo toho se pokusil předstírat nadšení, jako by šlo o nejlepší zprávu, jakou za dlouhou dobu slyšel. „Děkuji mnohokrát, pane polní maršále. O jakou oblast jde?“

„O oblast mezi Lauenburgem a Hamburkem. Vede přes ni silnice z Berlína do Bergedorfu a Hamburku.“

Von Rammsau opět zaslechl sám sebe, jak mumlá své „Děkuji“, jako by byl vděčný za tu čest, kterou mu Keitel projevil. „A moje jednotky?“

Slyšel, jak si na druhém konci telefonu Keitel odfrkl, jako by taková hloupost byla pod jeho úroveň. Konec konců byl nejstarším německým vojákem. Přesto byl připraven dát tuto příležitost letitému generálovi, který nebyl v akci téměř pět let.

„Budete mít k ruce hamburskou policii, bojovou skupinu důstojnických kadetů ze Schwerinu a všechny ty, které se podaří při útěku z druhého břehu Labe chytit, zbabělce jedny. Klidně jich pár demonstrativně postřílejte, budou-li se zdráhat plnit své povinnosti vůči vlasti.“

„Samozřejmě, pane maršále,“ řekl okamžitě, jako by snad byl zvyklý den co den za úsvitu střílet a všet samé takové neochotné hrdiny.

„Dobře, Rammsau. Toto jsou vaše rozkazy, udělil mi je osobně sám Führer.“

Postarší generál přemýšlel, nemá-li jako tečku za tímto momentálním výlevem vlasteneckého zápalu zvolat: „Heil Hitler!“, ale pak si to rozmyslel. Namísto toho se komisně zeptal: „Moje rozkazy, pane maršále?“

„Ano, tady. Budete bránit břeh Labe. Vaším primárním úkolem bude zastavit tomíky u železničního mostu u Lauenburgu do doby, než se nám celou konstrukci podaří strhnout. Pokud se nepřítel zmocní nepoškozeného mostu a začne po něm překračovat Labe se svými vojsky, budeme mít jen velice málo možností, jak je zastavit dřív, než dorazí k pobřeží Baltu.“

„Rozumím, pane maršále.“

Keitel se významně odmlčel a netrpělivý Rammsau s nervy napjatými přemýšlel, co přijde dál. Když to pak přišlo, byl natolik překvapen, že skoro upustil sluchátko. „A dovolte mi říci jedno, generále,“ řekl Keitel a jeho hlas byl rázem plný strašlivé hrozby. „Pokud padne most do britských rukou neporušený, musíte si být vědom následků, které se snesou na vaši hlavu. Generál nebo prostý voják, *Führer* ve své nekonečné moudrosti jasně stanovil, že každý musí zaplatit za své selhání, a tou cenou je smrt, rozumíte mi?“

„Rozumím, pane maršále,“ odpověděl Rammsau, tentokrát se však veškeré předstírané nadšení z jeho starého slabého hlasu vytrátilo.

„*Ende*,“ zakončil Keitel.

Hned poté telefon v rukou starého generála oněměl. Rammsau ho ale nepoložil. Místo toho na něj ohromeně zíral. *Okamžitý rozkaz... žádná selhání... hlava v sázce...* Tato slova zněla v jeho mozku jako údery kovadlin.

Zatracená práce! zaklel v duchu. Copak se Keitel zbláznil? Válka byla prohraná. To věděl naprosto každý. Přejde okamžik, kdy se to změní přes takzvanou „linii Labe“ bráněnou hrstkou slabě vyzbrojených hamburských policistů ve středním věku skutečně dostanou, a pokud bude mít smůlu, mohl by také skončit na nejbližším kandelábru s drátem, který v případě takových barbarských poprav používali, zaříznutým do krku.

Těžce polkl a vrátil telefon zpět čekajícímu sluhovi. „Špatné zprávy, pane generále?“ otázal se ho Heinz.

Donutil se ze všech sil skrýt hroživou předtuchu blížící se zkázy. Řekl jen: „Ne, v pořádku, Heinz! Můžete mi ale připravit polní uniformu? Najdete ji někde v té velké skříni s kuličkami proti molům.“

„Polní uniformu, pane generále?“

Von Rammsau byl příliš šokovaný na to, aby si všiml náhlé ostražitosti v očích svého sluhy. „*Jawohl*, právě jsem obdržel naléhavé rozkazy. Vracíme se zpět do války.“

„Gratuluji, pane generále,“ řekl Heinz. A tiše v duchu dodal: Bez mé maličkosti, starý příteli – s váma já nikam nepůjdu.

„Můj věrný Heinz,“ řekl generál, jak byl zvyklý říkat svému sluhovi, který ho posledních několik let nespočetněkrát přiváděl na-

mol opilého z různých hamburských společenských podniků. A tenhle „věrný Heinz“ se nyní rozhodl „vzít roha“ ještě téhož dne.

Generál Kuno von Rammsau si válku vcelku užíval, přestože si v jejích počátcích říkal, jakou nemá smůlu. Zranění, která utrpěl v roce 1940, byla zpropadeně bolestivá, proto byl degradován z generálmajora na předválečnou hodnost plukovníka. Tehdy si myslel, že je po jeho kariéře v armádě, povýšení bylo pryč. To ale věděl konec konců každý důstojník, že rychlá povýšení přináší jediné válka.

Mýlil se však. Když dříve pomáhal tehdy ještě neznámému Rommelovi překročit ve Francii řeku Meusu, kde byl v průběhu akce zraněn, stal se z něj na krátkou dobu hrdina, který se vezl na pozdějších Rommelových válečných úspěších ve Francii – to když dorazil na francouzské pobřeží v polovičním čase a přiměl celou jednu britskou divizi ke kapitulaci.

Führer ho tehdy osobně navštívil v berlínské nemocnici La Charité, kde se léčil ze svých zranění. Když kolem něj vířily kamery a třaskaly výbojky blesků v rukou reportérů, Vůdce mu kolem krku připnul Rytířský kříž. Protože se jeho zranění nacházela na pravé hýždě, museli doktoři narychlo najít pásku pro pravou ruku, aby celý ceremoniál vypadal ve sloupcích novin o něco dramatičtější.

A tak dostal nově jmenovaný generálmajor a válečný hrdina nejvyšší německé vyznamenání za statečnost a pěkné kancelářské místo v Hamburku. Tím získal pozvánku do světa bohatých a významných. Držitel Rytířského kříže s nimi pravidelně večerel jakožto vítané zpestření v hotelu Atlantik, či ještě více nóbl hotelu Vier Jahreszeiten. Jeho jediným problémem, s nímž si jako prostý voják, kterým až do roku 1940 byl, nedokázal poradit, byla konzumace kaviáru (kterým se Hamburk rád nechával hýčkat), a způsob, jak správně políbit dámě ruku: „Lehce ji ohněte, ale nedotýkejte se kůže, to není *knigge*, Herr General.“

Byl to dobrý život, vlastně velmi dobrý. Stát i hamburská vláda mu poskytly vše, co potřeboval. Platily mu bydlení, dokonce i uniformy šité na míru – přístavní krejčí si mohli ruce utrhat, aby mu vypomohli výměnou za obrázek jeho hrdinského já ve svých výlohách. Jediné, za co Kuno von Rammsau platil sám, byly neobvyklé služby rošťácky rozpustilé Jutty von Hansen, která byla o polovinu

let mladší než on a poskytovala mu sex, jaký nikdy předtím v žádném armádním nevěstinci nezažil, natožpak ve své vlastní manželské posteli.

Blondýna s pletí bledou jako porcelánová panenka si ho získala zcela náhodou, když mu věnovala modrý pohled svých očí a vyřkla své první kruté příkazy po jedné divoké pitce, kde trochu přebíral francouzského šampaňského v sídle senátora Larsena na pobřeží.

Naprosto ho dostaly její netradiční boty, které sahaly až k těsným hedvábným šatům, jež měla na sobě. Ale nebyly to jen její kozačky, čím ho uchvátila. Jeho zájem začal být mnohem hlubší, když přehodila nohu přes nohu a odhalila tak, že na sobě nemá kalhotky. Zachytila jeho pohled a okamžitě na něj hrubým panovačným hlasem, který zněl ještě před chvílí úplně jinak, spustila: „Ty podělaná svině! Přestaň mi koukat pod sukni, protože Bůh při mně stůj, bude to pro tebe ještě horší, to přísahám. Za tohle zaplatíš, jako že je Bůh nade mnou.“ Současně mu uštědřila tvrdý pohled plný hrozby, který ho vyděsil mnohem víc než Francouzi v Meuse.

Navzdory skutečnosti, že sám sebe dlouhou dobu považoval za impotentního, pocítil k té mladé ženě silný sexuální chtíč, zvláště když ho začala „šikanovat“ a „usazovat“ (jako tomu sama říkala). Tato přitažlivost vzrostla několikanásobně v okamžiku, když v opilosti vytrhla kartáč na boty z rukou překvapeného Heinze, který zrovna leštil generálovi v kuchyni boty, dala ho von Rammsauovi a začala na něj štěkat a mávat bičíkem, který sebrala kdoví kde: „Začni čistit, ty svině, a jestli na nich najdu jediný smítko, nepřej si mě! Zmaluju každý palec tvýho svinskýho zadku, že si minimálně týden znovu nesedneš.“ Práskla bičem a pak ho rafinovaně snesla na generálův kostnatý zadek. Pocítil bolest – ale také jakési sexuální potěšení. Ihned začal ze všech sil leštit své staré boty a současně pociťoval mezi nohama rostoucí vzrušení. Nato se stali milenci – pokud se to tak dá nazvat. Přirozeně požadovala odměnu – a ne malou – za to, že poskytovala tomu „starému chlívákovi“, jak o generálovi za jeho zády mluvila s jinými, mnohem mladšími milenci, své služby. „Vzrušit ho je jako vylovit Titanic, kolikrát chytnu úplnou křeč, když ho švihám po tý jeho starý kostnatý prdeli.“ Jednou to bylo drahé francouzské krajkové prádlo, jindy stovky cigaret pro její milence,

kteří kouřili, a jindy zase drahocenný benzin z černého trhu pro své projížďky malým nelegálním Opelem Wanderer.

Generál ale vždy zaplatil, vlastně se nikdy nemohl dočkat. Nikdy ve svém životě totiž nebyl šťastnější. Nyní čekal Kuno von Rammsau na Heinze, dokud nepřinese jeho polní uniformu, hleděl nešťastně na hamburské jezero Alster a naříkal si, jako se mu celý život rozpadá. Už nikdy ho nebude Jutta svádět a trápit, než se uráčí mu zbičovat pozadí za nějaký vymyšlený prohřešek. To všechno bylo nyní pryč, spolu s opulentními večeřemi na hamburské radnici – francouzské šampaňské a kaviár, líná odpoledne na venkovských sídlech bohatých hamburských obchodníků v Reinbeku a Aumühle a konečně také štědré úplatky, které mu nabízeli za armádní kontrakty, kterým nepatrně pomohl. V hlubinách svého zoufalství si von Rammsau uvědomoval, že jiné východisko než smrt není, oprátka čekala.

Sebral se. Musí jí to říct, než bude příliš pozdě a on se vydá za svými povinnostmi – a smrtí. Když zvedal sluchátko, cítil, jako se mu po vrásčitých tvářích kutálejí hořké slzy sebelítosti. Chudák Jutta, co si bez něj počne? Bože, doufal v duchu, snad bez jeho pomoci nebude hladovět.

Ve skutečnosti by se Jutta von Hansen vrátila nohama zpátky na zem, či přesněji řečeno na záda, do polohy, ve které se nacházela v okamžiku, kdy telefon začal zrovna zvonit. Ležela nahá na kožešinovém koberci, který přehodila přes hedvábné povlečení na posteli, prohlížela si sama sebe v zrcadle na stropě, jemně se laskala mezi roztaženými nohama a vychutnávala si chuť milence, který právě odešel. Bylo skvělé, když nemusela k probuzení sexuální touhy mladého výsadkáře, který ji dokázal během několika minut dvakrát uspokojit, používat bičík – nebo to tak alespoň vypadalo.

Zvonení telefonu ji vrátilo zpět do reality. Přestala si přejíždět prstem mezi nohama a zvedla sluchátko. Ztrápený Kuno von Rammsau jí řekl o Keitelově rozkazu a šokující zprávě, která tak nečekaně explodovala, a jak poznamenal zlomeným hlasem: „zničila náš společný život, můj malý andílku.“

„Troubo jeden starej,“ zněla její kousavá odpověď. „Za takový řeči bys zasloužil pořádně na zadek.“ Juttina bystrá mysl tou dobou

už pracovala plnou rychlostí. Potřebovala Kuna von Rammsau, přestože patřil spíše do železa. Domyslela si, jaká budoucnost poražené Německo v nadcházejících letech čeká a neměla nejmenší chuť kurvit se s britskými vojáky, jakmile k této nevyhnutelné porážce dojde. Slyšela o tomích, že neustále pijí čaj, mají mizerné zuby a prázdné kapsy. Nic pro ni. Potřebovala vypadnout z Německa dřív, než bude muset začít poskytovat své služby podobnému typu lidí. K tomu ale potrebovala peníze, hodně peněz, a tak zatímco Rammsau dál naříkal nad svým osudem, došla k závěru, že její postarší milenec je právě tou osobou, která jí tyto peníze poskytne. Měl totiž za úkol bránit tu část fronty, která zahrnovala nejbohatší z hamburských předměstí, s mocí rozhodovat o životě a smrti všech těch vyžraných obchodníků (a jejich majetku), kteří v této oblasti bydleli.

„Kuno,“ nařídila mu, „ty neumřeš, dokud ti to sama nepřikážu!“

Starý generál zalapal po dechu. Věděl, jak je Jutta chytrá. Mohla by mu opravdu pomoci? Mohla by, a pomůže. Kuno von Rammsau na frontě nezemře. Raději umře stářím v nějakém vybraném španělském sanatoriu někde v Andalusii. Tou dobou už s ním sice asi nic nebude, ale to nevadilo. A tak zatímco Jutta bude koketovat s mladými španělskými gitanos – všichni s perlově bílými zuby a zářivými tmavými očima –, kteří ji přitahovali, on bude celý den až do noci ve své posteli vleže popíjet sangrii a skotskou (ale tu pravou, ne nějakou španělskou samohonku). Nové rozkazy, které onoho dubnového dne roku 1945 obdržel, byly nakonec tím nejlepším, co se mu kdy v životě stalo. Fronta na Labi možná vydrží ještě pár dní, než se přes ni tomi dostanou, ale tou dobou už budou s Juttou na cestě za novým životem...

KAPITOLA 2

Než dorazili k Labi, minuli poslední větší německé město, Lauenburg. Pro jistotu se brodili bahnitými poli, aby se vyhnuli prozrazení. Na své cestě promáčenou půdou si Savage ve vedoucím voze konvoje vzpomněl na školní učebnici dějepisu popisující dějiny královské rodiny, která měla své kořeny v podobném malém provinčním měs-

tečku, než jí titul vévody z Hannoveru uvolnil za první světové války cestu na britský trůn, na něž však již tato rodina nastoupila jakožto rod z Windsoru. Legrační, když si uvědomil, že proti jejich potomkům složil přísahu. Všechno mu to připadalo jako fraška. Nepočetná skupinka parašutistů se utábořila v hustém lesíku, o němž Savage doufal, že dokáže ukrýt je i jejich vražedná monstra před pohledy z cesty vedoucí k Labi a mostu u Lauenburgu. Britská příslušnost a hrozná britská žízeň na čaj, není-li po ruce nic silnějšího, čeho by se napili (směs čaje, cukru a mléka smíchaných dohromady), přiměla muže pustit se okamžitě do vaření čaje. Naplnili zpola staré plechovky půdou, prosytili hlínu benzinem a vyrobili tak provizorní hořák. Čaj spokojeně bublal nad plamenem a největší kulinářská lahůdka, spam, vesele prskal a čekal, až ho někdo nenasytně zhltně. I přesto, že k americkému vepřovému přikusovali armádní suchary tvrdé jako brok z továren na psí žrádlo Spillers, byl takový sendvič považován za velkou pochoutku.

Savage se seržantem Meekem líně spořádali svůj spam se suchary a chvíli poslouchali, o čem se muži baví. Běžné věci, o kterých se frontoví vojáci většinou baví: ženy, jídlo a válka (v tomto pořadí). Ale ani jeden z nich nedokázal ignorovat hřmění zbraní vpravo od nich. Byla to souvislá palba, o kterou se postaral oddíl generála Horrockse. Zbraně směřovaly svou palbu nepřetržitě na přístav v Brémách, který se vojáci pod velením tohoto vytáhlého generála stále snažili dobýt. Horrocks chtěl obsadit Brémy bez boje – válka už zašla příliš daleko na to, aby si mohl dovolit větší ztráty. Přístav ale nutně potřeboval, neboť v něm kotvila velká skupina nejnovějších německých ponorek, které dokážou obeplout půl světa bez vymoření. Nikdo samozřejmě nevěděl, co fanatičtí velitelé ponorek udělají poté, co se zbytek Třetí říše vzdá.

Vpravo od obou mužů zněla palba silněji. Byla ale jiná. Savage si ji nedokázal s ničím spojit. Střelba byla blíž a lehčí.

„Vědět tak, co se vám teď honí hlavou, pane,“ vytrhl se Meek ze svého tichého zasnění.

„To bude palba u Labe, Meeku.“

Meek přikývl. „Je to zvláštní, pane. Nedokážu rozeznat, o jaké zbraně se jedná. Slyším německé kulomety, ale ty další...“ Pokrčil rameny a nechal zbytek věty viset ve vzduchu.

„Možná Rusové.“

„Možná ano, ale co probůh dělají rudoši na Labi, pane? A navíc na téhle straně řeky? Budou z toho mít polízanici i přesto, že jsou naši spojenci.“

Savage s námahou polkl zbytek sucharu tvrdého jako kámen a slíbil si, že už nikdy nebude nutit svého nebohého psa žrát něco takového. „Máte pravdu, Meeku. Jestli náckové kvůli ruskému útoku zpanikaří, dost možná vyhodí most v Lauenburgu do vzduchu a my budeme nahrání, sakra nahrání. Jak se pak dostaneme se vši tou výzbrojí na druhou stranu bez mostu? Postavit Baileyho most přes takhle velkou řeku nám zabere minimálně den.“

„Ženisti to zvládnou, pane,“ odpověděl Meek přesvědčeně. „Vždycky to zvládnou.“

V temnotě pod sametovým nebem protkaným hvězdami se Savage v duchu pousmál. Nemohl mít proti starým mazákům, jako byl seržant Meek, jediné křivé slovo. Občas fňukají anebo nadávají, ale vždy, když začalo jít do tuhého, se na ně mohl spolehnout. Pustil Rusy z hlavy, tedy za předpokladu, že tu střelbu napravo od nich měli na svědomí oni, a řekl: „Naříd'te mužům na noc spánek, Meeku, a utvořte hlídky. Střídání každou hodinu. Budíček za úsvitu.“

Charlie, který stál opodál, začal tiše zpívat: „Polib mě na dobrou noc, seržante majore, ulož mě do mý malý dřevěný postýlky... My všichni tě máme rádi, seržante majore.“

Starý hit skončil v okamžiku, kdy Meek vyšťekl: „Vojíne Tusker, jestli hned nepřestanete s tím vytím, přísahám Bohu, že půjдете do chládku!“

„Ano, seržante Meeku, pane,“ odvětil řidič zdvořile, bez jakýchkoliv obav z hrozby. „Ale nezapomeňte mi přibalit deku.“

Savage se zasmál. Muži byli dobrosrdeční, přestože si byli vědomi, že jim zítřek může přinést náhlou smrt. Zítra je totiž čekal boj o Labe proti skrytému nepříteli a dlouhé řadě nejružnějších nebezpečí. Meek, který sám věděl, že muži by se nejraději zavrtali do dek a vyspali se, se obrátil na Savage. „Co bude ráno, pane?“

„Hrnek čaje a psí suchary. Chvilka na sraní a kontrolu výzbroje a za úsvitu dáme konvoj do pohybu. My pojedeme v první vose, zhruba půl míle před ostatními – pro jistotu.“

Meek uvážlivě přikývl. Věděl, co tím myslí. Jestli spadne opona dřív a Němci je zmerčí, dostanou co proto, ale muži vzadu budou mít alespoň při troše štěstí šanci na útěk.

Savage si zívł a uvědomil si, jak příšerně je vlastně unavený. Rozloučil se líně slovy: „Držte nám palce, Meeku, za úsvitu míříme do neznámých vod a můžeme jen doufat, že tam nepotkáme Rusy. Nemyslím si, že by Montyho nějak zvlášť těšilo, kdybychom rozpoutali třetí světovou.“ Znovu zívł a protáhl si ruce nad hlavou. „Padám na slamník, seržo.“ S těmito slovy zmizel ve tmě hledat svou deku.

Meek se za ním chvilku ohlížel a pak si pomyslel, jaký je Savage dobrý důstojník. Doufal, že se mu podaří celou tu parádu přestát. Zasloužil by si to. Jenže ten starý voják v něm měl jisté pochyby. Důstojníci jako Savage, kteří válčili na frontě, takové štěstí moc často nemívali, zejména pokud šlo o pěchotu. Pak ale na důstojníka zapomněl a jako starý dobrý poddůstojník vyrazil na poslední obchůzku po táboře, schovaném mezi jedlemi...

O nějaké dvě tři míle dál u řeky měl kozácký hejtman docela jiné starosti. Jako správný kozák zjizvený jezdec věřil, že co se má stát, to se stane, a člověk s tím nic nenadělá. Od kozáků se čekalo, že zemřou mladí v boji. Proč si dělat vrásky s prkotinami armádního života? Kozáci žili pro ten jediný den, dost možná pro tu jedinou hodinu, kdy bojují. V jednom okamžiku jste naživu, v dalším jste mrtví. Pokud to tak má být – a on pevně věřil, že přesně to je podstatou války – měli byste si každý den užít tak, jako by byl vaším posledním. Vodka a ženy, boubelky s nadry jako melouny a břišky jako hedvábné polštáře, do kterých zaboříte hlavu. Co víc by mohl bojující kozák vůbec chtít?

Ted, když se jeho družina blížila k předměstí Dannenburgu, které leželo na Labi hned pod mostem u Lauenburgu, zanedbával trochu průzkum terénu, který by jiný řádný velitel určitě provedl. Němečtí obránci již namířili pátrací reflektory na rychle tekoucí hladinu řeky

a pálili všude tam, kde na mělčině zahlédli kozáka na koni. Věděli, že Rusové tam jsou jako doma.

Přes to všechno ale hejtman nechtěl dovolit, aby byla jeho družina zničena a poražena. Měl v hrubých rysech připravený plán, který sice bude znamenat oběti některých jeho mužů, ale současně by tak mohl zmást Němce a zvítězit. Znal řeku. Stejně jako Volha v zimě mělo i Labe svá „mrtvá území“, na která německá palba nedosáhla. Dokonce tu byly i písečné břehy pro ty, které v zájmu svého plánu odsoudil k smrti. Většina jezdců jeho oddílu se k nim snad dostane dřív, než je fricové zmasakrují. A jakmile se nepřítel začne plně věnovat těmto jednoduchým cílům, jezdcí ukrytí v proudu překročí řeku a – dá-li Bůh – obrátí nepřátelské křídlo naruby – na to znal frice moc dobře. Jakmile zmerčí kozáky, o nichž se říká, že neberou zajatce, jak se na ně plnou rychlostí řítí a mávají přitom nad hlavami hrozivě šavlemi, nadělají si do kalhot a vezmou nohy na ramena.

Nehodlal ztrácet už ani minutu. Strčil prsty do úst a pronikavě zapískal na čekající jezdce. Postavil se v třmenech a zamával ve vzduchu šavlí: „*Krasnaja armija. Davaj!*“

KAPITOLA 3

Posledního dubnového úterý roku 1945 se celý západní svět neodvolatelně změnil. Paradoxně si toho tehdy prakticky nikdo nevšiml. V obklíčeném Führerově bunkru v Berlíně se přísluhovači SS chystali spálit Vůdcovo tělo a tělo jeho ženy Evy Braunové. Zbytek jeho doprovodu chycený v zasmrádajících podzemních komnatách nevěnoval této události žádnou pozornost. Opíjeli se a v zubařském křesle mrtvého Vůdce hledali s děvkami způsob, jak zlepšit svůj sexuální prožitek. V opilosti vymýšleli plány útěku, nikdy ale neutekli.

Takzvaná „tisíciletá říše“, o které Hitler tak často a s hrdostí hovořil, trvala přesně dvanáct let a čtyři měsíce. Třetí říše byla v troskách. Zavládl chaos.

Snad možná *Starej koženej ksicht*, jak přezdívali sovětskému diktátorovi Stalinovi za jeho zády, měl alespoň mlhavé tušení toho, že se svět mění. Toho dne hovořil v Kremlu ke Stavce, svému gene-

rálnímu štábu. Řekl: „S frickem jsme zatočili. Berlín a další středoevropská hlavní města, Varšava, Vídeň a další, ta všechna jsou naše. To se Churchillovi nemusí líbit. Yankeeové jsou tak naivní, že zcela přehlíží moc, kterou třímáme v rukou. To *my* vládneme střední Evropě.“

Dobrotivý vzhled, díky němuž si od Američanů vysloužil předzdivku „Strýček Joe“, se z jeho snědé gruzínské tváře rázem vytratil. „Jakmile odjedou Američané pryč z Evropy, nic nás nezastaví před ovládnutím celého kontinentu.“ Mířil přitom téměř hrozivě na generály svou zahnutou dýmkou. „My, Rusové, si zasloužíme plody vítězství. Zajistěte, že se tak stane, i kdyby to mělo znamenat konfrontaci s Angličany. Soudruzi generálové, toto století bude stoletím Sovětů.“

Němečtí prominenti, kteří přežili, neměli ani to nejmenší tušení o kozáckém hejtmanovi, který se právě chystal rozpoutat incident, který by mohl znamenat dramatický zlom ve vztahu s jejich někdejší americkým spojencem. Pokud může Rusy někdo zastavit, pak je to major Savage a jeho výsadkáři. Sebemocnější muži jako byli Stalin, Eisenhower a jim podobní, nevěděli o prostých lidech, kteří dokáží narušit jakékoliv dlouhodobější cíle, které si vytyčili.

Nějakou dobu, možná i několik dní, bude osud Německa plně v rukou prapodivné sestavy: perverzního vysloužilého německého generála, nekontrolovatelného kozáckého vůdce, který vypadal jako posedlý touhou zemřít a flegmatického britského majora odhodlaného vykonat svou službu britskému impériu a současně zachránit životy svých mladých vojáků.

Měsíc byl ledově chladný. Visel nakřivo z černého sametu zimní oblohy. Mráz stříbrně rozzářil větve stromů, které se v ledovém větru lehce chvěly. Ze všech koutů bylo cítit tísnivé čekání. Ticho narušovalo jen rachocení krycí palby na jiné frontě.

Útočné jednotky čekaly ve svých norách na signál. Asi před dvěma hodinami dostal každý kozák přiděl sto gramů vodky. Ale to už bylo dávno. Teď byli střízliví, byla jim zima – a měli strach. Němci na ně určitě čekají na druhé straně řeky. Bude to jako na porážce. Jiná možnost ale nebyla. Za nimi leželi v okopech pod zelenými pláštěnkami hajzlové z NKVD, kteří neváhali začít střílet po

komukoliv, kdo se pokusí z fronty dezertovat. Jako vždy byli mezi dvěma mlýnskými kameny.

Náhlá rána! Vyskočili. Ticho. Vpravo od nich rozčísila temnotu noci první světlice. Rozprskla se ve spršce červených jisker. Jejich tváře obrácené k obloze se zbarvily do děsivého odstínu rudé. K nebi zasvištěla další světlice – a další. Byl to signál.

Plukovník hejtman Dmitrov, velitel 9. kozáckého pluku, vyskočil na nohy a v ruce už svíral tasenou šavli, která v nepřírozeném rudém světle zářila jako uhlík v kamnech. „Pohyb, vy krysy, chcete snad žít věčně? *Davaj!*“

„*Davaj! Davaj!*“ Jeho důstojníci a poddůstojníci se ujali svých mužů podél celé linie a vysílali je po skupinkách kupředu. Ty, kteří se zdráhali jít na zteč, kopali a bili, v případě nutnosti tasili pistoli, aby dali jasně najevo, co je jejich cílem.

Muži postupující v nepravidelných řadách k řece následovali obrovitého plukovníka, který měl na oholené lebce posazenou našikmo svou kožesinovou čepici, nad kterou mával šavlí a za hurónského smíchu vypadal jako hotový šílenec.

Němečtí kulometníci zahájili palbu okamžitě. Stopy po střelách, bílé, zářící a vražedné, začaly létat nad hladinou řeky. S obrovským řevem se zapojilo do bojů i ruské dělostřelectvo. Střely začaly dopadat na protější břeh, ty méně přesné dopadaly do vody, ze které vytrhávaly ohromné gejzíry rozbouřené zpěněné vody. Během chvilky se všude ozýval ohlušující řev a zmatek, když vojáci černého kozáckého pluku padali do kluzkého bláta, kde je pak boty řícících soudruhů zatlačily ještě hlouběji.

Hejtman pokračoval do vody, stále mával nad hlavou šavlí a smál se. Kulky dopadaly všude kolem něj. Přestože Němci zesílili palbu, hejtman působil dojmem, že si ničeho nevšímá. Plynule se přebrodivil na druhou stranu a nepřestal přitom točit šavlí, která se v plamenech palby, jež na břehu vypukla, jen blýskala.

Vedení krvavou horečkou se stále další a další muži brodili za obrovitým plukovníkem, klouzali a škrábali se bahnem a rosolovitou krvavou kaší svých padlých či umírajících soudruhů. Za nelidského řevu cenili jako vlci zuby, vyděšené oči měli doširoka rozevřené a jeden po druhém se vrhali do vody vstříc jatcům na protějším břehu.

Hejtman, který se stále ďábelsky smál, zamával šavlí. Ostří přeťalo Němcovu paži. Ta padla do bláta k jeho nohám. Hleděl na ni jako ve snách. Ale jen chvíli. Kozák švihl svou hrozivou, rudě zabarvenou zbraní znovu. Fric padl k zemi za hrozivého křiku s tváří rozťatou téměř ve dvě.

„*Davaj! Davaj!*“ povzbuzoval hejtman své muže lopotící se v karmínově rudé vodě, na jejíž hladině plula těla mrtvých.

„Plukovník má v prdeli díru! Za plukovníkem! Plukovník má v prdeli díru!“ pokřikovali. „*Za plukovníkem!*“

Vyděšení Němci se začali vzdávat. Pouštěli zbraně z rukou a s očima plnými strachu zvedali ruce nad hlavy a žádouli o milost. „*Kamerad... Kamerad... Nicht schießen, bitte. NICHT SCHIESSEN!*“

Hejtmanovi bývalí trestanci ale neznali slitování. Hnání zoufalou touhou po krvi bodali, řezali a sekali do překvapených Němců. Se zuby zářícími v potměných tvářích a s nepřítomným pohledem se vrhali na nenáviděné nepřátele a masakrovali je.

Muže plukovníka Dmitrova nebylo možné zastavit. Mířili přímo ke zbývajícím nepřátelským kulometům. Kozáci padali, křičeli, naříkali ve svém osamělém trápení, svíjeli se a zatínali nehty do země. Zbýající muži ale pokračovali dál, vrhali se do nepřátelských kulometných hnízd, bili do zvrácených německých tváří mosaznými pažbami svých pušek, jejich nabroušené lopatky procházely lebkami obránců jako máslem. A po celou tu dobu se plukovník Dmitrov jen smál a smál jako posedlý.

Savage věděl, že hodně riskuje, nebyl to ale jen tak obyčejný risk. Bylo to něco většího. Pokud jeho muže zajmou, seřadí je k nejbližší zdi a zastřelí jako špiony. Vydal totiž příkazy, nad nimiž by ženevská konvence pozemního válčení okolo nepřímhouřila. Prikázal svým mužům nosit části německých uniforem, které cestou k Labi našli. Dokonce se naučil i několik německých frází: „*Allesklar... Weitermachen,*“ a další.

Chtěl přejít přes případné německé překážky, na něž by mohli cestou k vodě narazit, pokud možno bez bojů. Seržant Meek při vyslovení tohoto rozkazu jen protáhl obličej, ale Savage ihned dodal:

„Je to nutné, seržo, nemůžeme bojovat kvůli každému zátarasu. Když budeme mít štěstí, mohli bychom za tmy projít.“

Ukázalo se, že měl pravdu. Cestou k Labi narazili na několik zátarasů, ale přes všechny se dostali bezpečně. Posádku většiny hlídek u zátarasů tvořili starší členové německé domobrany. Savage na nich viděl, že kdyby na to přišlo, zahodili by pušky a prchali pryč. Teď, kdy se stále víc blížili k řece, doléhaly k němu závěrečné výstřely přestřelky. Savage předpokládal, že to budou pravděpodobně Rusové a že se jim právě podařilo probít se na druhou stranu mostu u Lauenburgu.

To ho ještě více popohnalo. Zrovna když začalo vycházet slunce a líně se vyhouplo přes obzor, skoro jako by je Bůh ani nechtěl nechat svítit na svět ztrápený válkou tam dole, zahlédli poprvé řeku, kvůli níž toho tolik vytrpěli.

V těchto místech bylo Labe nejširší. Vpravo od nich se stále ještě klenul most. Přímo vepředu viděli srázovitý břeh, za kterým se rozlévalo předměstí Lauenburgu. Břeh pak plynule přecházel do hustého lesního porostu táhnoucího se až k další vesnici vlevo.

Ale kromě pár dávek z kulometu namířených k řece se zdálo, že tak vynikající obranné pozice nikdo ani pořádně nebrání.

To Savage mátl. Proč Němci nebrání svou poslední významnější přírodní překážku na cestě k pobřeží pečlivěji? Jakmile se Britové dostanou k pobřeží, odstřihnou dobrého půl milionu vojáků umístěných v Dánsku a Norsku. On i Němci už stejně věděli, že se Rusové u Labe chystají na útok. Co se to v německém táboře vlastně dělo?

Stejná otázka se honila hlavou jednookému plukovníkovi z von Rammsauovy takzvané „střelecké brigády“. Právě se v generálově velitelství u města Bergedorfu dozvídal plány starého proutníka.

„Ve vši úctě, pane generále,“ namítal, „k čemu jsou nám vojákům banky a peníze, když nám nepřítel už klepe na dveře?“

Von Rammsau vyrostl podle pruských tradic *Kadavergehor-samkeitu* – slepé poslušnosti. „Zpochybňujete snad mé rozkazy, plukovníku?“

Jednooký plukovník zčervenal. „Samozřejmě že ne, pane generále. Zdá se mi ale nerozumné, pokud to tak mohu říct, odvelet vojska pryč, když jsou na frontě tolik potřeba – myslím.“

„Chcete odpověď – tady je.“ přerušil ho generál hrubě. „Vy i já oba víme, že na poli jsme už prakticky poražení. To ale neznamená, že je naše vlast zlomená a padlá. Jednoho dne získáme zpět svou právoplatnou pozici a ovládneme celou Evropu. Tak jako Fénix znovu povstaneme z popela.“

„Samozřejmě, ale co ty peníze? Co ty s tím mají společného?“

„Všechno. Jakmile dorazí Spojenci, budou konfiskovat majetek. V tu ránu se tu objeví cizí kšeftaři, kteří už na válce zbohatli na náš účet. Nahodí háček, pak sbalí svou cizí měnu, vrátí se do svých vlastí a Spojenci je nebudou moci nijak zastavit. Musíme zajistit, aby peníze zůstaly v německých rukou a dostaly se do bezpečí dřív, než je nepřítel zabaví.“ Zvýšil hlas: „*Leutnant!*“ vykřikl.

Jutta se objevila okamžitě, skoro jako by poslouchala za dveřmi. Nyní byla oděná do uniformy štábního důstojníka s fialovým pruhem, označujícím generálův bližší štáb, vyvedeným po stranách těsných kalhot. Švihla jezdeckým bičíkem o pečlivě vyleštěné boty a generál pocítil záchvěv potěšení a radosti z toho zvuku. Celou předchozí hodinu strávil leštěním těchto bot ze všech sil, zatímco ona ho seřezala bičem jako psa. Stoupla si do pozoru, až jí zazvonily ostruhy. „Pánové, k vašim službám.“ vyštěkla, jako by byla na nějaké vojenské přehlídce.

„Poručíku, mohla byste tady plukovníkovi vysvětlit svůj plán?“ Jutta neváhala ani minutu. „Jakmile vyzvedneme peníze v Reinbach Bank, převezeme je na letiště v Hamburku. Čeká tam condor s plnými nádržemi a důvěryhodným vlastencem v kokpitu, který je připraven okamžitě vzlétnout. Odveze peníze do neutrální země, kde budou skryté v německé kolonii, dokud nenastane čas použít je pro vlast.“

„Výborně.“ řekl plukovník. Jutta za jeho zády mrkla na Ramm-saua. Mrknutí jí s překvapivým nadšením oplatil. Dokázali to. Byli už prakticky na cestě do Španělska, na cestě ke slunci a novému životu.

Německé dělostřelectvo Savageovu skupinu mužů zcela zaskočilo. Mužstvo se shromáždilo v rybářské vísce Artlenburgu, která se nacházela vlevo od železničního mostu. Kolem nich se prostírala širá vodní plocha. Zatímco se Savage rozmýšlel, jak překročit Labe, nařídil vozům, aby zastavily u hráze. „Někde tady blízko by měl být převoz, místní ho prý používají místo mostu. Jedna vosa by se na něj určitě vešla,“ řekl.

Chvilku nato zaslechli první děsivý výkřik osmaosmdesátimilimetrového kanonu, který zněl jako když roztrhnete plátno. Seržant Meek, který prošel nejednou bitvou, se instinktivně příkrčil; znal ten zvuk příliš dobře. O několik sekund později ho následovali i ostatní, neboť německá palba byla vražedně přesná. První vosa zchytala plný zásah a během chvilky explodovala. Obrovská ohnivá pokrývka osvětila celou scénu.

Savage okamžitě zareagoval a vykřikl: „Vidíte ho? Tamhleten ponton? Rychle k němu, chlapi, pohyb!“

Charlie, jejich řidič, zoufale hledal startér drobného plavidla. Protože se k pontonu blížilo vrávoravým krokem stále více mužů, kteří se dusili a lapali po dechu, stiskl startér. Nic se nestalo. Zkusil to znovu. Opět nic.

„Je zatracená kosa!“ vykřikl Meek a odsunul Charlieho stranou. „Někde tady musí být sytič.“ Zmáčkl tlačítko silněji. Právě vzplanula další vosa. Syčení děsivého, vše stravujícího plamene, který páлил vodu jako obří pochodeň, stále sílilo. Meek měl štěstí, neboť člun začal vydávat táhlé hluboké vrčení, které znělo jako nějaký tajemný žalozpěv hraný na dudy. „Tak pojď, ty parchante, pojď!“ křičel Meek. Jeho obličej získal tvář tvář šarlatové ohnivé stěně jasně červenou barvu.

Za ním Savage mezitím sekal do kotvícího lana sekerou. Tu a tam se některý z jeho mužů zhroutil, ležel na palubě a strachy zoufale nařikal. Ostatní se připravovali na skok do řeky. Nátěr starého člunu se začal vlivem extrémního horka roztékat a tvořit bublinky. Vypadaly jako příznaky nějaké ošklivé kožní choroby. Němci na protějším břehu řeky zahájili opět palbu, ale ponton už byl v pohybu. Celý ponton se v okamžiku, kdy opouštěl břeh a začal ho strhávat proud, silně zachvěl. „Hýbeme se,“ zvolal Meek, „my se do prdele hýbeme, pa-

ne...“ Zbytek jeho slov zanikl v dalším výbuchu. Všichni na zrezlé palubě byli rázem zmáčení obří vlnou. S každým dalším metrem unikali německému dělostřelectvu z mušky.

Savage klesl na palubu, nic neviděl ani neslyšel, byl zcela bez energie, jako by mu někdo otevřel naplno nějaký skrytý kohoutek. Skličovala ho skutečnost, že přišel o většinu vozidel. Nyní byli plně vydáni napospas prudkému toku řeky, který je nesl neznámo kam.

KAPITOLA 4

Ze všeho nejdříve si hejtman Dmitrov všiml toho nepříjemného zápachu.

Bylo to něco, co nikdy předtím nepoznal, hutný nasládlý pach lidského potu, bezbřehého utrpení a strachu ze smrti. Jediné, s čím ho mohl srovnávat, byl zkažený pronikavý zápach, který kdysi jako malý cítil v pavilonu opic v jedné provinční zoo. Nemohl se pak toho pachu v nozdrách zbavit po zbytek dne. Nato kozácká kavalerie projela kolem ohbí Labe a rázem věděli, odkud ten strašlivý zápach přichází. Proti nim kráčely stovky zubožených chodících koster, mužů, žen i dětí oblečených v pruhovaných pyžamech koncentračního tábora. Proudili směrem ke kozákům a vyvolávali pultuctem nejrozumnějších jazyků: „Voda... *kleba... essen... vasser... mangiare...*“ a natahovali ruce, které vypadaly jako drápy. Hejtman přitáhl svému koni otěže. Kdysi byl stejně jako ostatní černí kozáci v podobně zuboženém stavu. Koncem třicátých let byl on a jeho muži uvězněni v jednom ze Stalinových gulagů, kde pracovali do úmoru těla za poráženecké řeči a podezření ze sabotáže. Válka je osvobodila, aby odjeli zemřít na frontu ve jméno tyrana, který je v Kremlu odsoudil do gulagů. Bylo mu těch ubožáků líto, ale nedal to nijak najevo. Mezi bývalými vězni se snažil najít nějakou ženu, neboť chtěl jako správný kozák oslavit své nedávné vítězství nad německými obránci Labe právě se ženou. A pak ji zahlédl – navzdory mizivým přidělnům jídla v táborech si zachovala svou kyprou postavu. To bude ona. Znal ten typ. Přežily v táboře jen díky tomu, že prodávaly svá těla za kůrku chleba, pálenku vyrobenou z rajčatových slupek či pár lžic mouky,

kteřou si nanášely na tváře místo pudru. Možná Polka. Měla krátké vlasy v barvě slámy, světle modré oči a vystouplé slovanské lícní kosti. Polky byly v posteli dobré, tak proč ne v mokřém písčitém břehu Labe? Kývl na kapitána Vasilije, který byl druhý v pořadí ve velení. Ukázal na ženu v roztrhaném beztvarem pyžamu, které nedokázalo skrýt její vyspělou postavu. „Ji,“ přikázal. „Tu si beru já, kapitáne.“

„Hned to bude, bratře,“ odvětil kapitán s ďábelským úsměvem na tváři zjizvené neštovicemi. Nemělo se to ale stát, neboť oba zasllechli burácení německé artilerie. Okamžitě pochopili, že se Angličané snaží dostat na druhou stranu, nebyl proto čas na milování (pokud se toto slovo dalo vůbec s kyprou Polkou onoho nepřívětivého dubnového dne spojovat).

„U svatý panny kazaňský, Britové!“ Kozácký plukovník vypadal ustaraně.

Zubožené postavy z koncentračního tábora okolo nich začaly tiše mumlat: „Angličané... Angličané,“ když sledovali unášený ponton. „Angličané jsou dobří, pomůžou nám.“

Hejtman se zasmušil. Ve skutečnosti jim nepomůže nikdo. Vězni měli psáno v osudu zcestovat celou Evropu, dokud nezapadnou do ztracena. Pustil oběti koncentračního tábora z hlavy a začal si uvědomovat, že musí udělat něco s těmi Brity – ale co? Vasilij vedle něj jako by mu dokázal číst myšlenky.

„Plukovníku, co kdybysme si zlepšili statistiky, i když to jsou Angličané? Zabíjeli jsme dnes už hodně, tak proč ne pár dalších?“ Ukázal na oběti nedávno skončené bitvy. Těla ležela poházená v nejruznějších polohách, v jakých je zastihla smrt. Jeden svíral v ruce láhev ukradené vodky, chyběla mu pouze hlava, kterou by ji vypil. Další ležel na zádech a v náručí svíral velkého nechutného žlutého hada vlastních střev, jako by se je snažil nacpat zpět do svých útrob. Vedle něj ležel kozácký seržant, jehož trup byl obnažen až na hrudní koš, jenž svítil uprostřed rudé kaše jako leštěná slonovina. „Ano,“ dodal po chvíli Vasilij, „zabili jsme jich hodně, to je jasný, hejtmane.“

Hejtman ho neposlouchal, nebo tak alespoň vypadal. Luskal prsty. „Vodku, Vasiliji! Vodku, musím se napít, jestli mi to má myslet.“

Pohotový kapitán Vasilij vytáhl malou láhev pepřové vodky a slánku. Hejtman roztáhl palec a ukazovák a napnul tak kůži mezi nimi. Vasilij na ni nasypal sůl. Hejtman ji všechnu rychle slízl a jedním douškem ji spláchl plamennou pepřovkou.

„Teď jdu na tu Polku,“ zahuhňal. „Musím si zklidnit nervy. Pojd', Vasiliji, najdeme ji.“

Poláci v řadách obětí koncentračního tábora mručivě protestovali, když kozácký plukovník odváděl jednu jejich ženu pryč. Roztrhl jí kabát od pyžama a ucítil pod rukama její obrovitá ňadra. Otočil ji zády k sobě k nejbližšímu stromu a zabručel: „Drž pevně, teď poznáš hostinu.“ Žena mu nerozuměla. Brzy ale pochopila. Prudkým pohybem jí strhl dolní část pyžama, aby zjistil, že pod ní nemá žádné kalhotky. Chytl ji zezadu necitelně za boky a bez zaváhání si ji před zraky protestujících Poláků vzal. Během několika sekund bylo po všem.

Nyní obrátil svou pozornost zpět k převozu, ale Poláci, pobouření krutým zacházením s jednou ze svých řad, se rozhodli, že Angličanům vydaným napospas starým rezivým neckám, pomohou. Utvořili živý řetěz a začali se brodit do Labe, aby zachytili člun, než ho proud odnese do ještě hlubších vod. Hejtman začal vztekle křičet. Vyšvihl se na svého koně, tasil stříbrnou šavli, zamával s ní jako správný kozák nad hlavou a vykřikl: „**Urá, urá**, kozáci, spočítejte to těm bastardům!“ Muži nepotřebovali pobízet dvakrát. V pevné formaci zamířili na břeh s cílem rozehnat Poláky. V tom okamžiku hejtman pochopil, že budou muset Angličany do jednoho zabít. Nesměly po nich zůstat žádné stopy. Kdyby z toho vznikl mezinárodní incident, nikdo jej nesměl přisuzovat kozákům. Nehodlal se vrátit zpátky do gulagu, kam by ho Stalin s největší pravděpodobností poslal, aby ho jako svědka pro všechny případy umlčel.

Na palubě unášeného člunu zareagoval jako první Charlie. Vyšvihl se do kabiny vosy a bleskově nastavil ovladače a trysky plamenometu. Uhodl dříve než Savage, že se je ti nebožáci v pruhovaných pyžamech snaží zachránit, zatímco se kozácká kavalerie s burácením blížila z výšin a snažila se o přesný opak. Měli v srdcích vraždu. Nad vším tím randálem slyšel Savageův horečný výkřik: „Sejmi je, Charlie!“ Majorův řidič neváhal. Stiskl spoušť hrozivé zbraně a vyslal

vpřed žhnoucí proud plamene. Připomínal dlouhý jazyk prehistorické šelmy, natahující se po své kořisti. Nedosáhl ale. Plameny zasyčely bezúčelně ve vodě a poslaly k nebi oblak páry. Savage začínal pociťovat silné znepokojení. „No tak, Charlie,“ křičel, „sejmi ty bastardy, než sejmou oni nás!“ Kozáci se právě vrhli na Poláky, sekali svými šavlemi střídavě vlevo a vpravo, dobrovolní zachránci padali všude kolem. Kozáci, kteří dokonale ovládali jízdu na koních, se tu a tam vztyčili v sedle a vyslali na muže na vodě několik střel.

Ale kozáci ani výsadbáři netušili, že pomoc je už na cestě. Z jihu k nim začala mířit nízko letící letadla, nejdříve to byly pouhé tečky na ranní obloze, které nebylo možné rozeznat. Letadla se ale blížila rychlostí téměř 650 kilometrů za hodinu a Savage, jemuž stékal po zraněném spánku do tváře potůček krve, pocítil vlnu naděje. Poznal, že to nejsou Němci, ale pokud se nemýlí, mohly by to být spojenecké bombardéry. Nyní prolétala letadla přímo nad bitevní vřavou. Během chvíle, která se zdála jako věčnost, se ocitla nad zemí jako sokol, který zahlédl v kukuřičném poli myš a chystá se vrhnout na nic netušícího hlodavce. Velitel letky na hrotu formace ve tvaru písmene V zakýval křídly – jednou, dvakrát, třikrát.

To byl signál.

Hned v příštím okamžiku začal prudce sestupovat. Řítil se k zemi děsivou rychlostí. Pozorovatelé na člunu měli dojem, že se spojenecký bombardér nestihne ze svého střemhlavého letu včas zvednout. Ale pak, když se zdálo, že letoun musí nevyhnutelně narazit do země pod sebou, zatáhl pilot vzdušné brzdy a trhl k sobě rázně kniplem. Stroj se prudce roztřásl. Savage přísahal, že slyšel hlasité nářky těžce zkoušené oceli. Letadlo ale přežilo a hned nato se začala z jeho modře natřeného pupku sypat záplava zlověstných černých vajec. Bomby explodovaly mezi kozáky a znamenaly pro jejich divokou jízdu nečekaný konec.

„Starej dobrej Monty,“ zasmál se Meek, když se spojenecké letouny vrátily na poslední výpad. Dvacetimilimetrové kulomety štěkaly jako zběsilé. „Přijíždí nám na pomoc sedmá kavalerie, pane.“

Savage zachmuřeně přikývl. „Jo, ale ještě nejsme z těch sraček pryč, Meeku.“ Zpocení Poláci je už téměř vytáhli z řeky blíž ke břehu. Na chvíli pustil z hlavy, co si myslí, že je čeká. Přes kanonádu

německého dělostřelectva vykřikl: „Chlapi, vyprázdněte kapsy, dejte těm lidem všechny čokolády a cigára, co máte, právě nám zachránili zadky, zaslouží si to.“

Za normálních okolností byli výsadkáři na své čokoládky a sladké přiděly velmi hákliví, ale nyní si jasně uvědomovali, že všichni ti pobudové v pruhovaných pyžamech riskovali své životy, aby je zachránili. Spěšně jim začali dávat vše, co měli.

Poláci jim byli až přehnaně vděční. Popadli čokoládu a dívali se na ni, jako by to byla samotná mana z nebes. Starší Polák s dlouhými chomáčovitými vousy políbil překvapenému Savageovi ruku a lámavou angličtinou řekl: „Vy dobří, pane, to první čokoláda, kterou vidím za pět let.“ Sloupl její modrý obal a chtěl si z té drahocenné dobroty ukousnout, ale už to nestihl. Zazněl výstřel a starý Polák se skácel mrtvý do vody. Kozáci na ně začali znovu útočit. Ze svých útočišť pořádali nájezdy, při kterých se vyhýbali kouřícím díram po spojeneckých bombách, mávali nad hlavami zuřivě šavlemi a využívali všechny své kozácké dovednosti k tomu, aby to od výsadkářů nekoupili. Někteří z nich jeli zavěšení z boku na svém koni, který jim tak poskytoval ochranu. Někteří z těch odvážnějších se dokonce spustili se stejným záměrem pod koně. Parašutisté ale dobře věděli, že jakmile se dostanou kozáci mezi ně – a jejich přesila nad Angličany by byla zdrcující – pomáhej jim pánbůh. Zahájili proto zběsilou palbu. Všude kolem začali jezdci padat se svých koní, ale přeživší kozáci pokračovali s neohroženou srdnatostí dál. Jezdci nyní zaujali svou původní útočnou formaci, ve které se jednotlivá křídla rozvířala ven, zatímco střed celé formace nesl hlavní nápor nepřátelské palby. Meek, který se krčil vedle Savage, zuřivě střílel a rozdával kulky tu napravo, tu nalevo, vykřikl: „Jestli něco neuděláme, tak nás během chvilky převálcují.“

Savage, jehož tvář se perlila kapkami potu, přikývl odhodlaně hlavou. Věděl to, aniž by mu to Meek musel připomínat. Zavolal na něj: „Pokuste se zjistit, kdo je vede, seržo, sejměte toho parchanta a snad to zabere.“

Meek, který s sebou jakožto výsadkář s nejlepší muškou nosil odstřelovačskou pušku, přelétl teleskopickým hledím celou scénu zleva doprava. A pak ho našel. Holohlavá postava oblečená ve

starém kabátu ověšeném pásy nábojů jako typický vůdce kozáků. Meek si tuto drobnost pamatoval od dětství, kdy spatřil v místním cirkuse jednoho bývalého kozáka. Zamířil. Skrz hledí jeho pušky vypadal kozák při pobízení svých druhů k útoku máváním šavlí sem a tam mnohem větší. Pohotově nastavil mířidla. Nyní byl hejtman Dmitrov přímo uprostřed zaměřovacího terčíku puškohledu. Nadešel čas vystřelit. Meek, který už ale zažil nějakou bitvu, věděl, že nesmí spěchat. Jen by tak přišel o cennou střelu. Neodvažoval se minout. Zapřel pažbu pušky o rameno, zklidnil dech, napočítal do tří a namáčkl lehce spoušť. Muži, kterého hodlal právě zabít, zbývalo ještě přesně pět vteřin života. Domáčkl spoušť. Zpětný náraz pušky mu trhl ramenem, ale zbraň samotná zůstala pevná jako skála. Hejtmana střela z tak krátké vzdálenosti vyhodila ze sedla. Dopadl na zem a v kleku nadále svíral svou šavli, stále však nebyl mrtvý. Mátožně zamával svou zbraní. „*Davaj, davaj!*“ vykřikl polohlasně a pobízel své muže kupředu. V dalším okamžiku přepadl dopředu a zemřel. Jeho kozáci se na místě zastavili. Jejich vůdce byl mrtvý, co mají dělat dál? Kapitán Vasilij, který byl druhý ve velení jednotky, udělal to, o čem si myslel, že by od něj hejtman očekával. Vytáhl váček s rodnou půdou své domoviny, který mu visel na krku, a jeho obsah mu rozeťřel po tváři, aby zemřel na půdě, kde se narodil. Na to padl provrtaný kulkami k zemi mrtvý. Útok kozáků okamžitě skončil a parašutisté mohli pokračovat ve svém sprintu – pokud se toto slovo dalo použít – k moři.

○ půl hodiny později nechala skupinka utahaných výsadkářů Labe za sebou. Dorazili na křižovatku dvou cest, kde se na chvíli zastavili. Savage si žalostivě uvědomil, že přišli o všechny dopravní prostředky a nezbyla jim skoro žádná munice ani zásoby. Co budou dělat? Poté jeho zrak spočinul na tabuli u cesty. Na žlutém pozadí četl slova: Vismar, 57 kilometrů. „Tak co, chlapi, zvládneme sedmapadesát kiláků po svých?“

Unisono zaburácela odpověď: „Samozřejmě, pane, jsme snad jednou výsadkářský regiment, ne? My zvládneme všechno.“ Dali se znovu do pohybu. Hrstka obyčejných britských mužů, kteří v téhle válce překonali sami sebe. Brzy se vrátí do civilu a stanou se znovu těmi obyčejnými muži. Ale teď šli psát historii, přestože to ještě ne-

věděli. O pět minut později už pokračovali na své cestě k Baltu uskutečnit Montgomeryho velký sen.

DOSLOV

Bylo to o fous... Nejtěsnější vítězství,
jaké jsem kdy zažil. Bože! Nebýt u to-
ho, nevyšlo by to.

Vévoda z **Wellingtonu**

Brigádní generál Poett se usmál na seržanta Meeka a všiml si, že výsadkářský veterán, který byl u regimentu od jeho vzniku ještě pod Churchillovým velením, má v řídoucích vlasech černý krém na boty. Říkal si, že se bude muset zeptat vedle stojícího Savage, jehož špinavou krycí pláštěnku zdobil zbrusu nový řád za zásluhy, proč svému poddůstojníkovi povolil barvit si vlasy krémem na boty. Když pak jeho pobočník dočetl příslušný dekret, dodal: „Gratuluji, seržante, odvedli jste skvělou práci!“ Nato přišpendlil poddůstojníkovi na hrud' novou nablýskanou vojenskou medaili.

„Děkuji vám, pane,“ řekl Meek. „Tohle ale byla práce všech chlapů. Parchanti jedni.“ Blýskl okem po hrstce mužů, kteří zalapali ústy naprázdno – čekali, až „spustí člun do vody“ a pozve je na pivo. Kde ale pro Krista najdou v téhle prdeli světa alespoň nějaké slabé pivo, to neměl nejmenší páru.

Poett mu potřásl rukou a slavnostní ceremonie uspořádaná na Mistrovo osobní přání zde, na Montgomeryho leteckém velitelství, skončila. Urostlý brigádní generál se dlouhým pružným krokem vzdálil a začal si povídat s jinými staršími důstojníky, kteří čas od času pohlédli na polní cestu, jako by čekali, že po ní má něco přijet. Silnice ale byla prázdná, kromě osamělého obrněného daimlera, jehož kulomet ukazoval jejím směrem.

Savage se připojil ke svým mužům. Přestože byli rádi, že splnili svou misi a všechno to střelení už skončilo, byli trochu neklidní. Možná je to tím místem, problesklo Savageovi hlavou, nebo možná tím, že všichni ostatní přišli naparádění v nejlepších válečných uniformách s naleštěnými insigniemi a nablýskanými botami. Oni měli oproti tomu špinavé pláště, zablácené boty a své frčky nikdo z nich

neleští už několik týdnů. Ještě než celý ceremoniál začal, brigádní generál Poett při prvním setkání s nimi na velitelství skoro otráveně poznamenal, že by se možná „měli dát trochu do pucu“. Generál ale svá slova nejspíš nemyslel vážně – Savage napadlo, že tím chtěl jen svým lidem na štábu ukázat, jak vypadají lidé, kteří prošli skutečnou válkou. Ani Savage sám nehodlal na svém zevnějšku cokoliv měnit, i seržanta Meeka to nechalo v klidu, kromě krému na boty, který si vtíral do vlasů.

Savage naslouchal, o čem se muži kolem něj baví. Na někoho, kdo prošel peklem a za těch posledních pár týdnů od překročení Rýna zestárl o několik let, byla jejich tlumená konverzace poměrně všední: ženy, žvanec, pivo zdarma, když teď Stará země vyhrála, to bylo vše. Letmo přemýšlel, zda je to opravdu všechno, jako by mohli zapomenout na to, co viděli a udělali, na to čím prošli. Jak by nyní po tom všem mohli zapadnout zpět do svého života před válkou, do světa hospod, představ a volné zábavy? Jak se zachovají tito mladí muži, kteří dokázali bez výčitek svědomí zabíjet, až se vrátí zpět do civilu a někdo je začne v hospodě urážet nebo si na ně začne nějaký úředníček vyskakovat? Dokáží nastavit druhou tvář, potlačit vztek a odejít pryč s rukama sevřenýma v pěst hluboko v kapsách? Čím víc o tom přemýšlel, tím si byl jistější, že sám by něčeho takového schopen nebyl. On a všichni ostatní, s nimiž bojoval, se totiž od ostatních lidí lišili. Pochyboval však, že by dokázali přesně vysvětlit jak (za sebe věděl, že on by to nedokázal). Byli ale jiní, odloučení od světa vzpomínek a pocitů, které by se drtivé většině spoluobčanů zdály příliš šokující, příliš násilné a zcela nenormální.

„Pane, něco se děje!“ Byl to seržant Meek. Kývnutím své na-barvené hlavy ukázal na starší důstojníky na cestě, kteří zjevně věděli víc než výsadkáři a postavili se do pozoru. Směrem od německých hranic k nim pomalu přijížděl další obrněný vůz. Savage si všiml, že je to staříčkový humber, který někdo vyfintil, jako by byli na vojenské přehlídce doma v Anglii – nablýskaný kov a naleštěná kola. Savage se při tom pohledu zamračil. Za obrněným vozem přijížděl maskovaný mercedes, jehož kapotu zdobila jakási kovová vlaječka, i tento vůz se pohyboval šnečí rychlostí.

Obrněný humber projel kolem starších důstojníků, následoval mercedes. Někteří z důstojníků zasalutovali. Někteří zasalutovat naopak odmítli. Prohlíželi si špičky bot nebo hleděli do dálí, jako by pro ně byl vojenský pozdrav nepříteli něčím odporným.

Mercedes zastavil. Vystoupili z něj čtyři němečtí důstojníci, jeden ošklivější než druhý. Savageovi připadali jako perfektní karikatury nacistických důstojníků, jak je vykreslovaly laciné bulvární plátky – včetně nablýskaných holínek a dlouhých opáсанých plášťů sahajících až ke kotníkům. Přestože už přišli o hrdost, kterou jim kreslíři tradičně vdechovali, ovzduší kolem nich bylo plné nenávistného potlačovaného vzdoru, kdykoliv pohlédli na některého ze starších britských důstojníků.

Poměrně dlouhou dobu postávali ve skupince v mokrému vřesu, nehovořili mezi sebou a po většinu času si hleděli na boty, jako by na nich mělo být něco zajímavého. Nato tlumočnick něco řekl. Na rozdíl od většiny nejlepších tlumočnicků nevypadal přímo židovsky, ale klidně by Židem být mohl. Němci ho každopádně zcela přehlíželi, stejně jako se jim přičilo přijímat rozkazy od pouhého kapitána v ošoupané uniformě. Přesto ale jeho pokyny uposlechli. Z nějakého důvodu napadlo Savage kouknout se na hodinky. Bylo přesně půl dvanácté. Na ten čas nikdy nezapomene, přestože nebude schopen vysvětlit proč.

Nějakou dobu tam čtveřice starších německých důstojníků poněkud neohrabaně s nezdolným sebevědomím postávala, dokud jim jeden z důstojníků Montgomeryho štábu nedal rozkaz. Nato se jako úplní zelenáci při odvodu seřadili vedle sebe podél bílé čáry, kterou tam někdo namaloval. Opět čekali, čtveřice ztracených mužů, kteří tento okamžik kapitulace tak či onak už dlouho nevydrží. Savage přemýšlel, co se jim asi honí hlavou. Věděl, že on sám by něco takového, co se od nich očekávalo, nikdy neudělal. Já, řekl si, bych nikdy nekapituloval.

Náhle ho Meek jemně dloubl do žeber. „Jeho Majestát, pane!“ zašeptal. Ve dveřích karavanu, k němuž stála čtveřice nešťastných Němců čelem, se objevil sám Mistr.

Montgomery, který měl na sobě napůl uniformu, napůl civilní oblečení, snad aby ukázal svou nadřazenost, si je mlčky prohlížel.

Poté se otočil k místu, kde stál tlumočník. Přestože dokonale věděl, co jsou tito lidé zač, vyštěkl na něj: „Kdo jsou ti muži?“

Savage se pobaveně zašklebil. Typický Monty!

Tlumočník odrecitoval nezúčastněnému Montgomerymu řádně jména, hodnosti a vojenské funkce všech čtyř Němců. Montgomery naslouchal a poté zvolal na tlumočníka: „Co chtějí?“ Starší německý důstojník, admirál von Friedeburg s pytlí pod očima a nažloutlou tváří, který chtěl ještě téhož měsíce spáchat sebevraždu, mu vysvětlil: „Přišli jsme,“ a jeho hlas se chvěl, „vás požádat o přijetí kapitulace tří německých armád, které utíkají z Meklenburgu před Rusy.“

Jakmile mu kapitán přeložil všechno do angličtiny, nastal okamžik vzrušených diskusí ze strany válečných zpravodajů v khaki zimnicích, kteří začali do svých poznámkových bloků okamžitě něco škrábat. Že by právě tohle byla ta velká kapitulace, na kterou tak čekali?

Montgomery ale v odpovědi na admirálova slova zavrtěl hlavou. „Ne, rozhodně ne,“ řekl. „Zmíněné armády bojují proti Rusům. Pakliže by měly před někým kapitulovat, měli by u toho být právě Rusové. Nemám s tím nic společného,“ dodal nenuceně, jako by si chtěl nad celou záležitostí umýt ruce. Otočil se, jako by se chtěl vrátit zpět do svého karavanu.

Von Friedeburgova tvář zbledla. Savageovi bylo admirála ve středních letech skoro líto. Němec vypadal, že se co chvíli složí a začne brečet. Náhle ale Monty vypadal, že změnil názor. Tvrdým, úsečným tónem rychle řekl: „Vzdají se mi všechny německé ozbrojené síly na mém západním a severním křídle, včetně všech jednotek v Holandsku, ve Frieslandu včetně přilehlých ostrovů, v Helgolandu, Šlesvicko-Holštýnsku a v Dánsku? Pokud to uděláte, budu brát celou akci jako taktickou kapitulaci nepřátelských sil na bitevních polích, která se mě přímo dotýká.“

Vpravo od Savage si jeden ze zpravodajů, podle přízvuku patrně Američan, hvízdal a řekl: „To je ale prohnanej lišák! Teda pěkně jim vypálil rybník, pro Amíky to bude pořádná facka. Až se to Ike dozví, asi vyletí z kůže.“

To ale Montgomeryho v tento okamžik vítězství nezajímalo. Čert vem Ikea. Jediné, co ho zajímalo, byla dohoda s Němci.

Vzhledem k tomu, že německý odpor slábl, rozhodl se Monty důstojníky nepatrně popíchnout. „Tak mě napadá, ví někdo z vás,“ začal, „jaká je teď situace na západní frontě?“

Německá delegace zavrtěla jako jeden muž hlavami. Montgomery tleskl dlaněmi jako nějaký novodobý turecký sultán. Jako zázrakem se objevil John Henderson, jeden z jeho „očí a uší“, a rozvinul před ním velkou mapu britské fronty v severním Německu, na níž spolu pečlivě pracovali od okamžiku, kdy zjistili, že k nim má namířeno německá delegace. Montgomery jim zkušeným pohybem ukázal část své fronty označené spoustou červených značek, které ukazovaly postup pěších i obrněných jednotek. Tomíci, jako se zaraženým Němcům zdálo, byli prakticky všude.

To bylo na admirála von Friedeburga, hlavu celé delegace, příliš. Zhroutil se a začal štkát. Savage se zachmuřil. To bylo příliš. Choval k Němcům pramalé sympatie, na to, aby je měl rád, proti nim bojoval příliš dlouho. Přesto nechápal, proč Monty prodlužoval utrpení přítomných Němců. V Mistrovi musel být určitě kousek nelidské krutosti. Zpravodajové si ale mysleli, jaká to není legrace. Smáli se. Kynuli vztyčenými palci na všechny strany, jako by to byli oni, kdo porazil Němce.

Zatímco všichni netrpělivě čekali, dokud celé představení neskončí (a Savage věděl, že přesně tím celá věc ve skutečnosti byla), poznal, že Monty hraje velmi vysokou hru. Bez pověření nadřízeného velení se pokoušel přimět celé Německo kapitulovat přímo jemu. Ještě začátkem dubna poslali Montgomeryho armádu plnit druhořadé úkoly a nyní šel po konečném vítězství nad německými ozbrojenými silami. Sice nedobude Berlín, ale určitě bude vidět o poznání víc než Ike po kapitulaci německé skupiny armád B v Ruhrské kapse. Monty dal v sázku vše. Pokud zvítězí, mohlo by to být pro britskou armádu vůbec největší vítězství za celou její existenci...

Savageovi muži byli už trochu opilí, ale jemu to nijak zvlášť nevadilo. Zasloužili si svůj laciný německý šnaps (vítězné pivo, které jim slíbil, nesehnal, a ani nečekal, že by mohl). Posadili se kolem táborových ohňů mimo hlavní tábor, popíjeli *Schlichte* z velkých ukradených německých padesátilitrových demižonů a mezi připíjením a požíváním chleba, prvního bílého chleba, který po několika

týdnech viděli, zpívali. Zazněla například „Tak na co čekáme?“, neboť všichni od polního maršála do nejposlednějšího vojína napjatě očekávali, jak se Němci rozhodnou. Ve své opilecké umíněnosti dali k dobru také svou vlastní verzi někdejší oblíbené vojenské písničky: „Na týchle straně oceánu, na metály nečekej, nasad' ten svůj milej úsměv a prdele jim nakopej...“

Savage, který seděl na bedně se zásobami vedle seržanta Meeka, usrkával skotskou. Jeden z členů Montyho štábu jim poslal zásoby NAAFI včetně extra láhve zabaveného německého šampaňského s blahopřáním od polního maršála. Navrhl, aby se o zásoby a šampaňské podělil s těmi, kteří celou operace přežili. Meek ale nesouhlasil. „Nechceme, aby si tady začali dělat tak drahý návyky, pane,“ namítl. „Brzy skončí zpátky v civilu a když budou mít fakt kliku s prací, dají si občas půl pinty ležáku. Tedy pokud ještě vůbec mají práci, do které by se mohli vrátit.“ Nadechl se. „Dejte na mě, pane, bublinky jsou pro ně příliš dobrý.“

Savage se zasmál a jeho tvář vypadala v odrazu plamenů táborového ohně jako vyřezaná. „Máte srdce na svém místě, Meeku!“

„Doba, jako je tahle, nutí lidi se zamyslet, pane. Však to znáte, co říkají všichni staří mazáci, pane. Válka je peklo, ale mír tě zabije.“ Savage se znovu zasmál, ale moc přesvědčeně to neznělo.

Jako blesk z čistého nebe mu náhle Meek položil osobní otázku, poprvé od okamžiku, kdy se důstojník s poddůstojníkem před všemi těmi lety poznali. „Co vlastně teď hodláte dělat, pane?“

Savage se nechtěl vyklucovat. Věděl přesně, o čem Meek mluví. „Myslíte, až tohle všechno skončí?“ odpověděl mu otázkou. „Pro lidi jako jsem já se najde spousta možností, Meeku. Zůstanu u staré dobré armády a budu doufat, že skončím u nějaké aktivní jednotky. Myslím, že po tom, co můžu nabídnout, asi v civilu moc velká poptávka nebude – jako používat třípalcové minomety netradičním způsobem, k čemu všemu se dá použít dohoda rozžhavený samopal a tak podobně.“ Odmlčel se. „Tak dlouho, dokud mě nepošlou do nějakého zatraceného skladu a já nebudu muset začít bojovat s blbostí. A co vy, Meeku?“

Meek si prohrábl nabarvené vlasy. „V podstatě to samý, pane. Příliš starej na to, aby mě někdo ještě chtěl.“

„Copak nejste ženatý?“

„Byl jsem.“ Meek nevypadal rozčileně. „Ve třiačtyřicátým mi utekla s jedním Amíkem. Nemám jí to ale za zlý, krávě jedný. Ne, pane.“ Zvýšil trochu hlas. „Doufám, že mi pomůžete zůstat u regimentu. Je to jedinej domov, kterej mám, pane.“ Zatahal se zamyšleně za špičku nosu. „Dokud mě nebudou kvůli věku hnát k lopatě a vyvážení latrín. Však víte, pane – mluvím o Pioneer Corps.“ Rázem se odmlčel. „Slyším nějaký pohyb.“ Měl pravdu.

Zrovna když začalo miholit a setmělo se, v Montgomeryho táboře se začínaly dávat věci do pohybu. Nad stany uprostřed mokrého vřesoviště se objevily bojové letouny. Líně kroužily nad celou oblastí – připravené zasáhnout. Žádné německé pokusy o sebevraždu ale nepřišly. Německý odpor byl zlomen. Tentokrát se Němci vrátili kapitulovat *nadobro*.

Namísto krutého povýšeneckého chování nad německou delegací se tentokrát Montgomery choval oficiálně. Oblékl si nevýraznou uniformu, která měla velmi daleko do předchozího napůl civilního a napůl armádního oděvu, ale tentokrát si pohlídal, aby se Němci svým podpisem vzdali všech jednotek pod svým velením, včetně těch na odlehlých ostrovech, jako byly ty na francouzském pobřeží a u Lamanšského průlivu, které hodlali původně bránit i poté, až zbytek německých ozbrojených sil kapitučuje. Pouhých pár okamžiků předtím, než se Mistr začal připravovat na další setkání s německými admirály a generály, si s hrůzou uvědomil jedno: „Proboha, Johnny, málem bych zapomněl na tu zatracenou německou flotilu!“ Chvilí se zamyslel a poté připsal na dokument o kapitulaci, který svíral v ruce, následující text: „To zahrnuje také všechny námořní lodě v daných oblastech.“ Jednou větou si začal nárokovat vše, co zbylo ze slavné kriegsmarine, včetně ponorek, které v polovině války téměř poslaly Británii do kolen. Nato otevřel dveře.

Pomalu sešel po schůdcích dolů. V ruce nesl jediný list papíru, na němž závisely onoho chladného, mokrého květnového večera roku 1945 osudy milionů lidí. Kývl na vážně se tvářící a ztichlé zpravodaje a starší důstojníky. Opilecký zpěv ze Savageova tábora okamžitě ustal. Dokonce i mladí a nezkušení výsadkáři pochopili

nedozríný význam tohoto okamžiku. Montgomery vešel do velkého otevřeného stanu, kde mělo dojít k podpisu kapitulace.

Němce, kteří na mokrému trávníku trochu klopýtali, zavedli do stanu za Montgomerym, který seděl u prostého dřevěného stolu přikrytého šedou armádní dekou. Jeden z Němců se pokusil skrýt svou nervozitu hledáním cigaret. Montgomery mu uštědřil ostrý pohled, který kdysi odradil od kouření i Eisenhowera. Němec všeho nechal.

Montgomery si odkašlal. Přečetl dokument o kapitulaci. Končil slovy: „Veškeré boje skončí v osm nula nula britského času, pátého května 1945. Německá delegace nyní podepíše. Nejdříve admirál von Friedeburg.“ Jeho hlas byl tvrdý a nekompromisní. Možná si ještě pamatoval na Dunkerke a kapitulaci, kterou tam musely britské expediční síly podepsat – a vlastně na všechny další kapitulace těch neutěšených let před El Alameinem.

Von Friedeburgova tvář se topila v žalu, možná dokonce v bolesti. Vstal a podepsal dokument, přestože se jím cítil velmi zahanben. Působil dojmem, jako by to všechno chtěl mít už za sebou. Následoval jeden po druhém. Montgomery je pozoroval jako učitel dohlížející na školáky, kteří se nemají k práci. A pak bylo konečně po všem. Zvýšil hlas, aby jej zachytil i armádní kameraman v opačném rohu stanu: „A teď podepíšu já...“ odmlčel se a nepatrně se usmál, jako by ho právě napadlo něco vcelku zábavného, „jménem nejvyššího spojeneckého velitele generála Eisenhowera.“ Smočil dřevěné pero v kalamáři a bez dalšího otálení se podepsal. Pero pak s lehkým povzdechem odložil. Bylo po všem. Válka v severozápadní Evropě skončila a byl to on, kdo ji dovedl do konce, ne Eisenhower.

O několik okamžiků později vyšel ze stanu a zapózoval pod vlajkou. Kývl na armádního kameramana. „Máte i to pod tou vlajkou?“ zeptal se.

„Ano, pane.“

„Dobře, dobře!“ Montgomery se na něj vesele usmál a otočil se ke skupince zpravodajů, kteří se před mrholením schovávali do plášťů s kapucemi. „Historický okamžik.“ řekl jim. V tom okamžiku se jeho pohled střetl se Savageovým. Zanedbaně působící mladší důstojník, který stál o pár yardů dál, měl na sobě sežehnutý špinavý plášť, z nějž už ovšem zmizela medaile. Ten pohled jako by něco

říkal. Vzniklo mezi nimi určité pouto, pouto mezi lidmi, kteří věděli, kteří skutečně dosáhli tohoto velkého vítězství po letech, kdy porážka střídala porážku, pouto mezi lidmi, kteří dokázali, že umí bojovat. Poté Montgomery stočil pohled zpět k válečným zpravodajům. „A nyní, pánové,“ oznámil, „se zdá, že účast britského impéria v německé válce v západní Evropě je u konce...“ Ted' půjdu povečeřet a lidé z mého štábu mě budou přesvědčovat, abych vítězství oslavil půl sklenkou šampaňského.“ Zachechtal se a jeho posluchači s ním. S tím se Montgomery otočil a pomalou chůzí se svěřenými rameny a nakloněnou hlavou, jako by nad něčím hluboce přemýšlel, odešel do svého karavanu.

Následovala chvilka ticha, jako by si ostatní teprve nyní uvědomili, co jim Monty právě řekl – válka v Evropě skončila. Savage, který stál s ostatními, hleděl do dálky, kde na horizontě poblikávaly plameny. Byly to ruské táborové ohně. Zachmuřil se. Skončila? blesklo mu hlavou. Meek vedle něj jako by mu četl myšlenky. Řekl jen: „O čem že to Jeho Majestát mluvil, pane? Nějak to nechápu.“

„Jeho Majestát... Seržante Meeku, takhle nemůžete o svém nejvyšším velícím důstojníkovi mluvit. Neříkejte mi, že se z vás stává stejný buran jako z ostatních. Už vás vidím, jak u voleb dáváte svůj hlas labouristům. A co že to tedy říkal?“ Savageův laškovný tón se vytratil. „Říkal, že jsme ve válce porazili Němce, to říkal.“

„Aha, a to je celý?“ Ted' byl s vtipkováním na řadě zase Meek. „Válka mi bude svým způsobem chybět, pane.“

„Hm, pojd'me, vrátíme se zpátky k chlapům a pak k regimentu, než tady na velitelství provedou nějakou lumpárnu.“

„Ano, pane.“ Meek navzdory pokročilé hodině a množství alkoholu, který onoho předlouhého památného dne vypil, poměrně obstojně zasalutoval. Savage si říkal, že na válku se už zapomnělo. Nastal mír.

O pět minut později už všichni mířili zase na sever. Muži na korbě třítnového nákladáku hlasitě chrápali, zatímco Savage se věnoval svým myšlenkám a navigování řidiče. Zmizeli v temnotě – a také v historii druhé světové války...

MILITARY

Charles Whiting v nakladatelství Baronet:

Werwolf
Ikeova poslední bitva
Americký hrdina

Pod pseudonymem John Kerrigan:

(z historie SAS)
Smrt Rommelovi
Překvapivý útok
Odplata

Pod pseudonymem Leo Kessler:

Směr Moskva: Pall
Stalingrad: Ledový oheň
Charkov: Pochod smrti
Ardeny: Operace Lítyce
Komando
Útok na Bagdád
Oheň nad Srbskem
Normandie: SS útočí
Operace: Dlouhý skok
Trevír: Útěk z lágru
Wotan: Odvážná mise
Únik z Berlína
Orlové smrti
Operace Leningrad
Operace Irák
Hitlerova mládež útočí
Operace Glenn Miller
Rommelova poslední bitva
Sířeny z Dunkerque
Montyho utajené vítězství

Z cyklu Válečné lítyce:

Bleskový pochod
Dáblův pancíř
Obrněný prapor SS
Ocelová klepeta
V krvi a sněhu
Smrtihlav

Doporučená cena
včetně DPH 209 Kč

ISBN 978 80-7384-150-8

9 788073 841508

www.baronet.cz